

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ
ҲУҚУҚ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

«СБХ» газетаси билан биргаликда тарқатилади.

ЯНГИ СОЛИҚ КОДЕКСИ АМАЛДА

Бугунги кунда солиқ сиёсатини янада эркинлаштириш мамлакатда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар ва бозор ўзгартиришларининг устувор йўналишларидан ҳисобланади. Бу борада эса, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Тadbиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон либерал-демократик партияси курултойидаги маърузасида таъкидланганидек, иқтисодиётдаги чуқур таркибий ўзгаришларни янги босқичга кўтариш, солиқ юкини камайтириш, ер ости ва ер усти бойликларимизни ишга солиб, юксак технологиялар билан қуrollанган тармоқ ва ишлаб чиқариш корхоналари тараққиётига кенг йўл очиб бериш, фаол инвестиция сиёсатини кучайтириш ва хорижий сармояларнинг мамлакатимизга кириб келиши учун барча шарт-шароитларни яратиш лозим.

Маълумки, мамлакатимизни модернизация қилиш, жамиятимизни янгилаш, иқтисодиётимизнинг жадал суръатлар билан ўсиши ва унинг макroiқтисодий мутаносиблигини таъминлашга қаратилган ислохотларни янада чуқурлаштириш, бу йўналишларни амалга оширишнинг асосий шарти бўлиши тadbиркорлик, кичик бизнес ва фермерлик ҳаракатининг изчил қадамлар билан эркин ривожланишига кафолат ва имтиёзлар берадиган сиёсатни давом эттириш, айниқса бу борада солиқ сиёсатини янада такомиллаштириш – тизимли равишда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларнинг муҳим омилларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Ушбу вазифани самарали бажариш мақсадида, мустақиллик йилларида амалга оширилган иқтисодий ислохотлар натижаси ўлароқ, 1998 йилнинг 1 январидан кучга кирган Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси маълум даражада илгари амалда бўлган солиқ солиш жараёнини тартибга солувчи меъёр ва қоидаларни тизимлаштириш ва ўша даврда ягона қонунчилик базасини яратиш имконини берди.

Ўтган йиллар мобайлида эски Солиқ кодексига киритилган кўплаб тузатишлар, ўз навбатида, солиқ тизимининг мураккаблашуви, аксарият ҳолларда ундаги нормаларнинг бир хил талқин қилинмаслигига, оқибатда солиқ солиш базаларини ҳисоблаб чиқаришнинг аниқ меъёрлари қонуности ҳужжатлари (йўриқномалар) билан тартибга солинишига олиб келди. Бошқача айтганда, солиқ солишнинг алоҳида тартибига эга бўлган айрим хўжалик юритувчи субъектлар (савдо корхоналари, кичик корхоналар, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари, қатъий белгиланган солиқ тўловчи корхоналар) учун солиқ солиш тизими Солиқ кодекси билан эмас, балки қонуности ҳужжатлари билан тартибга солинадиган бўлиб қолди. Бу эса Кодекснинг қўлланиш

соҳаси чегараланишига сабаб бўлди.

Шу боисдан, мамлакатимиз раҳбари И.Каримов 2005 йилнинг 28 январида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида амалдаги солиқ қонунчилигини танқидий нуқтаи назардан таҳлил қилиб, шу асосда уни янада соддалаштириш, солиқларни унификация қилиш, солиқ юкини енгиллаштириш, солиқ бошқарувини такомиллаштириш ва эркинлаштиришни назарда тутадиган янги тахрирдаги Солиқ кодексини тайёрлашлари ва тасдиқлаш учун киритишлари зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтган эди.

Вужудга келган ҳолат ҳамда юқорида таъкидлаб ўтилган вазифани самарали бажариш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 10 мартда «Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш дастури тўғрисида»ги ПҚ-24-сон қарори билан тасдиқланган «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни тобора эркинлаштириш соҳасида ислохотларнинг устувор йўналишларини амалга ошириш концепцияси» 6-бўлимида Солиқ кодексининг янги тахрирдаги лойиҳасини тайёрлаш белгиланди.

Ушбу вазифа ижроси юзасидан республикада иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналиши сифатида солиқ тизimini янада такомиллаштириш мақсадида ишлаб чиқилди.

Таъкидлаш жоизки, солиққа тортиш масаласида амалиётда синалган принцип ва ёндашувлар асосида, бу борада бошқа мамлакатларнинг илғор тажрибасидан фойдаланган ҳолда амалиётга татбиқ этилган Солиқ кодекси республикада солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи барча амалдаги меъёр ва қоидаларни такомил-

лаштириш ҳамда тизимлаштириш орқали ишлаб чиқилиши натижаси ўлароқ, тўғридан-тўғри амал қилувчи ягона ҳужжат мақомига эга бўлди. Бошқача айтганда, солиқ муносабатларида ягона қонунчилик базаси яратилди.

Кодекс ўзининг мазмун-моҳиятига кўра, **Умумий ва Махсус қисмларга бўлинган 21 бўлим, 64 боб ҳамда 392 моддадан иборат** (ҳолбуки, шу даврга қадар бўлган Солиқ кодекси 11 бўлим, 41 боб, 135 моддадан иборат эди). Умумий қисмда хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий жавобгарлигини эркинлаштириш, назорат қилувчи органлар томонидан текширувларни тартибга солиш, солиқ тўловчиларни ҳуқуқий Ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган бир қатор қоидалар ўз аксини топган. Бундан ташқари, бу қисмда аввалги Солиқ кодексидан фарқли ўлароқ, **биринчидан**, Кодексда қўлланиладиган асосий тушунчаларни белгилувчи махсус модда киритилди; **иккинчидан**, солиқ мажбуриятини бажаришнинг умумий қоидалари белгиланди; **учинчидан**, солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш тартиби жорий қилинди; **тўртинчидан**, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ортқича тўланган суммаларини ҳисобга олиш ҳамда қайтариб беришнинг аниқ механизмларини белги-

ловчи қоидалар ўз аксини топди; **бешинчидан**, солиққа оид ҳуқуқбузарлик учун жавобгарлик чоралари қайта кўриб чиқилиб, ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкамлаб қўйилди; **олтинчидан**, солиқ назоратининг шакллари ва тартибига оид қоидалар алоҳида бўлимда белгиланди ва низоҳат **еттинчидан**, давлат солиқ хизмати органларининг қарорлари, улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари ва ҳаракатсизлиги устидан шикоят беришни тартибга солиб турувчи боб киритилди.

Бундан ташқари, Кодекснинг Умумий қисмида солиқ қонунчилигининг умумий тамойиллари билан бир қаторда, **«солиқ тўловчининг ҳақлиги презумпцияси»** тамойилининг киритилиши, ўз навбатида, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларидаги бартараф этиб бўлмайдиган барча қарама-қаршиликлар ва ноаниқликлар солиқ тўловчининг фойдасига талқин қилинишини таъминлайди. Бу эса, солиқ тўловчининг ҳуқуқларини Ҳимоя қилиш доирасида муҳим аҳамият касб этади.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, **Солиқ кодексининг Умумий қисмида** салмоқли ўринни эгаллаган III Бўлим («Солиқ назорати») солиқ текширувларига қаратилган бўлиб, унда солиқ тўловчи молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текшируви (тафтиши) – текширувларни амалга оширишнинг назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган томонидан тасдиқланган мувофиқлаштириш режаси асосида

15-бетда

ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАР ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг буйруқларига асосан қуйидаги корхоналар лицензиясининг амал қилиши тугатилди:

- **2007 йил 29 ноябрдаги 913-1-аф-сонли** буйруғига асосан «DESHLER» аудиторлик хусусий корхонасига 2001 йил 20 августда берилган 00155-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 29 ноябрдан;
- **2007 йил 14 декабрдаги 919-1-аф-сонли** буйруғига асосан МЧЖ «NARPAY AUDIT SERVIS» аудиторлик ташкилотига 2005 йил 11 апрелда берилган 00660-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 14 декабрдан;
- **2007 йил 17 декабрдаги 921-1-аф-сонли** буйруғига асосан МЧЖ «ANHOR-AUDIT» аудиторлик фирмасига 2001 йил 31 майда берилган 00061-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 17 декабрдан;
- **2007 йил 13 декабрдаги 919-аф-сонли** буйруғига асосан МЧЖ «NEFTEGAZKONSALTING I AUDIT» аудиторлик ташкилотига 2005 йил 11 июнда берилган 00675-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 13 декабрдан;
- **2007 йил 17 декабрдаги 920-аф-сонли** буйруғига асосан МЧЖ «KOSONSOY-AUDIT» аудиторлик ташкилотига 2001 йил 7 августда берилган 00130-сонли лицензиянинг амал қилиши 2007 йил 17 декабрдан.

Молия вазири ўринбосари
С.БЕКЕНОВ.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиледи:*)

	1 январь	8 январь		1 январь	8 январь
1 Австралия доллари	1125,57	1136,93	1 Польша злотийси	517,32	527,79
1 Англия фунт стерлинги	2561,28	2566,76	1 СДР	2020,16	2041,67
1 Дания кронаси	250,24	254,91	1 Туркия лираси	1094,73	1105,10
1 БҲД дирҳами	351,63	351,82	1 Швейцария франки	1120,57	1152,52
1 АКШ доллари	1291,23	1291,97	1 ЕВРО	1866,21	1899,45
1 Миср фунти	234,13	234,90	10 Жанубий Корея вон	13,76	13,79
1 Исландия кронаси	20,43	20,74	10 Япония иенаси	113,29	116,93
1 Канада доллари	1310,23	1307,40	1 Россия рубли	52,27	52,63
1 Хитой юани	176,19	177,31	1 Украина гривнаси	255,69	255,84
1 Малайзия ринггити	387,15	391,51			

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

МДХ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРНИНГ
АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	9.01.2008	1	0,8453	1	1,2443	1	0,0346
Арманистон	9.01.2008	1	307,09	1	451,58	1	12,51
Беларусь	10.01.2008	1	2150,00	1	3162,11	1	87,98
Грузия	10.01.2008	1	1,5935	1	2,344	1	0,0652
Қозғистон	10.01.2008	1	120,63	1	177,49	1	4,94
Латвия	10.01.2008	1	0,477	1	0,702804	1	0,0197
Литва	10.01.2008	1	2,3447	1	3,4528	10	9,5984
Молдова	9.01.2008	1	11,3183	1	16,6708	1	0,4627
Тожикистон	10.01.2008	1	3,4657	1	5,0963	10	1,4119
Ўзбекистон	8.01.2008	1	1291,97	1	1899,45	1	52,63
Украина	9.01.2008	100	505,00	100	742,6025	10	2,0573

Манба: www.prime-tass.ru

АҚШ ДОЛЛАРИ ВА ЕВРОНИНГ ВАКОЛАТЛИ БАНКЛАР
ТОМОНИДАН АЙИРБОШЛАШ ШОҲОБЧАЛАРИДА

2008 йил 8 январь ҳолатига ўзбек сўмга нисбатан жорий этилган курси

Банк номи	АҚШ доллари		Евро	
	харид	сотиш	харид	сотиш
ЎЗР ТИФ МБ	1301,00	1303,00	1900,00	1920,00
"Асака" банки	1301,00	1303,00	1900,00	1905,00
"Ўзсаноатқурилишбанк"	1302,00	1304,00	1900,00	1910,00
"Пахта Банк"	1301,00	1303,00	1910,00	1915,00
"Халқ банк"и	1301,00	1303,00	1900,00	1912,00
"Ипотекабанк"	1302,00	1304,00	1905,00	1910,00
АБН АМРО банк МБ Ўзбекистон А.Ж.	1301,00	1304,00	1913,00	1919,00
"UzKDBбанк"	1301,00	1304,00	1900,00	1911,00
"Ғалабанк"	1302,00	1304,00	1900,00	1909,00
"Трастбанк"	1301,00	1303,00	1900,00	1910,00
"Алп Жамол банк"	1301,00	1303,00	1910,00	1916,00
"Алоқабанк"	1302,00	1304,00	1900,00	1929,00
"Ў-Т банк"	1301,00	1304,00	1900,00	1925,00
"Туронбанк"	1301,00	1303,00	1899,00	1909,00
Ўзбекистон-Германия "Савдогар" АТБ	1301,00	1304,00	1900,00	1920,00
"Ипак йўли" банки	1302,00	1304,00	1914,20	1917,14
"Микрокредитбанк"	1302,00	1304,00	1914,00	1917,00
"Туркистон" банк	1301,00	1304,00	1900,00	1910,00
"Даврбанк"	1301,00	1303,00	1899,00	1915,00
"Кредит-Стандарт" банки	1302,00	1304,00	1899,50	1927,00
"Капитал банк"	1302,00	1304,00	1899,50	1927,00
"Ҳамкорбанк"	1301,00	1303,00	1850,00	1950,00
"Универсалбанк"	1301,00	1304,00	1912,00	1917,00
"Парвинабанк"	1301,00	1304,00	1902,00	1905,00
"Равнақбанк"	1301,00	1304,00	1900,00	1920,00

"Банк ахборотномаси" 2-сон (609) 2008 йил 9 январь.

ҲАФТАНИНГ САЛМОҚЛИ САВОЛИ:

ЯКУНЛАНГАН ЙИЛ ШАХСАН СИЗГА, ФИРМАНГИЗГА НИМАЛАР БЕРДИ? ЯНГИ, 2008 ЙИЛДАН НИМАЛАР КУТМОҚДАСИЗ?

• Улгуржи савдо соҳаси бош бухгалтери, сертификатланган аудитор Галина ЗЕМЛЯНСКАЯ:

Якунланган йил корхонамиз учун ҳам, шахсан мен учун ҳам хайрли бўлди. Мучал йилим эди у. Ишдаги натижалар рисоладагидек. Агар янги йил ҳам шу даражада бўлса, ёмон бўлмасди. Шахсий ҳаётимдан нотайиман, уйдаги ишлар ҳам дуруст. Йил учун мўлжалланган режаларгина эмас, балки келгусига мўлжалланган режалар ҳам амалга оширилди. Шу боис ҳамма-ҳаммага миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Имкониятдан фойдаланиб, газетангиз орқали барчани кириб келган Янги йил билан кутлайман. Ҳаммамизнинг яқинларимиз, қариндош-уруғларимиз, жигарғушаларимиз соғ-омон бўлсин. Ер юзида тинчлик муқаррар бўлсин, орзулар ушалаверсин. Ишда ҳам, оилада ҳам ютуқ ва зафарлар доимий ҳамроҳ бўлсин. Иш берувчиларга ҳам ўз миннатдорчилигимни билдирмоқчиман. Агар уларда ҳаммаси яхши бўлса, бизда ҳам иш ёмон бўлмайди. Бизнес ва бозор қонуни асосида ривож топиб бораётган, яхшигина фойда олаётган ва олган фойдасидан солиқ тўлаётган корхоналар кўпаяверсин. Бундан, ўйлашмича, давлатга ҳам наф катта бўлади.

• Туризм ва меҳмонхона хизматлари кўрсатиш соҳаси бош бухгалтери Хилола АЛИМУХАМЕДОВА:

Йилимиз муваффақиятли ўтди дейиш мумкин. Бизнесинг ва бошқа фирмаларнинг туризм билан боғлиқ бизнесидаги қийинчиликларга қарамай, йил якунлари бўйича умумий кўрсаткичлар ёмон бўлмади. Режа асосидаги текширувда ҳам ортиқча эътироз ва муаммо бўлмади.

Янги йил муносабати билан газетангиз обуначиларига, «NORMA» ахборот-хуқуқий тизимидан фойдаланувчиларга фаолиятнинг барча турларида яхши кўрсаткичларга эришишларини тилайман, ишоналаридан шодлик ва қувонч аримасин, ҳар бир бухгалтер ўз ишидан мамнун бўлсин. Янги йил ҳаммамизга омад келтирсин!

• Улгуржи савдо соҳаси бош бухгалтери Ирина КАЗАКОВА:

Поёнига етган йилни машаққатли бўлди дея олмайман. Фирмамиз декабрь ойи охирига зарарларсиз етиб келди. Энг муҳими шу. Назаримда, ўтган йил 2006 йилдан ҳам яхшироқ бўлди.

Барча таниш-билиш ва ёру биродарларга, шунингдек тахририятингизга соғлиқ, омонлик, ишда, бизнес соҳасида зафарлар тилайман. Ишимизга бераётган ёрдам учун сизларга алоҳида ташаккур билдирмоқчиман.

• Депозитар компания бош бухгалтери Нилуфар ФАЙЗУЛЛАЕВА:

Ўтган йилдан яхши таассуротлар қолди, албатта. Зотан фирмамиз учун у яхши келди, дастлабки натижаларга қараганда янги йилни яхшигина фойда билан бошладик. Кўпгина воқеалар, ўзгаришлар бўлди – ҳаммаси асосан ижобий хусусиятда. Очиғини айтганда, йил жуда тез ўтди, аммо одамда кўп вақт ўтгандек таассурот қолдирди. Мижозларимизнинг доираси кенгайди, ишимиз кўпайди. Шартномалар кўпайгач, ҳисобварақ-фактуралар сони ҳам ортди. Бундан ташқари корхонамизнинг фаолият турларини кенгайттирдик.

Шахсан ўз номимдан меҳнат жамоамизни янги йил билан муборакбод этаман ва у янги-янги муваффақиятлар келтиришини тилайман. Айни чоғда ўзимиз мансуб бўлмиш нефть-газ тармоғи барча ходимларини Янги йил билан кутлайман. Газетангизга ҳам равақ тилайман!

• Тўқимачилик саноати бошқарув аппарати бош бухгалтери, сертификатланган аудитор Гулнора Шарапова:

Йил жуда яхши ўтди. Солиқ инспекцияси, прокуратура ва бошқа инстанциялар томонидан молия-хўжалик фаолиятимиз комплекс текширувдан ўтказилди – натижа муваффақиятли бўлди. Шахсан мен учун 2007 йил яна шуниси билан эътиборга лойиқки, 16 ноябрь куни фаолиятимизнинг 30 йиллигини нишонладик.

Бизда бухгалтерлар кўп. 220 корхонани ўз ичига олувчи «Ўзбекистонга» давлат-акциядорлик компанияси ҳам бизнинг таркибига кириди. Демак, шунча бухгалтерга идоравий бўйсунувдаги бўлиналар штатидагилар ҳам қўшилса, бухгалтерларимиз отряди катта эканлиги аён бўлади. Уларнинг ҳаммаси

ни янги, 2008 йил билан табриклайман, мустақам соғлиқ, ишда муваффақиятлар тилайман, бошқилардан танбех эмас, фақат ташаккур-номани олишларини тилайман. Шахсий ҳаётларида бахт-саодат ҳаммаша ёр бўлсин!

• Алоқа хизматлари кўрсатиш соҳаси бош бухгалтери Елена Викторовна:

– 12 ой деганимиз кўз очиб юмгунча ўтди-кетди. Белгилаб олган режаларимизни тўла муваффақият билан амалга ошира олмадик, шунга қарамай натижалар умуман олганда чакки бўлмади.

Бухгалтерия ходимлари шаънига айтилаётган барча кутловларга қўшиламан. Айни бир вақтда барча алоқачиларни ҳам байрам билан табриклайман. Сихат-саломатлик, бахт-саодат, машаққатли меҳнатда муваффақиятлар тилайман.

• Меҳмонхона хизматлари кўрсатиш соҳаси бош бухгалтери Евгения:

Йил яхши ўтди, фаолиятимиз учун муваффақиятли бўлди. Бизда ҳамма иш рисоладагидек борди.

«Айсель-Инвест» кўшма корхонаси тимсолида раҳбариятимизни ҳам кириб келган Янги йил билан муборакбод этиб, уларга мустақам соғлиқ, оилавий бахт-саодат, бизнеслари муваффақиятли бўлишини тилайман.

• Консалтинг хизматлари соҳаси аудитори Вера ВАХНЕНКО:

Янги йил кайфиятида юрибмиз. Йилимиз жуда тигиз, машаққатли, аммо мароқли бўлди. Умуман кўнглини хира қилувчи хотиралардан холимиз. Ишнинг ижобий тарафи салбий тарафини босиб кетди. Ўзбекистоннинг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларини Россиядаги шундай қонун ҳужжатлари билан қиёслашга имконият бўлди. Шундай ҳулосага келдимки, бизники юз карра яхшироқ, соддароқ, мустақамроқ, ишончлироқ, бухгалтерлар, раҳбарлар ва ҳатто оддий фуқаролар учун фойдаланишга қулайроқдир. Бу нарса жуда қувонтиради одамни.

Фурсатдан фойдаланиб, ҳамкасбларимни, бухгалтер ва аудиторларни, мени биладиган ва мен ҳам яхши танийдиган барча кишиларни, шунингдек «Солиқ ва божхона хабарлари», «Норма маслаҳатчи» газеталарининг муштарийларини янги йил билан кутлайман. Бу йил – кабиса йили. У якунланган йилдан маъмурчилик, хайрли ишлар борасида янада яхшироқ бўлади деб умид қиламан. Тадбиркорларда бухгалтерия ва консалтинг хизматлари кўрсатувчи фирмаларга нисбатан муносабат яхши тарафга ўзгарганлиги тамойили сезилиб қолди. Эндилекда улардан мутахассис сифатида ёрдам сўраб мурожаат этмоқдалар, корхоналаридаги ишларда иштирок этишга уларни жалб қилмоқдалар. Бизда, масалан, муайян имтиёзлар бор, бухгалтерия хизматларидан солиқ тўлашимиз, шу боис бундай хизматлар кўрсатиш анча арзонга тушади.

Тадбиркорларни табриклаб, уларга каттадан-катта ютуқлар тилайман. Иш бошлашдан, пулни жамлаб иш юритишдан асло чўчимасинлар, Россия ва бошқа давлатлар билан ҳамкорликни кенгайтираверсинлар. Ўзимиз яшаётган жонажон диёримиз янада фаровон бўлиши йўлида баҳамжихат ишлашдан қочмайлик.

Бизнес соҳасидаги шериклардан ташқари кундалик ҳаётдаги ҳамкорларимизни – солиқ органлари ходимларини ҳам кутлайман. Улар чинакам ҳамкор рутбасига эришиш йўлида кўп иш қилмоқдалар. Ўз вазибаларини муваффақиятли адо этишларини, бизнес устидан назорат шартларини такомиллаштиришларини тилайман.

• Курилиш соҳаси бош бухгалтери Татьяна СЕЙДАМЕТОВА:

Йил охириларида иш жойимни ўзгартирдим, бунга сира ачинмаётиман. Янги иш жойим менга жуда-жуда ёқади, виждонан ишлашга ҳаракат қилмоқдаман. Олдинги иш жойимда ҳам режа асосидаги нав-батдаги текширув муваффақиятли ўтганди, қўшилган қиймат солиғининг бир қисмини қайтаришга муваффақ бўлгандик...

Янги йил билан Сирғали туман солиқ инспекциясини ўз номимдан кутлайман: улар билан илгари яхшигина ҳамкорлик қилганмиз. Кўшма корхоналар бўлими жамоаси жуда яхши, ишчан одамлардан таркиб топган. Бухгалтерлар билан иш олиб бориш учун дўстона вазият яратилган. Мутахассисларининг ҳаммаси билимдон, хушмуомала – ҳар қандай саволга жавоб беришади, оғир дақиқаларда ёрдамларини аяшмайди, ҳар қандай муаммони солиқ инспекцияси раҳбарияти даражасида бўлса ҳам ҳал этишади. Бундайлар шаънига ҳар қанча яхши гап, яхши тилак билдирсанг кам.

• Дори воситалари ишлаб чиқариш корхонаси бош бухгалтери Галина Рифатовна:

Шахсан мен учун йил муваффақиятли бўлди. Ишимда ҳам ҳаммаси жойида, рисоладагидек.

Газетангиз орқали хизматдошларимни, бошқа бухгалтериялар ходимларини, ўз оиламни янги, 2008 йил билан табриклайман. Моддий ва маънавий фаровонлик, соғлиқ, бахт-саодат, ишда муваффақиятлар тилайман.

• Улгуржи савдо соҳаси бош бухгалтери Элеонора Константиновна:

Янги йил эндигина бошланган бўлса ҳам ишимиз одатдагидек кўп.

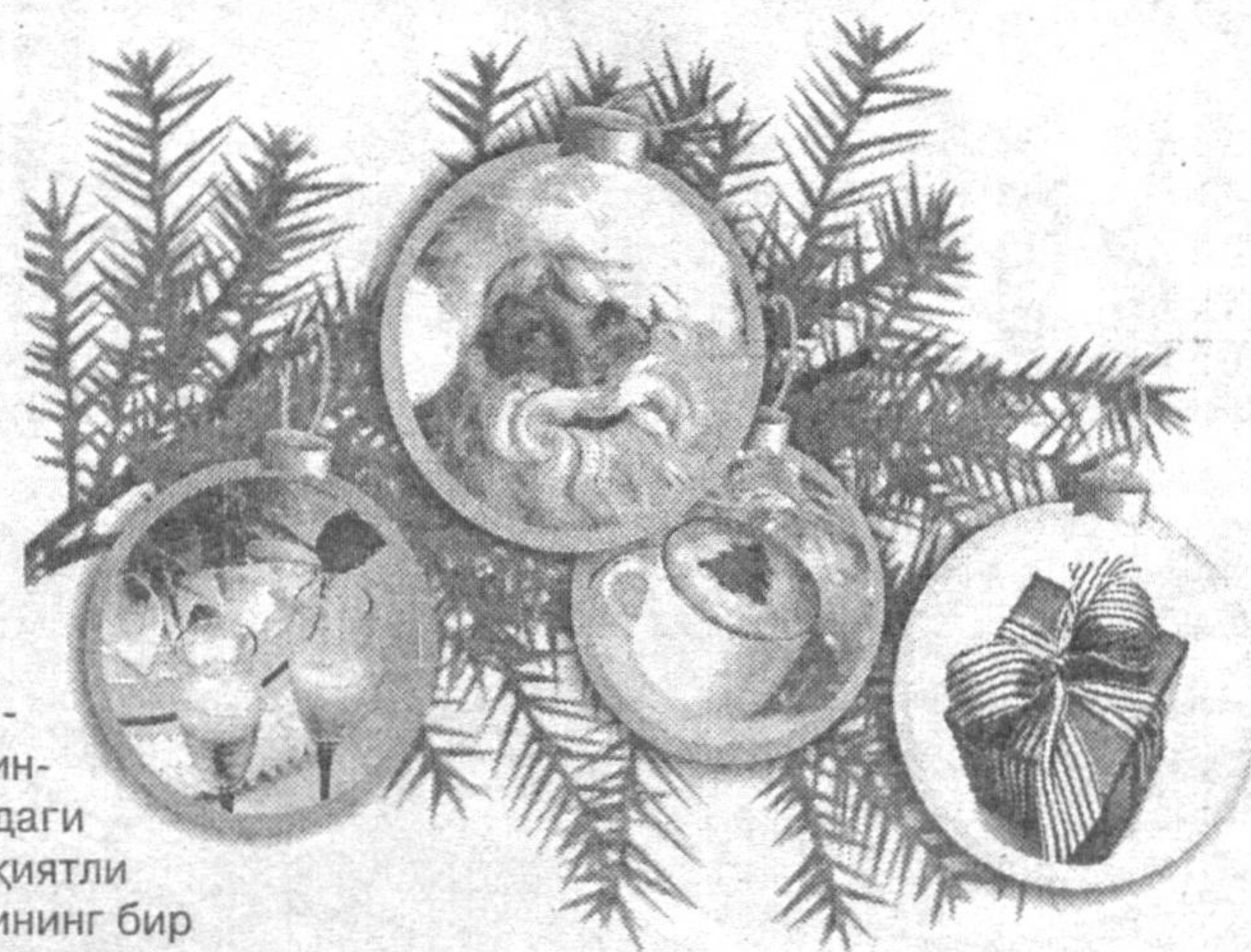
Янги йилда ҳаммага сихат-саломатлик, оғир ва машаққатли меҳнатларида сабр ва чидам тилайман. Оилангиздан омад юз ўғирмасин, жонажон Ўзбекистонимизда бизнес соҳаси гуллаб-яшнаверсин. Солиқчилар фирмаларга, компанияларга янада инсофлироқ, хайрихоҳроқ муносабатда бўлаверсинлар, солиқлар камаяверсин. Солиқ юки енгиллашишидан умидворман.

• Тўқимачилик, ип газлама саноати ва шу йўналишдаги бошқа фаолият соҳаси бухгалтери Алёна:

2007 йил корхонамиз учун мураккаброқ келди. Бизда реконструкция ишлари бошланган бўлиб, таъмир қилинди, ишлаб чиқариш кенгайтирилди. Янги дастгоҳлар, қўшимча ускуналар сотиб олдик ва ўрнатдик. Алюмин-пластик қувурлар тайёрлаш бўйича ноёб технология линиясини ишга туширдик. Иш қўлқопларини тўлиқ туркум бўйича чиқаришга киришдик, биробарин, бизда пахтаи қайта ишлашдан бошлаб уни тайёр маҳсулот сифатида сотишгача бўлган ишлар амалга оширилмоқда. Истиқбол режаларига келганда маҳсулотларимизни экспортга етказиб бериш борасидаги узоқ муддатли шартномаларни алоҳида қайд этишим керак. Экспорт ишлари бизда яхши бормоқда. Пахтадан калава ишлаб чиқаришни ҳам режалаштирмоқдамиз. Бу товарлар асосан Ўзбекистоннинг ички бозорида реализация қилинади деб мўлжалламоқдамиз. Янги йил арафасида хизмат сафарига кетган бош бухгалтеримиз Виктория Дмитриевнани байрам билан табриклаб, соғлиқ ва зафарлар тилаш ниятим бор. У жуда ажойиб раҳбар, ўз иши-

Тахририятдан: барча газетхонларни Янги йил билан қизгин кутлаймиз. Шу руқн остида бугун энг охирги савол эътиборингизга ҳавола этилаётган бўлса эҳтимол. «Ҳафтаннинг салмоқли саволи» туркумини бошлаганимизда, бу руқн газетхонларимиз меҳрини қозонади ва доимий бўлиб қолади деб умид қилган, улар кўпгина муаммоларни кўтариб чиқадилар, саволларни ҳам «ёғдириб» ташлайдилар деб ишонган эдик. Бухгалтерия ҳисоби ёки табдиркорликни юриштиш соҳаси бўйича ҳам савол кўп бўлади ва аксариятига экспертларнинг эмас, ҳамкасабаларингиз, яъни газетхонларнинг ўзлари жавоб беради деган ҳаёл билан кўнглимиз тўқ эди. Ҳаётда учраб турадиган, баъзида одамни тараддудга солиб ўйлантириб қўядиган жумбоқли масалалар ўртоқлашиш ва ўзаро муҳокамалашиш учун ўртага ташланишига шубҳа қилмасдик. Афсуски, бундай бўлмади. Саволлар, асосан, ўзимизнинг ижодимиз маҳсули бўлди, кўпчилик жавобларни эса кўнғироқ қилиб олишимизга тўғри келди.

Бу сафар кўнғироқ қилмаймиз. «Ҳафтаннинг салмоқли саволи» руқни 2008 йилда давом этиш-этимаслиги, азиз газетхон, Сизга, сизнинг фаоллигингизга боғлиқ. Агар шу туркумда материаллар бериб борилишига тарафдор бўлсангиз, унда, аввало, тахририятдан кўнғироқ бўлишини кутмай ҳамкорлик қилишга тайёр эканлигингизни, қолаверса, бу тахлитдаги анжуманимизда муҳокама учун ўзингиз лойиқ деб билган бешта мавзунини айтинг. Жавобларни 144-44-45 факси ёки normapress@mail.ru электрон почтаси орқали юборишингиз мумкин.

ни пухта ўзлаштирган мутахассис. Бухгалтериядаги ишларимиз ҳам унинг шарофати билан яхши бормоқда.

• Кишлоқ хўжалиги машиналари ишлаб чиқарувчи корхона бош бухгалтерининг ўринбосари Рустам Менгариевич:

Йил жуда ажойиб, омадли бўлди. Бухгалтерия ҳисоби ва солиқ солиш бобида ҳар йилгидек, солиқлар ва мажбурий ажратмалар миқдори пасайиб, ҳисоботлар сони камайди. Булар эса мамлакат раҳбарияти табдиркорларни қўллаб-қувватлаётганлигидан, уларга хайрихоҳ эканлигидан далолатдир. Жисмоний шахсларга нисбатан ҳам худди шундай вазият кузатишмоқда. Даромадлар ортиб бораётганлиги ҳаммамизни бағоят қувонтирмоқда.

Энг аввало, холдинг компаниямиз фаолияти узоқ давом этишини, тугатилмаслиги ва ўзгартрилмаслигини тилайман. Қолаверса, ўз ишига фидойи барча ходимларимизни Янги йил билан табриклайман.

• Брокерлик фаолияти соҳаси бош бухгалтери Нодира Миробидовна:

Даставвал, фирмамиз ходимларини янги йил билан қизгин муборакбод этаман, яқин дўгонларим – бош бухгалтер бўлиб ишлаётган Анжела Мелистовна Пак, Елена Анатольевна Патрий, Людмила Тен, Эльмира Таксиновна Ниёзоваларни ҳам шу баҳонада табрикламоқчиман. Улар билан кўпдан буён дўстмиз, муайян масалалар юзасидан кўпинча маслаҳатлашиб турамиз. Уларнинг ҳаммасига, оила аъзолари ва яқинларига мустақам соғлиқ, энг эзгу тилақлар тилайман, ишларида муаммолар камроқ бўлсин дейман...

• Ишлаб чиқариш корхонаси бухгалтери Иброҳим:

Корхонамиз янги, шу сабабли бирон натижа ҳақида фахрланиш маъносида бир нарса дейишим қийин.

Газетангиз орқали фирмамиз муассисларидан бирини табрикламоқчиман. Хусусан Штейнберг Владимир Андреевич, Алишер Махамович Фёдоров ва Пауль Биллер тимсолида «Steinert Industries GmbH & Co KG» компаниясини табриклайман.

• Санитария ва гигиена илмий-текшириш институти бош бухгалтери Галина Геннадьевна:

2007 йил биз учун умуман олганда сермахсул йил бўлди. Тўғри, муайян қийинчиликлар ҳам бўлди, аммо биз ҳар қандай вазиятдан чиқиш йўлларини топишга одатланганмиз. Хуллас йил натижаларидан мамнунмиз.

Фирма ва ташкилотларнинг барча бухгалтерлари, раҳбарларини, шу жумладан сизларнинг тахририятингиз аъзоларини Янги йил билан муборакбод этаман! Мустақам соғлиқ, шахсий ва оилавий бахт-саодат, ишда зафарлар тилайман, дилингиздаги барча орзулар ушалаверсин!

Ўтган ҳафта саволларига жавобларни Олег БУРЕНОВ ёзиб олди.

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

ЯНГИ ЙИЛГА ЯНГИ КОДЕКС БИЛАН

«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами»нинг охириги сони учта катта ҳажмли китобчаларда чиқарилди. Дастлабки иккита китобчада ўзбек ва рус тилларида «Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексини тасдиқлаш тўғрисида»ги Қонун (2007 йил 25 декабрдаги ЎРҚ-136-сон Қонун) ва у билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси (СК «Норма маслаҳатчи»нинг бугунги сонидagi ҳужжатлар пакетида берилган бошланди) чоп этилди. Тўпламнинг учинчи қисмида 2007 йил 28 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги ЎРҚ-138-сон Қонун чоп этилди («Норма маслаҳатчи»да чоп этилади). Ҳозирда Ўзбекистоннинг солиқ солиш тизимида мазкур қонун ҳужжатлари билан киритилган янгиликларни шарҳловчи мақолалар туркуми тайёрланмоқда.

ХАКЕР УЧУН ҚЎШИМЧАЛАР

Ахборотлаштириш ва маълумотлар узатиш соҳасида қонунга хилоф ҳаракатлар содир этганлик учун жавобгарлик қўйиштирилганлиги муносабати билан 2007 йил 25 декабрдаги ЎРҚ-137-сон Қонун («Норма маслаҳатчи»да чоп этилади) билан айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Хусусан, Жиноят кодекси ахборот технологиялари соҳасидаги жиноятлар учун жавобгарликни назарда тутувчи моддалардан иборат бўлган ХХ' боб билан тўлдирилди, Жиноят-процессуал кодексига тегишли ўзгаришлар киритилди, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс эса компьютер тизимидан фойдаланиш қоидаларини бузиш учун жавобгарликни назарда тутувчи модда билан тўлдирилди.

Қонун «Халқ сўзи» газетасида 2007 йил 26 декабрда эълон қилинган кундан бошлаб кучга кирди.

2008 ЙИЛ ПАРАМЕТРЛАРИ

Президентнинг 2007 йил 12 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2008 йилги асосий макроиктисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида» ПҚ-744-сон қарори (қарордан кўчирмалар «Норма маслаҳатчи»нинг 2007 йил, 51-52-сонларидаги ҳужжатлар пакетида чоп этилган) билан қуйидагилар тасдиқланди: Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг асосий макроиктисодий кўрсаткичлари; Давлат бюджети асосий параметрлари; бюджетдан ташқари мақсадли жамғармаларнинг асосий параметрлари; солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ставкалари. Хусусан, 2008 йил 1 январдан бошлаб нодавлат мактабгача тарбия болалар муассасалари асосий (ихтисослик) фаолият тури бўйича барча солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлардан (ягона ижтимоий тўлов бундан мустасно) мазкур маблағлардан моддий-техник базани мустаҳкамлаш учун мақсадли фойдаланилган ҳолда уч йил муддатга озод қилинди.

Шунингдек бошқа масалалар ҳам тартибга солинган.

БИТИМЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

Президентнинг 2007 йил 20 декабрдаги ПҚ-750-сон қарори билан қуйидаги халқаро шартномалар тасдиқланди: Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Польша Республикаси ҳукумати ўртасида 2007 йил 2 октябрь куни Тошкент шаҳрида имзоланган иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги битим; Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Бирлашган Араб Амирликлари ҳукумати ўртасида 2007 йил 26 октябрь куни Тошкент шаҳрида имзоланган инвестицияларни рағбатлантириш ва ўзаро ҳимоя қилиш ҳақидаги битим; Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Бирлашган Араб Амирликлари ҳукумати ўртасида 2007 йил 26 октябрь куни Тошкент шаҳрида имзоланган иккиёқлама солиқ солинишига йўл қўймаслик ҳамда даромад ва капитал

солиғи тўлашдан бўйин товланишнинг олдини олиш ҳақидаги битим.

Президентнинг 2007 йил 26 декабрдаги ПҚ-758-сон қарори билан Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар ҳукуматлари ўртасида 2007 йил 16 августда Бишкек шаҳрида имзоланган маданият соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим тасдиқланди.

Президентнинг 2007 йил 27 декабрдаги ПҚ-759-сон қарори билан Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Туркменистон ҳукумати ўртасида 2007 йил 18 октябрь куни Ашхобод шаҳрида имзоланган давлат чегараси орқали ўтиш пунктлари ҳақидаги битим тасдиқланди.

«ЎЗҚИШЛОҚҲЎЖАЛИК-МАШХОЛДИНГ» ТУГАТИЛДИ

Президентнинг 2007 йил 29 декабрдаги ПҚ-766-сон қарори билан «Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг» ХК ва унинг таркибига кирувчи корхоналар акциядорларининг, республика бир қатор вазирликларининг «Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг» холдинг компаниясини тугатиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Компанияни тугатиш ва унинг корхоналарини қайтадан ташкил этиш бўйича ҳукумат комиссияси ташкил этилди. Унга қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда «Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг» ХКни тугатиш бўйича чора-тадбирлар амалга оширилишини; Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги билан биргаликда бўшайдиган мутахассисларни биринчи навбатда қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарига ишга жойлаштириш чора-тадбирлари амалга оширилишини таъминлаш; бир ой муддатда, чуқур таҳлил асосида, қишлоқ хўжалиги техникаси ишлаб чиқарилишини оқилона жамлашни, шунингдек, қайта ташкил этиладиган корхоналарнинг кўчмас мулкни бўшайдиган майдонларда ишлаб чиқаришларни жойлаштириш шарти билан замонавий ускуналардан фойдаланиш бўйича инвестиция мажбуриятларини қабул қилган хорижий инвесторларга сотишни назарда тутган ҳолда, тармоқ корхоналарини қайта ташкил этиш бўйича таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритиш топирилди.

«ЎЗМЕЛИОМАШЛИЗИНГ» ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 21 декабрдаги 266-сон қарори билан «Ўзmeliомашлизинг» давлат лизинг компанияси ташкил этилди. Унга мелиорация техникасини етказиб бериш юзасидан ташкилотларнинг буюртманомаларини умумлаштириш, мазкур техникани ишлаб чиқариш юзасидан буюртманомаларни жойлаштириш, ҳисоб-китобларни ўз вақтида амалга ошириш, мелиорация техникасини лизингга бериш ва бошқа вазифалар юклатилди.

Ҳужжат билан «Ўзmeliомашлизинг» томонидан тендер асосида харид қилинадиган мелиорация техникаси, машиналари ва бошқа механизациялаш воситаларини харид қилиш ва лизингга бериш тартиби тўғрисида низом тасдиқланди. Лизингга бериладиган мелиорация техникасининг рўйхати Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси кенгашининг қарори билан тасдиқланади. Мазкур техника лизингга 10 йил муддатга Низомда назарда тутилган шартларда берилади.

УЗАЙТИРИШ МУДДАТИ ИККИ ОЙДАН ОШМАЙДИ

Давлат божхона кўмитасининг қарори билан Божхона тўловларини тўлаш муддатини узайтириш ва кечиктириш бўйича йўриқномага ўзгаришлар киритилди (АВ томонидан 2007 йил 26 декабрда 697-4-сон билан рўйхатдан ўтказилган) («СБХ»нинг бугунги сонида чоп этилмоқда). Уларга мувофиқ тўлов миқдоридан қатъи назар унинг муддатини узайтириш ва кечиктириш божхона юк декларацияси қабул қилинган кундан бошлаб икки ойдан ошиб кетмаслиги лозим, қуйидагилар бундан мустасно:

ҚҚС тўлаш муддатини 90 кунга узайтириш ҳуқуқи берилган, экспорт маҳсулотини ишлаб

чиқариш учун моддий-техник ресурсларни импорт қиладиган ишлаб чиқариш корхоналари; ишлаб чиқариш учун зарур бўлган олиб кириладиган хом ашё ва материаллар учун божхона божини тўлаш муддатини 60 кунга узайтириш мумкин бўлган дори воситалари ва тиббий буюмларни ишлаб чиқариш корхоналари;

ўз эҳтиёжлари учун импорт қилинадиган ускуналар, хом ашё ва моддий ресурслар бўйича божхона тўловларини (божхона расмийлаштируви учун йиғимлардан ташқари), фоизларни ундирмасдан тўлаш муддатини 90 кунга узайтириш ҳуқуқи берилган моддий ишлаб чиқариш ва хизматлар соҳасидаги микрофирмалар ва кичик корхоналар, фермер хўжаликлари, шунингдек 2001 йил 1 октябрдан бошлаб юридик шахс мақомига эга бўлган деҳқон хўжаликлари.

2008 йил 5 январдан кучга кирди.

БЮД ЯНГИЛАНДИ

Давлат божхона кўмитасининг қарори билан Божхона юк декларациясини тўлдириш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгаришлар киритилди (АВ томонидан 2007 йил 26 декабрда 834-15-сон билан рўйхатдан ўтказилган). Барча ўзгаришлар рус тилида тасдиқланган.

Мазкур қарор 2008 йил 5 январдан кучга кирди.

ЧАСТОТАНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ УЧУН РУХСАТ

«Радиочастота спектри тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги бош директорининг буйруғи билан (АВ томонидан 2007 йил 26 декабрда 1751-сон билан рўйхатдан ўтказилган) Юқори частотали қурилмаларнинг рухсат берувчи ҳужжатларини расмийлаштириш, қурилмаларни рўйхатга олиш ва уларнинг техник параметрларини ўлчашни ўтказиш тартиби тўғрисида йўриқнома тасдиқланди.

Йўриқнома саноат, илмий ва тиббий мақсадлар учун мўлжалланган юридик частотали қурилмаларни сотиб оладиган ва улардан фойдаланадиган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, шу жумладан хорижий юридик шахслар ва фуқаролар, фуқаролиги бўлмаган шахсларга тааллуқли бўлиб, республика ҳудудида улар томонидан сотиб олинган ва фойдаланиладиган саноат, илмий ва тиббий мақсадлар учун мўлжалланган ЮЧҚга зарур рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштириш масалаларини тартибга солиди.

2008 йил 5 январдан кучга кирди.

БОЛАЛАР УЧУН ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ТУЗИЛДИ

Мактабгача таълимни ривожлантириш, болаларни умумтаълим мактабларида ўқишга муваффақиятли тайёрлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг «Мактабгача таълим соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори (2007 йил 25 октябрдаги 225-сон) қабул қилинган бўлиб, у билан қуйидагилар тасдиқланди:

Ўзбекистон Республикасида давлат мактабгача таълим муассасаси тўғрисидаги низом;

Ўзбекистон Республикасида нодавлат мактабгача таълим муассасаси тўғрисидаги низом;

Қисқа муддатли гуруҳлар тўғрисидаги низом.

Мазкур қарорни бажариш мақсадида халқ таълими вазирининг буйруғи билан Давлат мактабгача таълим муассасаларига болаларни қабул қилиш бўйича қабул комиссиясининг фаолият кўрсатиш тартиби тўғрисида низом (АВ томонидан 2007 йил 26 декабрда 1753-сон билан рўйхатдан ўтказилган, 2008 йил 5 январдан кучга кирди) тасдиқланди.

Унга мувофиқ мактабгача таълим муасса-

сасига 2 ёшдан бошлаб 6-7 ёшгача бўлган болаларни қабул қилиш туманлар (шаҳарлар) ҳокимларининг қарори билан ташкил этиладиган халқ таълими бўлимлари ҳузуридаги қабул қилиш комиссияси томонидан амалга оширилади.

Қабул комиссияси туман (шаҳар) халқ таълими бўлими ҳузурида беш кишидан иборат таркибда ташкил этилиб, у комиссия раиси, котиб ва услубчилардан иборат. Комиссия ҳафтанинг сешанба ва жума кунлари болаларни мактабгача таълим муассасаларига жойлаштириш масаласида фуқароларни қабул қилади. Мактабгача таълим муассасасига йўлланма олиш учун ота-оналар (уларнинг ўрнини босувчи шахслар) қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

қабул қилиш бўйича йўлланма бериш тўғрисида ариза;

боланинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномасининг нусхаси;

боланинг отаси ёки онасининг паспорти нусхаси;

турар жойидан шу манзилда ушбу оиланинг яшаши ҳақида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари маълумоти;

ота-онасининг (уларнинг ўрнини босувчи шахсларнинг) иш жойидан маълумотнома (ишламайдиган ота-оналар бундан мустасно).

2007 йил 25 октябрдаги Вазирлар Маҳкамасининг «Мактабгача таълим соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида»ги 225-сон қарорига мувофиқ I ва II гуруҳ ногиронлари бўлган болалар, кўп болали оилаларнинг, ҳарбий хизматчиларнинг, талабалар ва педагогларнинг болалари мактабгача таълим муассасасига қабул қилишда имтиёзлардан фойдаланадилар. Мазкур болаларнинг ота-оналари (уларнинг ўрнини босувчи шахслар) қўшимча равишда Низом билан белгиланган ҳужжатларни ҳам тақдим этади.

Ҳужжатлар комиссия томонидан 10 кунлик муддат ичида кўриб чиқилиб, тегишли қарор қабул қилинади ва бу ҳақда 3 кунлик муддат ичида ариза берувчиларга маълум қилинади.

Ота-оналар (уларнинг ўрнини босувчи шахслар) 15 кунлик муддатда олинган йўлланмани мактабгача таълим муассасасига тақдим этиши шарт. Ушбу муддат ичида йўлланма тегишли мактабгача таълим муассасасига тақдим этилмаса, у ўз кучини йўқотади.

Қабул комиссияси, шунингдек ота-оналари мактабгача таълим муассасасининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда ёрдам берган болаларни истисно тарзида навбатдан ташқари қабул қилиши мумкин. Бундай болалар контингенти мактабгача таълим муассасаси режадаги қуввати умумий сонининг 20 фоизидан ортиқ бўлмаслиги керак.

МЕҲНАТ – МУҲОФАЗА ОСТИДА

Адлия вазирлиги томонидан 2007 йил 27 декабрда меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг қуйидаги буйруқлари рўйхатдан ўтказилди:

– «Вино ишлаб чиқариш ходимлари учун меҳнат муҳофазаси қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» (1754-сон);

– «Спирт ва ликёр-ароқ ишлаб чиқариш ходимлари учун меҳнат муҳофазаси қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» (1755-сон).

Мазкур ҳужжатлар Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 12 июлдаги «Меҳнатни муҳофаза қилишга доир меъёрий ҳужжатларни қайта кўриб чиқиш ва ишлаб чиқиш тўғрисида» 267-сон қарори билан тасдиқланган Меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари ва нормаларини қайта кўриб чиқиш ва жорий этиш дастури ва Адлия вазирлигининг 2007 йил 6 июндаги 20-15-142/22-сон хати ижросини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилган.

Қоидалар 2008 йил 6 январдан кучга кирди.

Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қисқача шарҳлари 2007 йил 22 декабрдан 29 декабргача бўлган давр учун «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами»нинг 52-сон асосида тайёрланди.

Мазкур ва бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан www.porma.uz сайтидаги эркин кириладиган «Қонунчиликдаги янгиликлар» рукнида танишиб чиқишингиз мумкин.

ҚАРЗ ЧИГАЛЛИКЛАРИ

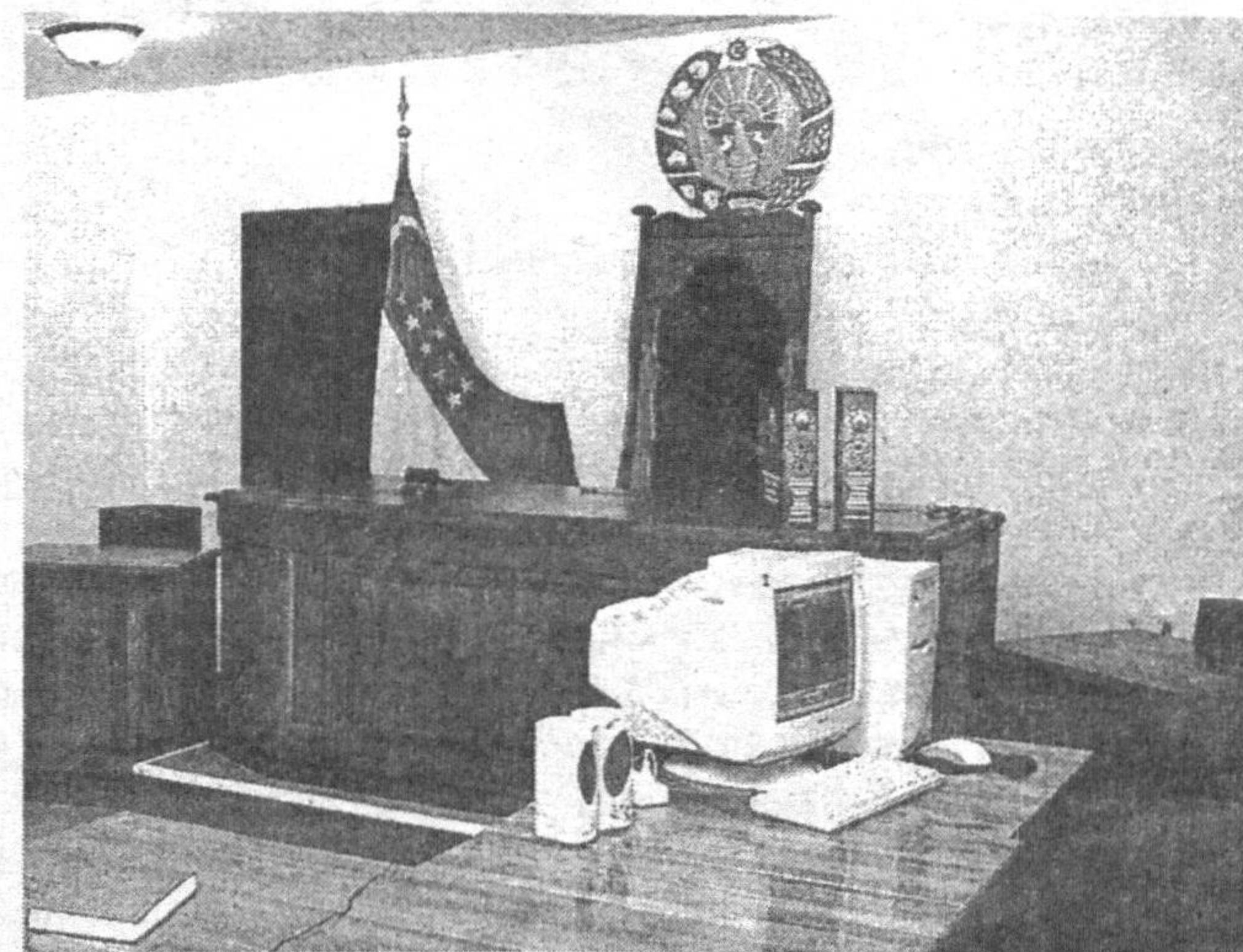
НИЗОНИНГ МОҲИЯТИ

Хўжалик судига юридик шахс бошқа корхона билан тузилган, унга кўра мазкур юридик шахс корхонадан фойзсиз қарз олган қарз шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида даъво билан мурожаат қилди. Юридик шахс номидан уни вақтинча директор вазифаларини бажарувчи, бундай шартномаларни тузишга лозим даражада расмийлаштирилган ваколатларга эга бўлмаган ходим имзолаган эди. Кейинчалик муассислар уставга кўра зарур ваколатлар билан таъминланган директорни тайинлашди. У кейинроқ қарз берувчи билан қарзни қайтариш муддатини узайтириш тўғрисида битим имзолади. Унинг муддати тугагач юридик шахс пулни қайтаришдан бош тортиди ва суд

орқали шартномани ҳақиқий эмас деб тан олишни талаб қилди, чунки шартнома бунга вакил қилинмаган шахс томонидан имзоланган эди.

Хўжалик суди даъвогарнинг талабларини асоссиз деб топди. Фуқаролик кодексининг 132-моддасига амал қилиб, у қарз олувчининг раҳбари томонидан шартномага қўшимча битимнинг имзоланиши юридик шахс томонидан шартноманинг маъқулланиши деб ҳисобланишини кўрсатди, бу ҳол эса қарз муддати тугагач уни тўлиқ қайтариш мажбуриятини юзага келтиради.

Юқори инстанциялар ушбу қарорни ўзгартириш ёки бекор қилиш учун асос топмай, уни ўз кучида қолдирдилар.

ИШ БЎЙИЧА АСОСИЙ ХУЛОСА

Юридик шахснинг раҳбари томонидан илгари вакил қилинмаган шахс томонидан имзоланган шартномага қўшимча битимнинг имзоланиши юридик шахс томонидан мазкур шартноманинг маъқулланиши ҳисобланади ва у тузилган пайтидан бошлаб ҳақиқий деб топилади.

ВАЗИЯТНИ БАҲОЛАШ

Директор лавозимига тайинланган ходимнинг хатоси шундан иборатки, у шартноманинг легитимлигини унинг муддатини узайтириш тўғрисида битим имзоланганига текширмаган. Фуқаролик кодексининг 132-моддасига мувофиқ «вакил қилинмаган шахс томонидан бошқа шахс номидан тузилган ёки ваколатлардан ташқари чиқиб тузилган битим ваколат берган шахс ушбу битимни кейинчалик маъқуллаган тақдирдагина унинг учун ҳуқуқ ва мажбуриятларни вужудга келтиради, ўзгартиради ва бекор қилади». Хўжалик суди кейинчалик лозим даражада вакил қилинган шахс томонидан имзоланган, шарт-

номага ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар киритиш тўғрисидаги битимни ана шундай битим деб топди. Бирламчи шартномани маъқуллаш оқибатлари ФК 132-моддасининг иккинчи қисмида келтирилган. Шартнома тузилган пайтдан бошлаб ҳақиқий деб ҳисобланади. Қарз шартномасига қўшимча битим уставга мувофиқ ана шундай ҳуқуққа эга бўлган акциядорлик жамияти раҳбари томонидан имзоланганлиги боис, илгари вакил қилинмаган шахс томонидан имзоланганлигига қарамай, шартноманинг ўзи тузилган пайтдан бошлаб ҳақиқий деб ҳисобланади.

НИЗОНИНГ МОҲИЯТИ

Акциядорлар умумий йиғилиши дивидендларни акциядорлик жамияти томонидан мол-мулк харид қилинишига йўналтириш тўғрисида қарор қабул қилди. Кейинроқ акциядорлардан бири ўз акцияларини бошқа шахсга сотди, АЖ билан шартнома тузди, унга кўра акциядор ҳисобот даври якунлари бўйича олиши керак бўлган дивидендлар жамиятга мол-мулк харид қилиш учун фойзсиз қарзга берилди.

АЖ хўжалик судига ушбу шартномани ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида даъво билан мурожаат қилди, чунки пулни акциядор жамиятга бермаган, у ҳамма вақт юридик шахснинг эгалигида бўлган, шунинг учун қарзга берилган деб ҳисобланиши мумкин эмас, шартнома эса кучга киритилмаган. Акциядор ушбу маблағларни жамият эҳтиёжлари учун йўналтириш тўғрисидаги қарори билан ўзини уларга бўлган мулк ҳуқуқидан маҳрум қилди ва уларни қайтаришни талаб қила олмайди.

Хўжалик суди АЖ талабларини асоссиз деб топди. Фуқаролик кодексининг 353, 354, 357-моддаларига мувофиқ жамият ихтиёрий равишда ўзининг собиқ акциядори билан дивидендлар тўлаш бўйича қарзни қарз мажбуриятига янгилашни назарда тутадиган аралаш шартнома тузган. Шу сабабли у ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин эмас.

Юқори инстанциялар ушбу қарорни қўллаб-қувватладилар.

ИШ БЎЙИЧА АСОСИЙ ХУЛОСА

Муассис томонидан дивидендларнинг қарз шартларида жамиятга берилиши юридик шахснинг уларни тўлаш бўйича қарзини қарз мажбуриятига янгилаш деб ҳисобланади.

ВАЗИЯТНИ БАҲОЛАШ

Фуқаролик кодекси 732-моддасининг иккинчи қисмига асосланган, дивидендлар суммаси акциядор томонидан жамиятга берилмаганлиги, илгари акциядорга тўланмаганлиги боис ҳамма вақт жамият эгалигида бўлганлиги сабабли қарз шартномасини тузилган деб топиб бўлмаслик тўғрисидаги тасдиқ даъвогар позициясидаги бўш бўғиндир.

1996 йил 26 апрелдаги 223-1-сон «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 54-моддасига мувофиқ АЖ ҳар чоракда, ярим йил ёки йилда бир марта, агар қонун ёки жамият уставида бошқа нарса белгиланмаган бўлса, жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендларни тўлаш тўғрисида қарор қабул қилиши (эълон қилиши) мумкин.

Жамиятнинг дивиденд тўлаш мажбурияти акциядорлар томонидан соф фойдани улар ўртасида тақсимлаш тўғрисида қарор қабул қилинган пайтдан бошлаб юзага келади. Акциядор унга тегишли бўлган дивидендлар суммасини ўз хоҳишига қараб тасарруф қилиш ҳуқуқига эгадир. Бунда уларнинг ҳақиқатда унга тўланганлиги (нақд пулда, банкдаги ҳисобрақамга ўтказиш йўли билан ва ҳоказо) ёки тўланмаганлиги аҳамиятга эга эмас. Бироқ жамият унга дивидендларни тўламагунга қадар у акциядор олдидидаги ўз мажбуриятларини бажармайди.

Агар акциядорлар дивиденд суммаларини тўламасдан уларни жамият ўз фаолияти учун мол-мулк харид қилишига йўналтириш тўғрисида қарор қабул қилсалар, АЖ уларни бир неча шаклда қабул қилиши мумкин:

- устав фондини кўпайтириш йўли билан;
- текинга;
- вақтинчалик ва қайтариш асосида.

Охири ҳолатда пул маблағлари қарзга тақдим этилади. ФК 732-моддасининг биринчи қисмига кўра «қарз шартномаси бўйича бир тараф (қарз берувчи) иккинчи тарафга (қарз олувчига) пул ёки турга хос аломатлари билан белгиланган бошқа ашёларни мулк қилиб беради, қарз олувчи эса қарз берувчига бирйўла ёки бўлиб-бўлиб, ўшанча суммадаги пулни ёки қарзга олинган ашёларнинг хили, сифати ва миқдорига барабар ашёларни (қарз суммасини) қайтариб бериш мажбуриятини олади».

Пул маблағлари акциядор эгалигида бўлган ва дивидендлар ҳақиқатда тўланмаган ҳолларда ҳам расмийлаштирилиши мумкин. Биринчи ҳолда қарз шартномаси жамиятда дивидендларни тўлаш (қарзни сўндириш) бўйича мажбурият бўлмаганда, иккинчи ҳолда эса ушбу қарзни янгилаш воситасида унинг мавжудлиги ҳолларида тузилади.

Фуқаролик кодексининг 742-моддасига мувофиқ тарафларнинг келишувига мувофиқ «олди-сотди, мулкни ижарага олиш ёки бошқа асослар туфайли пайдо бўлган ҳар қандай қарз қарз мажбурияти билан алмаштирилиши мумкин». Ушбу алмаштириш ФК 347-моддасида назарда тутилган янгилаш тўғрисидаги қоидаларга риоя этган ҳолда амалга оширилади ва қарз шартномаси учун белгиланган шаклда содир этилади. Унга дивидендларни тўлаш бўйича қарзни янгилаш йўли билан қарз мажбурияти юзага келиши учун уларнинг суммасини аввал жамият акциядорга тўлаши, кейин уни қайтадан бериши шарт эмас. Бу ҳолда ФК 732-моддаси иккинчи қисмининг талаблари битим учун мажбурий эмас, шартнома ҳам уни тарафларнинг вакил қилинган шахслари имзолаган пайтдан бошлаб тузилган деб ҳисобланади.

НИЗОНИНГ МОҲИЯТИ

Акциядорлик жамияти овоз берувчи акцияларнинг 30 фойзига эга бўлган акциядорга айланма пул маблағларини фойзсиз қарз шартларида қарзга берди. Шартнома муддати тугаганидан сўнг улар қарз берувчига тўлиқ қайтарилди.

Хўжалик судига бошқа акциядор қарз шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш ва бошқаларнинг пул маблағларидан фойдаланганлик учун қарз олувчидан фойзаларни ундириш тўғрисида даъво билан мурожаат қилиб, уни умумий йиғилишнинг мазкур битимни тузиш тўғрисида қарори йўқлиги ва жамиятга зарар etkazилганлиги (бой берилган фойда) билан асослади, чунки айланма пул маблағларини асоссиз олиш натижасида АЖ уларни фойда олиш учун ўз фаолиятида ишлатиш имкониятидан маҳрум бўлган.

Хўжалик суди даъвогарнинг талабларини қондирди. «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 91, 93-моддаларига амал қилиб, у фойзсиз қарзни Қонунни бузиш деб топди, чунки битим манфаатдор шахс (акциядор) билан овоз берувчи акциялар эгаси бўлган акциядорлар умумий йиғилиши томонидан, ундан манфаатдор бўлмаган акциядорлар кўпчилигининг овози билан маъқулланмасдан тузилган эди. Қарз олувчи пулни қарзга асоссиз равишда олган, Фуқаролик кодексининг 327-моддасига мувофиқ уларга фойзалар ҳисобланиши ва тўланиши керак.

Апелляция ва кассация инстанциялари судлари ушбу хулосаларни қонунга мувофиқ деб топди ва қарорни бекор қилиш учун асос топмади.

ИШ БЎЙИЧА АСОСИЙ ХУЛОСА

Юридик шахс томонидан манфаатдор шахс ҳисобланган акциядорга, муассислар умумий йиғилишининг ижобий қарорисиз фойзсиз қарз берилиши бошқаларнинг пул маблағларидан фойдаланганлик учун ундан фойзалар ундирилиши учун асос ҳисобланади.

ВАЗИЯТНИ БАҲОЛАШ

Жавобгар позициясидаги бўш бўғин: у манфаатдор шахслар билан битимлар тузишга тақдим этиладиган, бундай битимларнинг барча иштирокчилари учун мажбурий бўлган талабларни ҳисобга олмаган.

Акциядор АЖ билан тузадиган қарз шартномаси бўйича, акциядор жамият овоз берувчи акцияларининг йигирма ва ундан кўпроқ фойзига эга бўлса (шу жумладан ўзининг тобе (аффилиланган) шахси билан биргаликда) манфаатдор шахс деб ҳисобланади («Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун 91-моддасининг биринчи қисми).

Агар қарз суммаси жамият активларининг беш фойзидан ошса, уни тақдим этиш тўғрисидаги қарор овоз берувчи акциялар эгаларининг умумий йиғилиши томонидан, битимдан манфаатдор бўлмаган акциядорлар овозларининг кўпчилиги билан қабул қилинади.

Раҳбар ёки бошқа вакил қилинган шахс акциядорлар умумий йиғилишининг муҳокамасига қарз бериш масаласини киритиши ва фақат АЖни бошқариш юқори органининг ижобий қарори мавжуд бўлгандагина шартномани имзолаши керак эди. Ўз навбатида акциядорнинг раҳбари (бошқа вакил қилинган шахси) қарз шартномасини имзолаш олдидан қарз берувчи то-

монидан юқорида кўрсатилган талабга риоя этилишини текшириши ва умумий йиғилиш уни маъқуллаганлигига ишонч ҳосил қилгач битим тузиши керак эди. Бундай қарорнинг нусхаси ҳар доим ҳужжатлар орасида бўлиши ва шартномага илова қилиниши керак.

АЖ умумий йиғилишининг рухсатсиз акциядор билан тузган қарз шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш учун асос бўлиб АЖ раҳбари (бошқаришнинг яккабош ижро органи) томонидан «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун ва АЖ устави белгиланган, акциядорлик жамиятининг мол-мулкни эркин тасарруф қилишга чеклашларнинг бузилиши ҳисобланади.

Шартноманинг ҳақиқий эмаслиги акциядор томонидан қарз пул маблағлари олинаниши далилини асосланмаган деб топишга олиб келади, бунинг учун акциядор (қарз олувчи) томонидан бошқаларнинг пул маблағларидан фойдаланганлик учун фойзалар тўланиши кўринишида жавобгарлик назарда тутилган (Фуқаролик кодексининг 327-моддаси).

Артём МОКШИН,
«Норма» МЧЖнинг юридик мавзуларда
эксперт-таҳлилий материаллар
тайёрлаш бўлими бошлиғи.

Тушунтиришлар электрон маълумотнома тизими материаллари асосида тайёрланди

NORMA
Ахборот-ҳуқуқий тизими

КОРХОНА ЮРИСТИ

Тошкент ш.: (99871) 137-07-78, 137-45-29
 Гулистон ш.: (3672) 27-58-97
 Самарқанд ш.: (3662) 34-16-12
 Наманган ш.: (3692) 32-84-26
 Фарғона ш.: (3732) 26-78-80

Андижон ш.: (3742) 50-25-96
 Қарши ш.: (99875) 227-18-11

Сотиб олиш масалалари бўйича қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинг:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING
ҚОНУНИЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING СОЛИҚ КОДЕКСИНИ
ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДАҚонунчилик палатаси томонидан 2007 йил 23 ноябрда қабул қилинган
Сенат томонидан 2007 йил 30 ноябрда маъқулланган**1-модда.** Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси тасдиқлансин.**2-модда.** Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳмадиси 2008 ва 2009 йиллар мобайнида:

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси нормаларининг амал қилиши ва самарадорлиги мунтазам равишда ҳамда ҳар томонлама мониторинг ва таҳлил қилинишини таъминласин;

зарур бўлган ҳолларда, Ўзбекистон Республикаси Солиқ

кодексининг айрим нормаларини янада такомиллаштиришга қаратилган таклифларни белгиланган тартибда киритсин.

3-модда. Ушбу Қонун 2008 йил 1 январдан эътиборан кучга киради.Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И.КАРИМОВ.Тошкент ш.,
2007 йил 25 декабрь,
ЎРҚ—136-сон.ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING
СОЛИҚ КОДЕКСИУМУМИЙ ҚИСМ
I БЎЛИМ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР
1-БОБ. АСОСИЙ ҚОИДАЛАР**1-модда.** Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси билан тартибга солинадиган муносабатлар

Ушбу Кодекс солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни белгилаш, жорий этиш, ҳисоблаб чиқариш ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетига (бундан буён матнда бюджет деб юритилади) ва давлат мақсадли жамғармаларига тўлаш билан боғлиқ муносабатларни, шунингдек солиқ мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солади.

2-модда. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Кодексдан ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборат.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ушбу Кодекс билан белгиланади, ўзгартирилади ёки бекор қилинади.

Солиқ солиш масалаларига дахлдор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ушбу Кодекс қоидаларига мувофиқ бўлиши керак. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ушбу Кодекснинг қоидаларига мувофиқ бўлмаган тақдирда, ушбу Кодекс қоидалари қўлланилади.

Солиқ солиш масалаларига дахлдор норматив-ҳуқуқий ҳужжат куйидаги ҳолларда ушбу Кодексга мувофиқ эмас деб топилади, агар ҳужжат:

1) ушбу Кодексга мувофиқ бундай ҳужжатни қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлмаган орган томонидан қабул қилинган бўлса ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилишнинг белгиланган тартиби бузилган ҳолда қабул қилинган бўлса;

2) солиқ муносабатлари субъектларининг ҳуқуқларини бекор қилса ёки чекласа, солиқ муносабатлари субъектларининг ушбу Кодексда белгиланган мажбуриятларининг мазмунини, улар ҳаракатларининг асослари, шартлари, кетма-кетлиги ёки тартибини ўзгартирсин;

3) ушбу Кодекс билан тақиқланган ҳаракатларга рухсат берса ёки йўл қўйса;

4) ушбу Кодексда белгиланган тушунчалар мазмунини ўзгартирган ёки бу тушунчалар ушбу Кодексда қўлланилганидан бошқача маънода қўлланилган бўлса.

Ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолатлардан лоақал биттаси мавжуд бўлган тақдирда, солиқ солиш масалаларига дахлдор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ушбу Кодексга мувофиқ эмас деб топилади.

Ушбу Кодексга мувофиқ бўлмаган норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилган орган ёки унинг юқори турувчи органлари мазкур ҳужжатни бекор қилишга ёки унга зарур ўзгаришлар киритишга ҳақли. Бу органлар ушбу Кодексга мувофиқ бўлмаган норматив-ҳуқуқий ҳужжатни бекор қилишни ёки унга зарур ўзгаришлар киритишни рад этган тақдирда, бу ҳужжат суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин.

3-модда. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг

вақт бўйича амал қилиши

Солиқ солиш солиқ мажбуриятлари юзага келган пайтда амалда бўлган қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Агар ушбу моддада бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари орқага қайтиш кучига эга эмас ва улар амалга киритилганидан кейин юзага келган муносабатларга нисбатан қўлланилади.

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарликни бекор қиладиган ёки енгиллаштирадиган солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари орқага қайтиш кучига эга.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни бекор қилиш, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларини камайтириш, солиқ тўловчиларнинг мажбуриятларини бекор қилишни ёки уларнинг аҳволини бошқача тарзда енгиллаштиришни назарда тутувчи солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари орқага қайтиш кучига эга бўлиши мумкин, агар бу солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида тўғридан-тўғри назарда тутилган бўлса, ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Янги солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар белгиланишини, имтиёзлар тўлиқ ёки қисман бекор қилинишини, солиқ солинадиган база оширилишини назарда тутувчи солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари улар расмий эълон қилинган пайтдан эътиборан камида уч ой ўтгач, амалга киритилади.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ставкалари ўзгартирилишини назарда тутувчи солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ҳисобот даври бошланишидан камида бир ой олдин эълон қилиниши керак ва улар расмий эълон қилинган ойдан кейинги ҳисобот даврининг биринчи кунидан эътиборан амалга киритилади.

Ушбу модданинг бешинчи ва олтинчи қисмларида кўрсатилмаган солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари, агар уларда кечроқ муддат кўрсатилмаган бўлса, улар расмий эълон қилинган кундан эътиборан ўн кун ўтгач, кучга киради.

4-модда. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ва халқаро шартномалар

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

5-модда. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг принциплари

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари солиқ солишнинг мажбурийлиги, аниқлиги, адолатлилиги, солиқ тизимининг ягоналиги, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг ошкоралиги ва солиқ тўловчининг ҳақлиги презумпцияси принципларига асосланади.

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг қоидалари ушбу

WWW.TOP.UZ

единая информационная система
для предпринимателей

Кодексда белгиланган принципларга зид бўлиши мумкин эмас.

6-модда. Солиқ солишнинг мажбурийлиги принципи

Ҳар бир шахс ушбу Кодексда белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаши шарт.

Ҳеч кимнинг зиммасига ушбу Кодексда назарда тутилмаган ёки унинг нормалари бузилган ҳолда белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти юклатилиши мумкин эмас.

7-модда. Солиқ солишнинг аниқлиги принципи

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар аниқ бўлиши керак. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ҳар бир солиқ тўловчи қайси солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни, қачон, қанча миқдорда ҳамда қай тартибда тўлаши кераклигини аниқ биландиган тарзда ифодаланган бўлиши керак.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни белгилашда, агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, солиқ тўловчилар, шунингдек солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг элементлари аниқланган бўлиши керак.

8-модда. Солиқ солишнинг адолатлилиги принципи

Солиқ солиш умумийдир.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича имтиёзларни белгилаш ижтимоий адолат принципларига мос бўлиши керак. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича яқка тартибдаги хусусиятга эга бўлган имтиёзлар берилишига йўл қўйилмайди.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар камситиш хусусиятига эга бўлиши мумкин эмас ҳамда ижтимоий, ирқий, миллий, диний ва бошқа шу каби мезонлардан келиб чиққан ҳолда қўлланилиши мумкин эмас.

9-модда. Солиқ тизимининг ягоналиги принципи

Солиқ тизими Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида барча солиқ тўловчиларга нисбатан ягонадир.

Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудуди доирасида товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) ёки молиявий маблағларнинг эркин муомалада бўлишини бевосита ёки билвосита чеклаб қўядиган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар белгиланишига йўл қўйилмайди.

10-модда. Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг ошкоралиги принципи

Солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар расмий нашрларда эълон қилиниши шарт. Барчанинг эътибори учун расмий эълон қилинмаган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар кучга киритилмаган ҳужжат сифатида ҳуқуқий оқибатларни келтириб чиқармайди ва солиқ соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга, улардаги кўрсатмалар бажарилмаганлиги учун бирон бир санкцияни қўллашга асос бўлиб хизмат қилиши мумкин эмас.

11-модда. Солиқ тўловчининг ҳақлиги презумпцияси принципи

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларидаги бартараф этиб бўлмайдиган барча қарама-қаршилиқлар ва ноаниқлиқлар солиқ тўловчининг фойдасига талқин қилинади.

2-БОБ. УШБУ КОДЕКСДА ҚўЛЛАНИЛАДИГАН АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР

12-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар

Солиқлар деганда ушбу Кодексда белгиланган, муайян миқдорларда ундириладиган, мунтазам, қайтариб берилмайдиган ва бегараз хусусиятга эга бўлган, бюджетга йўналтириладиган мажбурий пул тўловлари тушунилади.

Бошқа мажбурий тўловлар деганда ушбу Кодексда белгиланган давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий пул тўловлари, божхона тўловлари, шунингдек ваколатли органлар ҳамда мансабдор шахслар томонидан юридик аҳамиятга молик ҳаракатларни тўловчиларга нисбатан амалга ошириш учун, шу жумладан муайян ҳуқуқларни ёки лицензиялар ва бошқа рухсат берувчи ҳужжатларни бериш учун тўланиши лозим бўлган йиғимлар, давлат божи тушунилади.

13-модда. Солиқ тўловчилар. Солиқ агентлари. Солиқ тўловчининг вакиллари

Солиқ тўловчилар ушбу Кодексга мувофиқ зиммасига солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти юклатилган жисмоний шахслар, юридик шахслар ва уларнинг алоҳида бўлинмаларидир.

Солиқ агентлари ушбу Кодексга мувофиқ зиммасига солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш, солиқ тўловчидан ушлаб қолиш ҳамда бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига ўтказиш мажбурияти юклатилган шахслардир.

Солиқ тўловчининг вакиллари қонунга ёки таъсис ҳужжатида мувофиқ солиқ тўловчининг вакили бўлишга ваколатли шахслардир.

Ушбу Кодексда «солиқ тўловчи» тушунчасининг қўлланилиши унинг «солиқ агенти», «солиқ тўловчининг вакили» маъносида ҳам ишлатилишини назарда тутати.

14-модда. Ваколатли органлар

Ваколатли органлар қуйидагилардир:

1) давлат солиқ хизмати органлари — Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар давлат солиқ бошқармалари, шунингдек туманлар, шаҳарлар ва шаҳардаги туманлар давлат солиқ инспекциялари;

2) божхона органлари — Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси, Давлат божхона қўмитасининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри бўйича бошқармалари, божхона комплекслари ва божхона постлари;

3) молия органлари — Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Молия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг молия бошқармалари, туман ва шаҳар ҳокимликларининг молия бўлимлари;

4) бошқа мажбурий тўловларни ундириш вазифасини амалга оширувчи давлат органлари ва ташкилотлари.

15-модда. Солиқ муносабатларининг субъектлари

Солиқ тўловчилар ва ваколатли органлар солиқ муносабатларининг субъектларидир.

16-модда. Юридик ва жисмоний шахслар

Юридик шахс деб қуйидагилар эътироф этилади:

Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ ташкил этилган, ўз мулкида, ҳўжалик юритишида ёки оператив бошқарувида алоҳида мол-мулкка эга бўлган ҳамда ўз мажбуриятлари юзасидан ушбу мол-мулк билан жавоб берадиган, мустақил балансига ёки сметасига эга бўлган, ўз номидан мулк ва шахсий номулк хуқуқларга эга бўла оладиган ҳамда уларни амалга ошира оладиган, мажбуриятларни бажара оладиган, судда даъвогар ва жавобгар бўла оладиган ташкилот;

чет давлатнинг қонун ҳужжатларига мувофиқ ташкил этилган ҳамда Ўзбекистон Республикасида фуқаролик ҳуқуқ лаёқатига эга бўлган хорижий ва (ёки) халқаро ташкилот.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, чет давлатлар фуқаролари, шунингдек фуқаролиги бўлмаган шахслар жисмоний шахслар деб эътироф этилади.

17-модда. Нотижорат ташкилотлари

Нотижорат ташкилотлари деганда фойда олишни фаолиятининг асосий мақсади қилиб олмаган ва олинган даромадларни ўз қатнашчилари (аъзолари) ўртасида тақсимламайдиган юридик шахслар тушунилади.

Нотижорат ташкилотларига бюджет ташкилотлари, шу жумладан давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, шу жумладан Ўзбекистон Республикасида давлат рўйхатидан ўтган халқаро нодавлат нотижорат ташкилотлари, шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари киради.

18-модда. Яқка тартибдаги тадбиркор

Яқка тартибдаги тадбиркор тадбиркорлик фаолиятини юридик шахс ташкил этмаган ҳолда, мустақил равишда, ходимларни ёллаш ҳуқуқисиз, ўзига мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган мол-мулк негизда, шунингдек мол-мулкка эгалик қилиш ва (ёки) ундан фойдаланишга йўл қўядиган ўзга ашёвий ҳуқуқ асосида амалга оширувчи жисмоний шахсдир.

19-модда. Резидентлар ва норезидентлар

Ўзбекистон Республикасининг резиденти деб қуйидагилар эътироф этилади:

Ўзбекистон Республикасида давлат рўйхатидан ўтган юридик шахс;

Ўзбекистон Республикасида доимий яшаб турган ёки жорий солиқ даврида яқунланаётган ҳар қандай кетма-кетликдаги ўн икки ойлик давр ичида жами бир юз саксон уч кун ва ундан ортиқ муддат Ўзбекистон Республикасида турган жисмоний шахс.

Чет давлат фуқароси ёки фуқаролиги бўлмаган шахснинг қуйидагилар сифатида турган даври унинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳақиқатда турган вақтига киритилмайди:

1) дипломатик ёки консуллик мақомига эга бўлган шахс сифатида;

2) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасига кўра тузилган халқаро ташкилотнинг ходими сифатида;

3) ушбу қисмининг 1-бандида кўрсатилган шахсларнинг оила аъзоси сифатида, бундай жисмоний шахс тадбиркорлик фаолиятини амалга оширмаган тақдирда;

4) фақат бир чет давлатдан бошқа чет давлатга Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали ўтиш (транзит ўтиш) учун;

5) агар бу жисмоний шахс Ўзбекистон Республикасида фақат турист сифатида, даволаниш ёки дам олиш мақсадлари билан турган бўлса.

Ушбу модданинг биринчи қисмида белгиланган мезонларга жавоб бермайдиган шахс Ўзбекистон Республикасининг норезиденти деб эътироф этилади.

20-модда. Доимий муассаса

Норезидентнинг Ўзбекистон Республикасидаги доимий муассасаси деганда норезидент Ўзбекистон Республикаси ҳудуд

дида тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган, шу жумладан фаолиятни ваколатли шахс орқали амалга ошираётган ҳар қандай жой эътироф этилади.

«Доимий муассаса» тушунчаси фақат солиқ соҳасидаги мақомни аниқлаш учун қўлланилади ва ташкилий-ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас.

«Доимий муассаса» тушунчаси қуйидагиларни ўз ичига олади:

1) товарларни ишлаб чиқариш, қайта ишлаш, бутлаш, қадоқлаш, ўраш-жойлаш, реализация қилиш билан боғлиқ фаолият амалга ошириладиган ҳар қандай жойни;

2) ҳар қандай бошқарув жойи, ваколатхона, филиал, бўлим, бюро, идора, офис, хона, агентлик, фабрика, устакхона, цех, лаборатория, дўкон, омборни;

3) табиий ресурсларни қазиб олиш билан боғлиқ фаолият амалга ошириладиган ҳар қандай жойни: шахта, кон, нефть ва (ёки) газ қудуғини, карьерни;

4) қувур, газ қувури, табиий ресурсларни қидириш ва (ёки) ишлатиш, асбоб-ускуналарни ўрнатиш, монтаж қилиш, йиғиш, сошлаш, ишга тушириш ва (ёки) уларга хизмат кўрсатиш билан боғлиқ фаолият (шу жумладан назорат ёки кузатув фаолияти) амалга ошириладиган ҳар қандай жойни;

5) ўйин автоматлари (шу жумладан приставкалар), компьютер тармоқлари ва алоқа каналлари, аттракционлар, транспорт ёки бошқа инфратузилмадан фойдаланиш билан боғлиқ фаолият амалга ошириладиган ҳар қандай жойни;

6) қурилиш майдонини (қурилиш, монтаж қилиш ёки йиғиш объектини), шунингдек ушбу объектларда ишларнинг бажарилишини кузатиб бориш билан боғлиқ хизматларни. Ҳар бир қурилиш майдони ишлар бошланган кундан эътиборан алоҳида доимий муассасани ташкил этувчи сифатида қаралади. Агар ёрдамчи пудратчилар Ўзбекистон Республикасининг бошқа норезидентлари бўлса, уларнинг фаолияти ҳам шу қурилиш майдонида ишлар бошланган кундан эътиборан ёрдамчи пудратчиларнинг алоҳида доимий муассасаси сифатида қаралади;

7) Ўзбекистон Республикасининг норезиденти билан шартнома муносабатлари асосида Ўзбекистон Республикасида унинг манфаатларини ифода этувчи, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Ўзбекистон Республикасининг ушбу норезиденти номидан фаолият кўрсатувчи, Ўзбекистон Республикасининг шу норезиденти номидан контрактлар тузиш ваколатига эга бўлган ва ундан мунтазам фойдаланувчи шахс орқали фаолиятни амалга оширишни;

8) Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган ва Ўзбекистон Республикасининг норезидентига тегишли бўлган, у томонидан ижарага олинаётган ёки бошқача тарзда фойдаланилаётган омборлардан (шу жумладан божхона омборларидан) товарларни реализация қилишни;

9) бошқа ишларни амалга оширишни, ўзга хизматлар кўрсатишни, бошқа фаолиятни олиб боришни, ушбу модданинг бешинчи қисмида назарда тутилган фаолият бундан мустасно.

Йўллар қурилиши ёки фойдали қазилмаларни қидириш каби муайян ҳолларда, яъни фаолият олиб бориладиган жой мунтазам ўзгариб турадиган ҳолларда, доимий жойни белгилашнинг бошқа мезонларидан фойдаланилади. Бундай ҳолларда бутун лойиҳа унинг кўчма хусусиятидан қатъи назар, доимий муассаса сифатида қаралади.

«Доимий муассаса» тушунчаси қуйидагиларни ўз ичига олмади:

1) тайёргарлик ва ёрдамчи хусусиятга эга бўлган фаолиятни амалга оширишни, улар жумласига, хусусан, қуйидагилар киряди:

Ўзбекистон Республикасининг норезидентига тегишли товарларни реализация қилиш бошлангунига қадар бинолардан фақат мазкур товарларни сақлаш, намойиш этиш ва (ёки) етказиб бериш мақсадларида фойдаланиш;

Ўзбекистон Республикасининг норезидентига тегишли товарлар захираларини товарлар реализация қилингунига қадар мазкур захираларни фақат сақлаш, намойиш этиш ва (ёки) етказиб бериш мақсадида сақлаб туриш;

доимий фаолият жойини фақат Ўзбекистон Республикасининг норезиденти томонидан товарларни харид қилиш мақсадлари учун сақлаб туриш;

доимий фаолият жойини фақат ахборот тўплаш, уларга ишлов бериш ва (ёки) тарқатиш (сотиш ҳуқуқисиз), Ўзбекистон Республикаси норезидентининг товарлари (ишлари, хизматлари) маркетингини олиб бориш, уларни реклама қилиш ёки уларнинг бозорини ўрганиш учун, агар бундай фаолият норезидентнинг асосий фаолияти бўлмаса, сақлаб туриш;

доимий фаолият жойини фақат ушбу бандда санаб ўтилган фаолият турларининг ҳар қандай комбинациясини амалга ошириш учун, бундай комбинация натижасида вужудга келган фаолият мажмуи тайёргарлик ёки ёрдамчи хусусиятга эга бўлиши шарти билан сақлаб туриш;

2) мустақил воситачи: брокер, воситачи, ишончли шахс, қим-

матли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчиси ёки воситачилик, топшириқ шартномаси ёки шунга ўхшаш бошқа шартнома асосида фаолият кўрсатувчи ва Ўзбекистон Республикасининг норезиденти номидан контрактларга имзо қўйиш ваколати берилмаган ҳар қандай бошқа шахс орқали фаолиятни амалга оширишни. Мустақил воситачи деганда ўзининг одадий (асосий) фаолияти доирасида иш олиб борадиган ҳамда Ўзбекистон Республикасининг норезидентидан юридик ва иқтисодий жиҳатдан мустақил бўлган шахс тушунилади;

3) товарларни Ўзбекистон Республикасига олиб кириш ёки Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш операцияларини, шу жумладан фақат Ўзбекистон Республикасининг норезиденти номидан тузиладиган ва Ўзбекистон Республикасида товарларни харид қилиш, шунингдек товарларни Ўзбекистон Республикасига экспорт қилиш бўйича операциялар билан боғлиқ ташқи савдо контрактлари доирасида операцияларни амалга оширишни;

4) Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан қимматли қоғозларга, юридик шахслар — Ўзбекистон Республикаси резидентлари устав фондидаги (устав капиталдаги) улушларга, шунингдек Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги бошқа мол-мулкка эгалик қилишни. Агар Ўзбекистон Республикасининг норезиденти бундай юридик шахс зиммасига вакиллик вазифаларини ҳам юкласа, ушбу қисмининг 1-бандига мувофиқ тайёргарлик ёки ёрдамчи хусусиятга эга бўлган вазифалар бундан мустасно, бундай юридик шахс мустақил солиқ тўловчи бўлиши билан бирга бир вақтнинг ўзида Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муассасаси сифатида ҳам қаралади;

5) ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган доимий муассасанинг белгилари мавжуд бўлмаган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ишлаш учун юридик шахс — Ўзбекистон Республикасининг резидентига ёки Ўзбекистон Республикасида доимий муассаса орқали фаолиятини амалга оширувчи Ўзбекистон Республикасининг бошқа норезидентига ходимлар ажратишни, агар бундай ходимлар фақат улар ўзлари юборилган ташкилот номидан ва унинг манфаатларини кўзлаб иш кўрсалар.

Ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш бошланган кунни қатъий белгилаш мумкин бўлса, доимий муассаса шу кунда ташкил этилган деб ҳисобланади. Агар бундай кунни қатъий белгилаш мумкин бўлмаса, қуйида келтириладиган кунлардан бири доимий муассаса ташкил этилган кун деб ҳисобланади: ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш бошланадиган, контрактда кўрсатилган кун;

агар лицензия муайян контракт бўйича бирон бир ишни бажариш ёки хизматлар кўрсатиш мақсадида олинган бўлса, лицензиянинг амал қилиши бошланадиган кун.

Ушбу модда олтинчи қисмининг иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилган ҳаракатлардан энг олдингиси содир этилганда, доимий муассаса ташкил этилган деб ҳисобланади.

Қурилиш майдони (қурилиш, монтаж қилиш ёки йиғиш объекти) пудратчига майдонни топшириш тўғрисидаги далолатнома имзоланган пайтдан эътиборан Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муассасасини ташкил этади.

Доимий муассаса шу муассаса орқали олиб бориладиган фаолият тугатилган пайтдан эътиборан тугатилган ҳисобланади. Агар мазкур пайтни қатъий аниқлаб бўлмаса, қуйида келтириладиган кунларнинг энг кейингиси доимий муассасанинг фаолияти тугатилган кун деб ҳисобланади:

бажарилган ишлар, кўрсатилган хизматлар далолатномаси имзоланган кун;

Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муассасаси томонидан бажарилган ишлар, кўрсатилган хизматларга ҳақ тўлаш учун охириги ҳисобварақ берилган кун;

юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг якуний ҳисоб-китоби Ўзбекистон Республикаси давлат солиқ хизмати органларига амалда тақдим этилган кун.

21-модда. Молиявий ижара

Молиявий ижара мол-мулкни (молиявий ижара объектини) шартнома асосида эгалик қилиш ва фойдаланишга ўн икки ойдан ортиқ муддатга топширишда вужудга келадиган ҳамда қуйидаги талаблардан бирига жавоб берадиган ижара муносабатларидир:

молиявий ижара шартномасининг муддати тугагач, молиявий ижара объекти ижара олувчининг мулкига ўтса;

молиявий ижара шартномасининг муддати молиявий ижара объекти хизмат муддатининг 80 фоизидан ортиқ бўлса ёки молиявий ижара объектининг молиявий ижара шартномаси тугаганидан кейинги қолдиқ қиймати унинг бошланғич қийматининг 20 фоизидан кам бўлса;

молиявий ижара шартномасининг муддати тугагач, ижарага олувчи молиявий ижара объектини шу ҳуқуқни амалга ошириш санасидаги бозор қийматидан паст нарх бўйича сотиб олиш

хукукига эга бўлса;

молиявий ижара шартномасининг амал қилиши даврида ижара тўловларининг жорий дисконтланган қиймати молиявий ижара объектининг узоқ муддатли ижарага топшириш пайтидаги жорий қийматининг 90 фоизидан ошиб кетса. Жорий дисконтланган қиймат бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ белгиланади.

22-модда. Ушбу Кодексда қўлланиладиган бошқа тушунчалар

Ушбу Кодексда қўлланиладиган бошқа тушунчалар:

асосий иш жойи — иш берувчи меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ходимнинг меҳнат дафтарчасини юриштиши шарт бўлган иш жойи;

асосий фаолият тури — юридик шахсининг умумий реализация қилиш ҳажмидаги тушум улуши устунлик қиладиган фаолияти;

бюджетдан ажратиладиган субсидия — давлат томонидан муайян мақсадлар учун бюджет ҳисобидан бериладиган пул маблағлари;

грант — давлатлар, давлатларнинг ҳукуматлари, халқаро ва чет эл ҳукуматга қарашли ташкилотлар томонидан, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати белгилайдиган рўйхатга киритилган халқаро ва чет эл ноҳукумат ташкилотлари томонидан Ўзбекистон Республикасига, Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматига, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига, юридик ва жисмоний шахсларга бегараз асосда бериладиган мол-мулк, шунингдек чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматига бегараз асосда бериладиган мол-мулк;

дивидендлар — акциялар бўйича тўланиши лозим бўлган даромад; юридик шахс томонидан унинг муассислари ўртасида (иштирокчилари, аъзолари ўртасида уларнинг улушлари, пайлари, ҳиссалари бўйича) тақсимланадиган соф фойданинг бир қисми; юридик шахс тугатилганда мол-мулкни тақсимлашдан олинган, шунингдек муассис (иштирокчи, аъзо) томонидан юридик шахсда иштирок этиш улушини (пайини, ҳиссасини) олгандаги даромадлар, бундан муассис (иштирокчи, аъзо) устав фондига (устав капиталига) ҳисса сифатида киритган мол-мулкнинг қиймати чегирилади;

ижара (лизинг) тўлови — ижарачи (лизинг олувчи) тузилган ижара (лизинг) шартномаси асосида ижарага берувчига (лизинг берувчига) тўлайдиган сумма;

ижарага берувчининг (лизинг берувчининг) фоизли даромади — бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ аниқланадиган ижара (лизинг) тўлови суммаси билан ижара (лизинг) объектининг қийматини қоплаш суммаси ўртасидаги фарқ кўринишидаги ижара (лизинг) тўловининг бир қисми;

инсонпарварлик ёрдами — аҳолининг ижтимоий жиҳатдан ночор гуруҳларига тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиш, ижтимоий соҳа муассасаларини қўллаб-қувватлаш, табиий офатлар, фалокатлар ва ҳалокатлар, эпидемиялар, эпизоотиялар ва бошқа фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ҳамда уларни бартараф этиш учун аниқ мақсадли бегараз кўмаклашиш. Инсонпарварлик ёрдами дори воситалари ва тиббий аҳамиятга молик буюмлар, халқ истеъмоли товарлари, бошқа товарлар, шу жумладан асбоб-ускуналар, транспорт ва техника, шунингдек ихтиёрий равишдаги хайр-эҳсонлар, бажарилган ишлар ва хизматлар, шу жумладан инсонпарварлик ёрдами юklarини ташиш, кузатиб бориш ва сақлаш тариқасида берилади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати томонидан ваколатли ташкилотлар орқали тақсимланади;

ишларни (хизматларни) экспорт қилиш — ишларни бажариш (хизматлар кўрсатиш) жойидан қатъи назар Ўзбекистон Республикасининг юридик ёки жисмоний шахси томонидан чет давлатнинг юридик ёки жисмоний шахси учун ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш;

кредит ташкилотлари — тегишли лицензияга эга бўлган банклар, кредит уюшмалари, микрокредит ташкилотлари, ломбардлар ва бошқа кредит ташкилотлари;

курс бўйича фарқ — миллий валютага нисбатан чет эл валютаси курсининг ўзгариши муносабати билан чет эл валютасида амалга оширилган операцияларда вужудга келадиган (ижобий, салбий) фарқ;

мол-мулк — эгалик қилиш, фойдаланиш, тасарруф этиш предметлари бўла оладиган моддий объектлар, шу жумладан пул маблағлари ва қимматли қоғозлар ҳамда номоддий объектлар. Объектларни мол-мулк жумласига киритиш фуқаролик қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади;

оила аъзолари — эр (хотин), ота-оналар ёки фарзандликка олувчилар ва болалар, шу жумладан фарзандликка олинганлар;

оператив ижара — молиявий ижара шартномаси бўлмаган мулк ижара (ижарага бериш) шартномаси асосида мол-мулк

ни вақтинча эгалик қилиш ва фойдаланишга бериш;

реализация қилиш — сотиш, айирбошлаш, бегараз бериш мақсадида товарларни жўнатиш (топшириш), ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатиш, шунингдек гаровга қўйилган товарларга бўлган мулк ҳуқуқини гаровга қўювчи томонидан гаровга олувчига топшириш. Ҳисобварақ-фактуралар, ишлар бажарилганлиги ёки хизматлар кўрсатилганлиги тўғрисидаги даволатномалар, товарлар жўнатилганлигини (топширилганлигини), ишлар бажарилганлигини, хизматлар кўрсатилганлигини тасдиқловчи квитанциялар, чеклар ва бошқа ҳужжатлар реализация қилганликни тасдиқловчи ҳужжатлардир;

роялти — қуйидагилар учун ҳар қандай турдаги тўловлар:

фан, адабиёт ва санъат асарларидан, шу жумладан электрон-ҳисоблаш машиналари учун дастурлар, аудиовизуал асарлардан ҳамда турдош ҳуқуқлар объектларидан, жумладан ижролар ва фонограммалардан фойдаланганлик ёхуд улардан фойдаланиш ҳуқуқини берганлик учун;

саноат мулки объектига, савдо маркасига, дизайн ёки моделга, режага, махфий формула ёки жараёнга бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи патентдан (гувоҳномадан) ёхуд саноат, тижорат ёки илмий тажрибага тааллуқли ахборотдан (ноу-хаудан) фойдаланганлик учун;

савдо фаолияти — қайта сотиш мақсадида олинган товарларни сотишга доир фаолият;

солиқ солишнинг соддалаштирилган тартиби — солиқ солишнинг айрим тоифадаги солиқ тўловчилар учун белгиланадиган ҳамда айрим турдаги солиқларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлашнинг, шунингдек улар юзасидан солиқ ҳисоботини тақдим этишнинг махсус қоидалари қўлланилишини назарда тутувчи алоҳида тартиби;

солиқ қарзи — солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича қарз суммаси, шу жумладан ушбу Кодексда белгиланган муддатида тўланмаган молиявий санкциялар;

соф тушум — товарлар (ишлар, хизматлар) нархида ҳисобга олинадиган қўшилган қиймат солиғини ҳамда акциз солиғи суммаларини киритмаган ҳолда товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинган тушум;

соф фойда — солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлангандан кейин юридик шахс ихтиёрида қоладиган фойда;

таннарх — маҳсулот ишлаб чиқариш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатишда фойдаланиладиган моддий ресурсларнинг, асосий фондларнинг, меҳнат ресурсларининг, шунингдек товарлар ишлаб чиқариш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш жараёнини амалга ошириш учун зарур бўлган бошқа турдаги харажатларнинг қиймат баҳоси. Таннарх бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ белгиланади;

товар обороти — муайян давр ичида савдо фаолиятини амалга ошириш чоғида товарларни сотишдан олинган (олиниши лозим бўлган), пулда ифодаланган маблағлар;

товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинган тушум — реализация қилинган товарлар (ишлар, хизматлар) учун олинган (олиниши лозим бўлган) маблағлар суммаси, шу жумладан реализация қилинган товарлар (ишлар, хизматлар) учун ҳақ тўлаш ёки қарзни узиш ҳисобига тушадиган мол-мулк қиймати;

товарларни экспорт қилиш — Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудидан товарларни, агар қонун ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, қайта олиб кириш мажбуриятисиз олиб чиқиш;

тўлов манбаи — солиқ тўловчига тўловларни амалга оширувчи юридик шахс;

умидсиз қарз — суд қарорига биноан мажбуриятларнинг тугатилиши, қарздорнинг банкротлиги, тугатилиши ёки вафот этиши оқибатида ёхуд даъво қилиш муддати ўтиши оқибатида узиш мумкин бўлмаган қарз;

фавқулодда ҳолатлар — тарафларнинг хоҳиш-иродаси ва ҳаракатларига боғлиқ бўлмаган, табиат ҳодисалари (зилзила, кўчкилар, бўрон, қурғоқчилик ва бошқалар), бошқа табиий офатлар ёки ижтимоий-иқтисодий вазиятлар (уруш ҳолати, қамал ҳолати, давлат манфаатларини кўзлаб импортни ҳамда экспортни тақиқлаш ва бошқалар) келтириб чиқарган муайян шароитлардаги фавқулодда, олдини олиб бўлмайдиган ва кутилмаган ҳолатлар бўлиб, қабул қилинган мажбуриятлар шулар туфайли бажарила олмайди;

фоизлар — ҳар қандай турдаги қарз талабларидан олинган даромад, шу жумладан облигациялар ва бошқа қимматли қоғозлар, шунингдек депозит қўйилмалар ва бошқа қарз мажбуриятларидан олинган даромад;

ютуқ — лотереялар, ўйинлар, танловлар, мусобақалар (олимпиадалар), фестиваллар ва шу каби бошқа тадбирларда олинган, натура ҳолида ёки пулда ифодаланган тўловлар, со-вринлар ва бошқа даромадлар;

яқин қариндошлар — эр, хотин, ота-она, болалар; туғишган ҳамда ўғай ака-ука ва опа-сингиллар, боболар, бувилар, нева-

ралар;

Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестри — солиқ тўловчиларга оид давлат маълумотлар базаси тизими;

қайта ишлашга берилган хом ашё ва материаллар — буюртмачига тегишли хом ашё ва материаллар бўлиб, буюртмачи уларни маҳсулот ишлаб чиқариш учун бошқа шахсга саноат асосида қайта ишлашга беради ҳамда тузилган шартномага мувофиқ маҳсулот кейинчалик буюртмачига қайтарилади;

хужжат билан тасдиқланган харажатлар — операция саноасини, суммасини, хусусиятини аниқлаш ва унинг иштирокчиларини идентификация қилиш имконини берадиган хужжатлар билан тасдиқланган харажатлар.

3-БОБ. СОЛИҚЛАР ВА БОШҚА МАЖБУРИЙ ТЎЛОВЛАР ТИЗИМИ

23-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг турлари

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ушбу Кодексда назарда тутилган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар амал қилади.

Солиқларга қуйидагилар киради:

- 1) юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи;
- 2) жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи;
- 3) қўшилган қиймат солиғи;
- 4) акциз солиғи;
- 5) ер қаъридан фойдаланувчилар учун солиқлар ва махсус тўловлар;

- 6) сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ;
- 7) мол-мулк солиғи;
- 8) ер солиғи;
- 9) ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи;

- 10) жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ.

Бошқа мажбурий тўловларга қуйидагилар киради:

- 1) ижтимоий жамғармаларга мажбурий тўловлар: ягона ижтимоий тўлов; фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига суғурта бадаллари; бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига мажбурий ажратмалар;

- 2) Республика йўл жамғармасига мажбурий тўловлар: Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар; Республика йўл жамғармасига йиғимлар;
- 3) давлат божи;
- 4) божхона тўловлари;
- 5) айрим турдаги товарлар билан чакана савдо қилиш ва айрим турдаги хизматларни кўрсатиш ҳуқуқи учун йиғим.

Ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмларида кўрсатилган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар умумбелгиланган солиқлардир.

Ушбу Кодексда белгиланган ҳолларда ва тартибда солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибида тўланадиган қуйидаги солиқлар қўлланилиши мумкин:

- ягона солиқ тўлови;
- ягона ер солиғи;
- тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари бўйича қатъий белгиланган солиқ.

Ушбу модда иккинчи қисмининг 1 — 6-бандларида, учинчи қисмининг 1 — 4-бандларида, бешинчи қисмининг иккинчи ва тўртинчи хатбошларида назарда тутилган солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловлар умумдавлат солиқлари ва бошқа мажбурий тўловлардир. Ушбу модда иккинчи қисмининг 7 — 10-бандларида, учинчи қисмининг 5-бандида, бешинчи қисмининг учинчи хатбошисида назарда тутилган солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловлар маҳаллий солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар жумласига киради.

Давлат умуммиллий дастурларини амалга ошириш даврида тегишли жамғармалар ташкил этилиши мумкин бўлиб, уларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда мажбурий тўловлар белгиланади.

24-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг элементлари

Солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида солиқ тўловчилар, шунингдек ушбу солиқ ёки бошқа мажбурий тўловни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш учун зарур элементлар белгилаб қўйилган тақдирдагина белгиланган деб ҳисобланади.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг элементлари қуйидагилардир:

- солиқ солиш объекти;
- солиқ солинадиган база;
- ставка;
- ҳисоблаб чиқариш тартиби;
- солиқ даври;

солиқ ҳисоботини тақдим этиш тартиби; тўлаш тартиби.

Ушбу Кодексда назарда тутилган ҳолларда, солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов белгиланаётганда солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида солиқ имтиёзлари, шунингдек уларнинг солиқ тўловчи томонидан қўлланилиши учун асослар назарда тутилиши мумкин.

Солиқ тўловчилар, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг элементлари ҳар бир солиқ ёки бошқа мажбурий тўловга татбиқан белгиланади.

25-модда. Солиқ солиш объекти

Солиқ солиш объекти солиқ тўловчида солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов ҳисоблаб чиқарилиши ва (ёки) тўланиши юзасидан мажбурият келтириб чиқарувчи мол-мулк, ҳаракат, ҳаракат натижасидир.

26-модда. Солиқ солинадиган база

Солиқ солинадиган база солиқ солиш объектининг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловнинг ставкаси татбиқан белгиланган кўрсаткичлардаги қиймат, миқдор, физик ва бошқа тавсифларини ифодалайди.

27-модда. Ставка

Ставка солиқ солинадиган базанинг ўлчов бирлигига нисбатан ҳисобланадиган фоизлардаги ёки мутлақ суммадаги миқдорни ифодалайди.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ставкалари, агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан белгиланади.

28-модда. Ҳисоблаб чиқариш тартиби

Солиқ ва бошқа мажбурий тўловни ҳисоблаб чиқариш тартиби солиқ даври учун солиқ солинадиган базадан, ставкадан, шунингдек имтиёзлар мавжуд бўлса, шу имтиёзлардан келиб чиқиб, солиқ ва бошқа мажбурий тўлов суммасини ҳисоблаш қоидаларини белгилайди.

Солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш солиқ тўловчи томонидан мустақил равишда амалга оширилади.

Ушбу Кодексда назарда тутилган ҳолларда, солиқ ва бошқа мажбурий тўловни ҳисоблаб чиқариш мажбурияти давлат солиқ хизмати органи ёки солиқ агенти зиммасига юклатилиши мумкин.

29-модда. Солиқ даври

Солиқ даври у туганидан кейин солиқ солинадиган база аниқланадиган ҳамда солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси ҳисоблаб чиқариладиган даврдир.

Солиқ даври бир неча ҳисобот даврига бўлиниши мумкин бўлиб, уларнинг якунлари бўйича ҳисоб-китобларни тақдим этиш ҳамда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг тўланиши лозим бўлган суммаларини тўлаш мажбурияти юзага келади.

Жорий тўловларни тўлаш бўйича мажбурият юзага келган давр ҳисобот даври бўлмайди.

30-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича имтиёзлар

Ушбу Кодексда, бошқа қонунларда ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида назарда тутилган, бошқа солиқ тўловчиларга нисбатан айрим тоифадаги солиқ тўловчиларга бериладиган афзалликлар, шу жумладан солиқ ва (ёки) бошқа мажбурий тўлов тўламаслик ёхуд уларни камроқ миқдорда тўлаш имконияти солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича имтиёзлар деб эътироф этилади.

Мол-мулк солиғи, ер солиғи, ягона ер солиғи ҳамда ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи бўйича имтиёзларни бериш белгиланган тартибда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан амалга оширилиши мумкин.

Солиқ тўловчи солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича имтиёзлардан тегишли ҳуқуқий асослар вужудга келган пайтдан эътиборан улар амал қиладиган бутун давр мобайнида фойдаланишга ҳақли.

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича имтиёзлар бўшаган маблағларни муайян мақсадларга йўналтириш шarti билан берилиши мумкин. Бундай маблағлардан белгиланмаган мақсадда фойдаланилган тақдирда, белгиланмаган мақсадда фойдаланилган сумма ўрнатилган тартибда пеня ҳисобланган ҳолда бюджетга ундириб олинади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги бош бошқармалари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг муассасалари ушбу Кодексда назарда тутилган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан озод қилинади, ягона ижтимоий тўлов бундан мустасно.

4-БОБ. СОЛИҚ МУНОСАБАТЛАРИ

СУБЪЕКТЛАРИНИНГ ХУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

31-модда. Солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқлари

Солиқ тўловчилар қуйидаги ҳуқуқларга эга:

давлат солиқ хизмати органлари ва бошқа ваколатли органлардан амалдаги солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларидаги ўзгаришлар ҳақида ахборот олиш;

ўз солиқ мажбуриятларини бажариш юзасидан давлат солиқ хизмати органлари ҳамда бошқа ваколатли органлардаги мавжуд маълумотларни олиш;

солиқ муносабатлари масалалари юзасидан ўз манфаатларини шахсан ёки ўз вакили орқали ифода этиш;

ушбу Кодекста, бошқа қонунлар ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларида белгилаб қўйилган асослар мавжуд бўлган тақдирда ҳамда тартибда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича имтиёзлардан фойдаланиш;

солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар, пеня ва жарималарнинг ортиқча тўланган ёки ундирилган суммаларини ҳисобга олиш ёки қайтариб олиш;

ушбу Кодекста ҳамда бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган шартларда ва тартибда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш;

солиқ солиш объектини ҳисобга олишда, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш ҳамда тўлашда ўзлари йўл қўйган хатоларни мустақил равишда тузатиш;

солиқ текширувлари материаллари билан танишиш ва текширув далолатномаларини олиш;

солиқ текширувларини амалга ошираётган давлат солиқ хизмати органларига солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бажаришга доир масалалар юзасидан тушунтиришлар бериш;

давлат солиқ хизмати органларининг, бошқа ваколатли органлар ва улар мансабдор шахсларининг ушбу Кодекста ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ бўлмаган ҳужжатлари ҳамда талабларини бажармаслик;

давлат солиқ хизмати органларининг ва бошқа ваколатли органларнинг қарорлари, улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан белгиланган тартибда шикоят қилиш;

давлат солиқ хизмати органларининг ва бошқа ваколатли органларнинг қонунга хилоф қарорлари ёки улар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф ҳаракатлари туфайли етказилган зарарнинг ўрни қопланишини белгиланган тартибда талаб қилиш.

Солиқ тўловчилар қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Солиқ тўловчининг солиқ муносабатларида шахсан иштирок этиши уни вакилга эга бўлиш ҳуқуқидан маҳрум этмайди, худди шунингдек вакилнинг иштирок этиши солиқ тўловчини бундай муносабатларда шахсан иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум этмайди.

Солиқ тўловчи вакилларининг мазкур солиқ тўловчининг солиқ муносабатларидаги иштироки муносабати билан содир этилган ҳаракати (ҳаракатсизлиги) солиқ тўловчининг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) деб эътироф этилади.

32-модда. Солиқ тўловчиларнинг мажбуриятлари

Солиқ тўловчилар:

ўз солиқ мажбуриятларини ўз вақтида ва тўлиқ ҳажмда бажариши;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бухгалтерия ҳисобини юритиши, молиявий ва солиқ ҳисоботини тузиши;

давлат солиқ хизмати органларига ва бошқа ваколатли органларга имтиёзлар олиш ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этиши;

солиқ текширувлари ўтказилаётган вақтда давлат солиқ хизмати органларига солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш, тўлаш билан боғлиқ ҳужжатлар ҳамда маълумотларни тақдим этиши;

давлат солиқ хизмати органларининг ва бошқа ваколатли органларнинг ҳамда улар мансабдор шахсларининг қонуний талабларини бажариши, шунингдек мазкур органларнинг, улар мансабдор шахсларининг қонуний фаолиятига тўсқинлик қилмаслиги шарт.

Солиқ агентлари ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган мажбуриятлардан ташқари:

солиқ тўловчиларга тўланадиган маблағлардан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўғри ва ўз вақтида ҳисоблаб чиқариши, ушлаб қолиши ҳамда бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига ўтказиши;

солиқ тўловчиларга тўланган даромадларнинг, ушлаб қолинган ҳамда бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига ўтказилган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ҳисобини юритиши, шу жумладан ҳар бир солиқ тўловчи бўйича алоҳида-

алоҳида ҳисоб юритиши шарт.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқ тўловчилар зиммасида бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

33-модда. Ваколатли органларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Ваколатли органларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ушбу Кодекс ҳамда бошқа қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

II БЎЛИМ. СОЛИҚ МАЖБУРИЯТИНИ БАЖАРИШ 5-БОБ. СОЛИҚ МАЖБУРИЯТИНИ БАЖАРИШНИНГ УМУМий ҚОИДАЛАРИ

34-модда. Солиқ мажбурияти

Солиқ тўловчининг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ юзага келадиган мажбурияти солиқ мажбурияти деб эътироф этилади.

Солиқ мажбуриятини бажариш учун солиқ тўловчи:

ушбу Кодекста белгиланган ҳолларда давлат солиқ хизмати органларида ҳисобга туриши;

солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни аниқлаши ҳамда уларнинг ҳисобини юритиши;

молиявий ва солиқ ҳисоботини тузиши ҳамда уни давлат солиқ хизмати органларига тақдим этиши;

солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ўз вақтида ҳамда тўлиқ миқдорда тўлаши шарт.

35-модда. Солиқ мажбуриятини бажариш тартиби

Солиқ мажбуриятини бажариш бевосита солиқ тўловчи томонидан амалга оширилади, ушбу Кодекста ва бошқа қонунларга мувофиқ солиқ мажбуриятини бажариш бошқа шахсга юклатиладиган ҳоллар бундан мустасно.

Юридик шахснинг алоҳида бўлинмалари бўйича солиқ мажбурияти мазкур алоҳида бўлинмалар томонидан, агар уларга алоҳида мол-мулк ажратилган бўлса ва улар мустақил балансга эга бўлса, мустақил равишда бажарилади.

Солиқ солинадиган мол-мулк ишончли бошқарувга топширилганда бошқарув муассиси бўлган солиқ тўловчининг солиқ мажбурияти, агар бу мажбурият унга бошқарув муассиси томонидан юклатилган бўлса, ишончли бошқарувчи томонидан бажарилиши мумкин.

Солиқ мажбурияти бажарилмаган ёки лозим даражада бажарилмаган тақдирда, солиқ тўловчига нисбатан ушбу Кодекста назарда тутилган тартибда унинг бажарилишини таъминлаш чоралари қўлланилади.

36-модда. Солиқ мажбуриятини бажариш муддатлари

Солиқ мажбурияти ушбу Кодекста белгиланган муддатларда солиқ тўловчи томонидан бажарилиши керак.

Солиқ тўловчи солиқ мажбуриятини муддатидан илгари бажаришга ҳақли.

Солиқ мажбуриятини бажариш муддатлари календарь сана ёки вақт даври (йил, йил чораги, ой, ўн кунлик ва кун) ўтиши билан белгиланади.

Муддатнинг ўтиши календарь санадан ёки муддатнинг бошланиши белгилаб қўйилган воқеа юз берганидан кейинги кундан бошланади. Солиқ мажбурияти бу мажбуриятни бажариш муддатининг сўнгги куни соат йигирма тўртга қадар бажарилиши керак.

Агар солиқ мажбуриятини бажариш муддатининг сўнгги куни дам олиш (ишланмайдиган) кунига тўғри келиб қолса, шундан кейинги биринчи иш куни муддатнинг тугаши куни ҳисобланади.

37-модда. Солиқ мажбуриятининг тугатилиши

Жисмоний шахснинг солиқ мажбурияти қуйидаги ҳолларда тугатилади:

унинг вафот этиши билан;

уни вафот этган деб эълон қилиш тўғрисидаги суд қарори қонуний кучга кириши билан.

Юридик шахснинг солиқ мажбурияти қуйидаги ҳолларда тугатилади:

у тугатилганидан кейин;

у қўшиб олиш (қўшиб олинган юридик шахсга нисбатан), қўшиб юбориш, бўлиш ва ўзгартириш орқали қайта ташкил этилганидан кейин.

38-модда. Солиқ мажбурияти бўйича даъво қилиш муддати

Давлат солиқ хизмати органи солиқ даври тугаганидан кейин беш йил ичида солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаши ёки уларнинг ҳисобланган суммасини қайта кўриб чиқиши мумкин.

Солиқ тўловчи солиқ даври тугаганидан кейин беш йил ичида солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ортиқча тўланган суммаларини ҳисобга олишни ёки қайтаришни талаб қилишга ҳақли.

Солиқ мажбурияти бўйича даъво қилиш муддатининг ўтиши фуқаролик қонун ҳужжатларига мувофиқ тўхтатиб турилади, узилади ва тикланади.

6-БОБ. СОЛИҚ СОЛИШ ОБЪЕКТЛАРИНИ

**ВА СОЛИҚ СОЛИШ БИЛАН БОҒЛИК
ОБЪЕКТЛАРНИ АНИКЛАШ ҲАМДА УЛАРНИНГ
ҲИСОБИНИ ЮРИТИШ**

39-модда. Солиқ солиш объектларини ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни аниқлаш ҳамда уларнинг ҳисоби

Солиқ ва бошқа мажбурий тўловнинг ҳар бир тури бўйича солиқ солиш объекти ҳамда солиқ солиш билан боғлиқ объектлар ушбу Кодекснинг Махсус қисмига мувофиқ белгиланади.

Солиқ тўловчиларнинг даромадлари ҳамда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш учун улар бўйича тегишли чегирмалар тўлов тўланган вақт ва пул келиб тушган санадан қатъи назар, улар тааллуқли бўлган ҳисобот даврида акс эттирилади (ҳисоблаб ёзиш усули).

Мол-мулкни ҳисобга олиш бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

40-модда. Айрим ҳолларда солиқ солиш объектларини ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни аниқлаш

Солиқ тўловчи томонидан ҳисоб ҳужжатлари йўқотилган ёки йўқ қилинган тақдирда, давлат солиқ хизмати органлари бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига тўланиши керак бўлган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммасини солиқ тўловчи тўғрисида, шунингдек шунга ўхшаш бошқа солиқ тўловчилар тўғрисида ўзларида мавжуд бўлган маълумотлар асосида Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланадиган тартибда ҳисоб-китоб қилиш орқали аниқлаши мумкин.

41-модда. Ҳисоб ҳужжатлари. Ҳисоб ҳужжатларини тузиш ва сақлаш

Ҳисоб ҳужжатлари солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни аниқлаш, шунингдек солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш учун асос бўлган бирламчи ҳужжатлар, бухгалтерия ҳисоби регистрлари ҳамда бошқа ҳужжатлардан иборатдир.

Ҳисоб ҳужжатлари қоғозда ва (ёки) электрон шаклда тузилади ҳамда ушбу Кодекснинг 38-моддасида белгиланган солиқ мажбурияти бўйича даъво қилиш муддати тугагунига қадар сақланади.

Юридик шахс қайта ташкил этилганда қайта ташкил этилган юридик шахснинг ҳисоб ҳужжатларини сақлаш мажбуриятлари унинг ҳуқуқий вориси зиммасига юклатилади.

Юридик шахс тугатилганда ҳисоб ҳужжатлари тегишли давлат архивига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда топширилади.

42-модда. Алоҳида-алоҳида ҳисоб ва уни юритиш қоидалари

Ушбу Кодексда солиқ солишнинг турли тартиби назарда тутилган фаолият турларини амалга ошираётган солиқ тўловчилар солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларнинг алоҳида-алоҳида ҳисобини юритишлари шарт.

Солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларнинг алоҳида-алоҳида ҳисоби солиқ тўловчилар томонидан бухгалтерия ҳисоби маълумотлари асосида юритилади.

Фаолиятнинг муайян турига тааллуқли барча даромадлар ва харажатлар тегишли ҳисоб ҳужжатлари билан тасдиқланиши керак.

Солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларнинг алоҳида-алоҳида ҳисоби мутаносиб усул ёки тўғридан-тўғри ҳисобга олиш усули орқали юритилиши мумкин.

Солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларнинг алоҳида-алоҳида ҳисобини юритиш усули юридик шахснинг бутун календарь йилга мўлжалланган ҳисоб сисъати билан белгиланади ҳамда йил мобайнида ўзгартирилиши мумкин эмас.

Ҳисобга олишнинг мутаносиб усулида даромадлар, харажатлар ва солиқ солишнинг бошқа объектлари ёки солиқ солиш билан боғлиқ объектлар реализация қилишдан олинган соф тушумнинг умумий суммасидаги фаолиятнинг муайян турлари бўйича реализация қилишдан олинган соф тушум улушига мутаносиб тарзда шу муайян фаолият турига киритилади.

Тўғридан-тўғри ҳисобга олиш усули қўлланилганда даромадлар, харажатлар ва солиқ солишнинг бошқа объектлари ёки солиқ солиш билан боғлиқ объектлар фаолиятнинг қайси тури амалга оширилиши билан боғлиқ бўлса, шу турга киритилади. Бунда фаолиятнинг бирон турига киритиш мумкин бўлмаган даромадлар, харажатлар ва солиқ солишнинг бошқа объектлари ёки солиқ солиш билан боғлиқ объектлар ҳисобга олишнинг мутаносиб усули орқали фаолиятнинг муайян турига киритилади.

7-БОБ. СОЛИҚ ҲИСОБОТИ

43-модда. Солиқ ҳисоботи тушунчаси

Солиқ ҳисоботи солиқ тўловчининг солиқ ва бошқа мажбурий тўловнинг ҳар бир тури бўйича ёки тўланган даромадлар бўйича ҳисоб-китоблар ҳамда солиқ декларацияларини, шунингдек ҳисоб-китобларга ва солиқ декларацияларига доир иловаларни ўз ичига оладиган ҳужжати бўлиб, у Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шаклда тузилади.

44-модда. Солиқ ҳисоботини тузиш

Солиқ ҳисоботи қоғозда ва (ёки) электрон ҳужжатга доир талабларга риоя этилган ҳолда электрон ҳужжат тарзида тузилади.

Солиқ ҳисоботи солиқ тўловчи томонидан имзоланиши керак, шунингдек агар у юридик шахс бўлса, унинг муҳри билан тасдиқланади. Электрон ҳужжат тарзида тақдим этилган солиқ ҳисоботи солиқ тўловчининг электрон рақамли имзоси билан тасдиқланади.

Юридик шахс — солиқ тўловчи қайта ташкил этилаётганда ёки тугатилаётганда ҳар бир қайта ташкил этилаётган ёки тугатилаётган солиқ тўловчига солиқ даври бошланганидан эътиборан қайта ташкил этиш ёки тугатиш тугалланган кунга қадар бўлган давр юзасидан тегишинча топшириш далолатномаси, тақсимлаш баланси ёхуд оралиқ тугатиш баланси асосида алоҳида-алоҳида солиқ ҳисоботи тузилади. Мазкур ҳисобот топшириш далолатномаси, тақсимлаш баланси ёки оралиқ тугатиш баланси тасдиқланган кундан эътиборан уч иш кун ичида тақдим этилади. Тугатилаётган юридик шахслар солиқ ҳисоботи билан бир вақтда режадан ташқари солиқ текшируви ўтказилиши ҳақида ариза тақдим этади. Ушбу қисмининг қоидалари ўзгартириш, шунингдек бошқа юридик шахсни қўшиб олиш орқали қайта ташкил этилаётган юридик шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Солиқ ҳисоботида кўрсатилган маълумотларнинг тўғрилиги учун жавобгарлик солиқ тўловчининг зиммасига юклатилади.

45-модда. Солиқ ҳисоботини тақдим этиш тартиби

Солиқ ҳисоботи солиқ тўловчи томонидан ушбу Кодексда белгиланган муддатларда тақдим этилади.

Солиқ ҳисоботи солиқ тўловчи ҳисобга қўйилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига тақдим этилади. Айрим турдаги солиқлар бўйича солиқ ҳисоботи ҳам ушбу Кодексда назарда тутилган ҳолларда объектлар бўйича ҳисобга қўйилган жой бўйича солиқ тўловчи томонидан тақдим этилади.

Жисмоний шахслар солиқ декларациясини яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органига тақдим этадилар.

Солиқ тўловчилар солиқ ҳисоботини ўз хоҳишларига кўра қуйидагича тақдим этишга ҳақли:

шахсан олиб бориб бериш тартибида;

почта орқали буюртма хат билан;

телекоммуникация каналлари орқали электрон ҳужжат тарзида.

Солиқ ҳисоботини давлат солиқ хизмати органига тақдим этиш санаси қуйидагилардир:

солиқ ҳисоботи шахсан олиб бориб бериш тартибида тақдим этилганда — солиқ ҳисоботи давлат солиқ хизмати органи томонидан қабул қилиб олинган сана;

солиқ ҳисоботи почта орқали буюртма хат билан тақдим этилганда — алоқа ташкилотининг тамғасида кўрсатилган, почта жўнатмаси жўнатилган сана;

солиқ ҳисоботи электрон ҳужжат тарзида тақдим этилганда — электрон ҳужжат давлат солиқ хизмати органи томонидан олинган сана.

Давлат солиқ хизмати органи шахсан олиб бориб бериш тартибида тақдим этиладиган солиқ ҳисоботини қабул қилиб олишни рад этишга ҳақли эмас ҳамда солиқ тўловчининг талабига биноан солиқ ҳисоботининг нусхасига ҳисобот қабул қилиб олинган сана тўғрисида белги қўйиши шарт.

Солиқ ҳисоботи телекоммуникация алоқа каналлари орқали электрон ҳужжат тарзида қабул қилиб олинганда давлат солиқ хизмати органи солиқ тўловчига электрон тарзидаги ҳисобот қабул қилиб олинганлиги тўғрисида тасдиқнома юбориши шарт.

Солиқ ҳисоботи дастлабки тарзда камерал назорат қилинмасдан ва унинг мазмуни муҳокама этилмасдан қабул қилинади.

Солиқ ҳисоботи қуйидаги ҳолларда давлат солиқ хизмати органига тақдим этилмаган деб ҳисобланади, агар унда:

солиқ тўловчининг идентификация рақами кўрсатилмаган ёки нотўғри кўрсатилган бўлса;

солиқ даври ва (ёки) солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси кўрсатилмаган бўлса;

ушбу Кодекснинг 43 ва 44-моддаларида солиқ ҳисоботини тузишга доир белгиланган талаблар бузилган бўлса.

Белгиланмаган шаклдаги солиқ ҳисоботи тақдим этилганда давлат солиқ хизмати органи ҳисобот олинган кундан эътибо-

ран уч кун ичида бу ҳақда солиқ тўловчига ёзма билдириш юборади ва аниқ фикр-мулоҳазаларни кўрсатган ҳолда уни маромига етказиш учун қайтаради.

Камчиликлари тузатилган солиқ ҳисоботи уни тақдим этишнинг белгиланган муддати тугагунига қадар тақдим этилган тақдирда, солиқ тўловчига нисбатан жавобгарлик чоралари қўлланилмайди.

46-модда. Аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим этиш

Давлат солиқ хизмати органларига солиқ ҳисоботи тақдим этилган даврга тааллуқли хатоларни ўзи мустақил равишда аниқлаган солиқ тўловчи ушбу Кодекснинг 38-моддасида белгиланган солиқ мажбурияти бўйича даъво қилиш муддати ичида ўша давр юзасидан аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим этиш ҳуқуқига эга.

Аниқлаштирилган солиқ ҳисоботида илгари тақдим этилган солиқ ҳисоботидаги маълумотлар, аниқлаштирилган маълумотлар ва улардаги тафовутлар кўрсатилиши керак.

Агар аниқлаштирилган солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси илгари тақдим этилган солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган ва тўланган солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммасидан ортиқ бўлса, тегишли солиқ ёки бошқа мажбурий тўловни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятларига пеня ҳисобланган ҳолда мазкур тафовут қўшилади.

Агар аниқлаштирилган солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси илгари тақдим этилган солиқ ҳисоботи бўйича ҳисоблаб чиқарилган ва тўланган солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммасидан кам бўлса, солиқ ҳисоботи тақдим этилган кундан эътиборан шахсий варақада солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси тафовут миқдорида камайтирилганлиги акс эттирилади. Солиқлар, бошқа мажбурий тўловлар, пеняларнинг ортиқча тўланган суммаси ушбу Кодексда белгиланган тартибда ҳисобга олинади ёки қайтарилади.

47-модда. Солиқ ҳисоботини сақлаш муддати

Солиқ ҳисоботи давлат солиқ хизмати органларида ушбу Кодекснинг 38-моддасида белгиланган солиқ мажбурияти бўйича даъво қилиш муддати мобайнида сақланади.

Солиқ ҳисоботини солиқ тўловчида сақлаш қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

8-БОБ. СОЛИҚЛАР ВА БОШҚА МАЖБУРИЙ ТЎЛОВЛАРНИ ТЎЛАШ

48-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти

Солиқ тўловчининг муайян солиқ ёки бошқа мажбурий тўловни тўлаш, шунингдек ушбу Кодексда назарда тутилган ҳолатлар бўлган тақдирда, мавжуд солиқ қарзини узиш мажбурияти солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти деб ҳисобланади.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти солиқ тўловчининг ҳисобварағида етарлича пул маблағлари бўлган тақдирда, тегишли солиқ ёки бошқа мажбурий тўловни тўлаш учун банкка тўлов топшириқномаси тақдим этилган пайдан эътиборан, солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов нақд пул маблағлари билан тўланганда эса пул суммаси банкка ёки ваколатли орган кассасига топширилган пайдан эътиборан бажарилган деб ҳисобланади.

Солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммасини ўтказиш учун тўлов топшириқномаси солиқ тўловчи томонидан қақариб олинган ёки банк томонидан солиқ тўловчига қайтарилган тақдирда, шунингдек агар солиқ тўловчи банкка тўлов топшириқномасини тақдим этган пайтда бу солиқ тўловчининг ҳисобварағига қўйилган, қонун ҳужжатларига мувофиқ биринчи навбатда бажарилиши лозим бўлган, бажарилмаган талаблар мавжуд бўлса ҳамда солиқ тўловчи барча талабларни қаноатлантириш учун ҳисобварақда етарлича пул маблағларига эга бўлмаса, солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов тўланган деб ҳисобланмайди.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти ушбу Кодекснинг 10-бобида белгиланган тартибда ҳисобга олиш орқали ҳам бажарилиши мумкин.

Солиқ агентининг ушлаб қолинган суммаларни бюджетга ёки давлат мақсадли жамғармаларига ўтказишга доир мажбурияти ушбу модданинг иккинчи ва тўртинчи қисмларига мувофиқ бажарилган деб ҳисобланади.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш миллий валютада, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда эса чет эл валютасида амалга оширилади.

Солиқ ёки бошқа мажбурий тўлов суммаси солиқ тўловчи томонидан ушбу Кодексда белгиланган муддатларда тўланади. Ушбу Кодекснинг 9-бобида назарда тутилган ҳолларда солиқ тўловчига солиқ ва (ёки) бошқа мажбурий тўловни, шунингдек пеняни тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш имконияти берилиши мумкин.

Солиқ мажбуриятининг солиқ тўловчи томонидан бажарилмаганлиги ёки ушбу Кодексда белгиланган тартиб бузилган ҳолда бажарилганлиги унга нисбатан солиқ мажбуриятининг бажарилишини таъминлаш чораларини қўллаш учун асос бўлади.

Солиқ солинадиган базани ҳисоблаб чиқариш давлат солиқ хизмати органлари томонидан ушбу Кодексда белгиланган тартибга мувофиқ амалга оширилган ҳолларда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти давлат солиқ органининг ёзма талабномаси олинган санадан эътиборан юзага келади.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар, шунингдек молиявий санкциялар бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига қуйидаги тартибда ўтказилади:

асосий сумма;
ҳисобланган пеня;
жарималар.

49-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлашни ҳисоби

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлашни ҳисоби солиқ тўловчилар томонидан бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ юритилади.

Солиқ тўловчи давлат солиқ хизмати органи билан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятлари бажарилишига доир солиштирма далолатнома тузишни талаб қилишга ҳақли. Давлат солиқ хизмати органи солиқ тўловчига солиштирма далолатнома тузишни рад этишга ҳақли эмас.

50-модда. Юридик шахс тугатилганда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш

Юридик шахсни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, ихтиёрий тугатиш ҳоллари бундан мустасно, тугатувчи беш кунлик муддат ичида бу ҳақда давлат солиқ хизмати органига ёзма шаклда маълум қилади. Юридик шахсни ихтиёрий тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи орган бу ҳақда давлат солиқ хизмати органини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда хабардор этади.

Юридик шахс давлат солиқ хизмати органига тугатиш балансини тақдим этиш билан бир вақтда ҳисоботларни ҳамда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича ҳисоб-китобларни тақдим этиши шарт.

Юридик шахс тугатилган тақдирда, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбурияти ушбу юридик шахснинг пул маблағлари, шу жумладан унинг мол-мулкни реализация қилишдан олинган пул маблағлари ҳисобидан қонун ҳужжатларида белгиланган навбат тартибида тугатувчи томонидан бажарилади.

Юридик шахсни тугатиш даврида юзага келадиган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни, шунингдек пеня ва жарималарни тўлаш бўйича солиқ мажбурияти юзага келишига қараб, ушбу Кодексда белгиланган муддатларда ҳамда тартибда бажарилади.

Тугатилаётган юридик шахснинг ушбу модданинг тўртинчи қисмига мувофиқ узилмаган солиқ қарзи умидсиз деб эътироф этилади.

Агар тугатилаётган юридик шахсда ортиқча тўланган солиқлар ёки бошқа мажбурий тўловлар суммаси бўлса, мазкур суммалар ушбу Кодекснинг 10-бобида белгиланган тартибда ҳисобга олиниши ёки қайтарилиши лозим.

51-модда. Юридик шахс қайта ташкил этилганда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш

Қайта ташкил этилган юридик шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбурияти ушбу моддада белгиланган тартибда унинг ҳуқуқий вориси (ҳуқуқий ворислари) томонидан бажарилади.

Қайта ташкил этилган юридик шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятини бажариш, қайта ташкил этиш тугаллангунига қадар ҳуқуқий ворисга (ҳуқуқий ворисларга) қайта ташкил этилаётган юридик шахс солиқ мажбуриятларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги фактлари ва (ёки) ҳолатлари маълум бўлганлиги ёхуд маълум бўлмаганлигидан қатъи назар, унинг ҳуқуқий вориси (ҳуқуқий ворислари) зиммасига юклатилади.

Юридик шахснинг қайта ташкил этилиши унинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятларининг бажарилиши муддатларини шу юридик шахснинг ҳуқуқий вориси (ҳуқуқий ворислари) учун ўзгартирмайди.

Ҳуқуқий ворисни (ҳуқуқий ворисларни), шунингдек ҳуқуқий ворисларнинг юридик шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбуриятларини бажаришдаги иштироки улушини белгилаш қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Юридик шахс қайта ташкил этилгунига қадар у ортиқча тўла-

ган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг суммалари шу юридик шахс ҳуқуқий ворисининг (ҳуқуқий ворисларининг) шахсий карточкасига юридик шахсни қайта ташкил этиш тугалланган кундан эътиборан бир ойдан кечиктирмай ўтказилиши керак.

Юридик шахснинг солиқ қарзи ёки у қайта ташкил этилганига қадар ортиқча тўланган солиқ ёки мажбурий тўлов суммаларини қайта ташкил этилган юридик шахснинг ҳуқуқий ворислари ўртасида тақсимлаш ҳар бир ҳуқуқий вориснинг улушига мувофиқ амалга оширилади.

52-модда. Солиқ тўловчи вафот этган, бедарак йўқолган ёки муомалага лаёқатсиз деб топилган ҳолларда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш

Вафот этган жисмоний шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти унинг мерос қилинган мол-мулкни қабул қилган меросхўри (меросхўрлари) томонидан, мерос қилинган мол-мулкнинг қиймати доирасида ва меросдаги улушга мутаносиб равишда, мерос қабул қилиб олинган кундан эътиборан бир йилдан кечиктирмасдан бажарилади. Вафот этган жисмоний шахс тўлаши лозим бўлган пеня ва (ёки) жарималарни тўлаш мажбурияти меросхўрга (меросхўрларга) нисбатан татбиқ этилмайди.

Вафот этган жисмоний шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича солиқ мажбурияти суммаси мерос қилинган мол-мулк қийматидан ортиқ бўлган тақдирда, вафот этган жисмоний шахснинг солиқ ёки бошқа мажбурий тўловни тўлаш бўйича қарзининг қолган суммаси умидсиз қарз деб эътироф этилади.

Меросхўр бўлмаган тақдирда, вафот этган жисмоний шахснинг солиқ қарзи умидсиз қарз ҳисобланади.

Солиқ қарзига эга бўлган жисмоний шахс вафот этган тақдирда, жисмоний шахс ҳисобга қўйилган ва (ёки) унинг мол-мулки турган жойдаги давлат солиқ хизмати органи вафот этган шахснинг меросхўри (меросхўрлари) тўғрисида ахборот олинган пайтдан эътиборан ўттиз кун ичида унга (уларга) солиқ қарзи борлигини маълум қилиши шарт.

Суд томонидан бедарак йўқолган деб топилган жисмоний шахснинг солиқ қарзи қонун ҳужжатларига мувофиқ бедарак йўқолган шахснинг мол-мулкни бошқариш ҳуқуқига эга бўлган шахс томонидан бедарак йўқолган шахснинг мол-мулки ҳисобидан бажарилади.

Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган жисмоний шахснинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти унинг васийси томонидан муомалага лаёқатсиз шахснинг мол-мулки ҳисобидан бажарилади.

Белгиланган тартибда бедарак йўқолган ёки муомалага лаёқатсиз деб топилган жисмоний шахснинг мол-мулки етарли бўлмаган (йўқ бўлган) тақдирда, унинг солиқ қарзининг кўрсатилган мол-мулк қийматидан ортиқ қисми умидсиз қарз деб эътироф этилади.

Жисмоний шахснинг бедарак йўқолган ёки муомалага лаёқатсиз деб топилганлигини бекор қилиш тўғрисида белгиланган тартибда қарор қабул қилинган ёки жисмоний шахсни муомалага лаёқатли деб топиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, илгари ҳисобдан чиқарилган солиқ қарзининг амал қилиши, даъво қилиш муддатидан қатъи назар, қайта тикланади.

Вафот этган жисмоний шахснинг жисмоний шахслардан олинган даромад солигини тўлаш бўйича қарзи умидсиз қарз деб эътироф этилади.

53-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ўтказишга доир тўлов топшириқномаларининг, шунингдек солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш тўғрисидаги инкассо топшириқномаларининг банклар томонидан бажарилиши

Банклар солиқ тўловчининг солиқни ва (ёки) бошқа мажбурий тўловни ўтказишга доир тўлов топшириқномаларини, шунингдек тегишли ваколатли органнинг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни қонун ҳужжатларида белгиланган навбат тартибида ундириш тўғрисидаги инкассо топшириқномаларини ушбу Кодексда белгиланган тартибда бажариши шарт.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммаларини тегишли бюджет ёки давлат мақсадли жамғармасининг ҳисобварағига киритиш солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммаларини ўтказиш деб эътироф этилади.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммаларини ўтказишга доир тўлов топшириқномаси ёки уларни тегишли бюджет ёхуд давлат мақсадли жамғармасига ундириш тўғрисидаги тегишли ваколатли органнинг инкассо топшириқномаси, тўлов топшириқномаси ёки инкассо топшириқномаси олинганидан кейинги операция кундан кечиктирмай ушбу модданинг тўртинчи ва бешинчи қисмлари қоидалари банк томонидан инобатга олинган ҳолда бажарилади. Инкассо топшириқномасига доир бундай операциялар бўйича хизмат кўрсатганлик

учун ҳақ олинмайди.

Солиқ тўловчининг ҳисобварағида пул маблағлари бўлган тақдирда, банклар солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммаларини ўтказиш тўлов топшириқномаларини ёки тегишли ваколатли органнинг уларни тегишли бюджетга ёки давлат мақсадли жамғармаларига ундириш тўғрисидаги инкассо топшириқномаларини бажаришни кечиктиришга ҳақли эмас.

Солиқ тўловчининг ҳисобварақларида пул маблағлари бўлмаган ёки улар солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммасини ўтказиш тўлов топшириқномасини ёки тегишли ваколатли органнинг уларни тегишли бюджетга ёки давлат мақсадли жамғармасига ундириш тўғрисидаги инкассо топшириқномасини бажариш учун етарли бўлмаган тақдирда, бундай топшириқномалар мазкур ҳисобварақларга пул маблағлари келиб тушишига қараб, ҳар бир шундай келиб тушишдан кейинги операция кундан кечиктирмай қонун ҳужжатларида белгиланган навбат тартибида бажарилади.

Банкнинг айби билан солиқ тўловчининг солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммасини ўтказиш топшириқномаси, тегишли ваколатли органнинг уларни ундириш тўғрисидаги инкассо топшириқномаси бажарилмаган (бажарилиши кечиктирилган) тақдирда, банкдан ҳар бир кечиктирилган кун учун солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ўтказилмаган суммасини 0,5 фоизи миқдорида белгиланган тартибда пеня ундирилади.

9-БОБ. СОЛИҚ ҚАРЗИНИ ТЎЛАШНИ КЕЧИКТИРИШ ВА (ЁКИ) БЎЛИБ-БЎЛИБ ТЎЛАШ

54-модда. Солиқ қарзини тўлашни кечиктиришнинг ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлашнинг умумий шартлари

Солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш вақтинчалик молиявий қийинчиликка эга бўлган корхоналарга давлат томонидан ёрдам кўрсатиш мақсадида тўлаш муддатини солиқ тўловчи қарз суммасини бир йўла ёки босқичма-босқич тўлаган ҳолда кейинроқ муддатга кўчиришдан иборатдир.

Солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ёки у ваколат берган орган томонидан бир ойдан йигирма тўрт ойгача муддатга берилади.

Охирги ҳисобот санасидаги ҳолатга кўра жорий активлар суммасининг жами 20 фоизидан ортиқ миқдордаги қўшимча ҳисобланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ҳамда молиявий санкцияларни ундириш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан олти ой ичида солиқ қарзи ойма-ой бўлиб тўланган ҳолда амалга оширилади.

Тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш солиқ қарзининг ҳаммасига ёки унинг бир қисмига нисбатан амалга оширилиши мумкин.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича пеня ҳисоблаш тегишли солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича қарзни тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлашнинг амал қилиш даври бошланишидан эътиборан тўхтатиб турилади.

Солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш имкониятини бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Ушбу модданинг қоидалари божхона тўловларини ва давлат божини тўлашга татбиқ этилмайди. Божхона тўловларини ва давлат божини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида ҳамда бошқа қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва асосларда амалга оширилади.

55-модда. Солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлашнинг амал қилишини тугатиш

Солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлашнинг амал қилиши у (улар) берилган муддат ўтганидан кейин тугайди.

Солиқ қарзини тўлашни кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлашнинг амал қилиши солиқ тўловчи кечиктирилган ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўланадиган солиқ қарзининг жами суммасини кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш муддати ўтганига қадар тўлаган ёки солиқ тўловчи кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш шартларини бузган ҳолларда муддатидан илгари тугатилади.

10-БОБ. СОЛИҚЛАР ВА БОШҚА МАЖБУРИЙ ТЎЛОВЛАРНИНГ ОРТИҚЧА ТЎЛАНГАН СУММАЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛИШ ҲАМДА ҚАЙТАРИБ БЕРИШ

56-модда. Солиқнинг ортиқча тўланган суммаларини ҳисобга олиш

Солиқнинг бюджетга тўланган ҳамда тўлаш учун ҳисобланган суммаси ўртасидаги, тақдим этилган солиқ ҳисоботи асосида аниқланадиган ижобий фарқ солиқнинг ортиқча тўланган сум-

маси деб эътироф этилади.

Ортиқча тўланган сумма солиқ қарзини қуйидаги кетма-кетликда узиш ҳисобига ҳисобга олиниши керак:

- 1) солиқнинг мазкур тури бўйича пеня ва жарималарни узиш ҳисобига;
- 2) бошқа турдаги солиқлар бўйича қарзни узиш ҳисобига;
- 3) бошқа турдаги солиқлар бўйича пеня ва жарималарни узиш ҳисобига;
- 4) мазкур солиқ бўйича келгуси тўловлар ҳисобига;
- 5) бошқа турдаги солиқлар бўйича келгуси тўловлар ҳисобига.

Ортиқча тўланган солиқ суммасини мазкур солиқ тури бўйича пеня ва жарималарни узиш ҳисобига ҳисобга олиш давлат солиқ хизмати органи томонидан мустақил равишда солиқ тўловчининг аризасисиз амалга оширилади, солиқ тўловчи бу ҳақда ҳисобга олиш амалга оширилган кундан эътиборан уч кунлик муддатда ёзма равишда хабардор этилади.

Ушбу модда иккинчи қисмининг 2, 3 ва 5-бандларида назарда тутилган ҳолларда ортиқча тўланган солиқни ҳисобга олиш ҳисобга олишни амалга ошириш тўғрисида давлат солиқ хизмати органи томонидан ҳулоса тақдим этилган тақдирда, солиқ тўловчининг ёзма аризаси асосида тегишли молия органлари томонидан амалга оширилади. Давлат солиқ хизмати органи солиқ тўловчи ёзма ариза берган санадан эътиборан уч кунлик муддатда ҳисобга олишни амалга ошириш тўғрисидаги ҳулосани молия органларига тақдим этиши шарт.

Солиқ тўловчи солиқ ҳисоботи тақдим этилган санадан эътиборан ўн кун ичида ёзма ариза бермаган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи тегишли молия органларига ушбу модда иккинчи қисмининг 2 ва 3-бандларида назарда тутилган ҳисобга олишни амалга ошириш тўғрисида мустақил равишда ҳулоса тақдим этиши мумкин.

Ортиқча тўланган солиқ суммасини ҳисобга олиш бу ҳусусда ҳулоса берилган санадан эътиборан ўн иш куни ичида амалга оширилади.

Ортиқча тўланган солиқ суммаси бошқа солиқ тўловчининг солиқ қарзини узиш ҳисобига ҳисобга олиниши мумкин эмас.

57-модда. Ортиқча тўланган солиқлар суммаларини қайтариш

Ушбу Кодекснинг 56-моддасида назарда тутилган тартибда ҳисобга олиш амалга оширилганидан кейин ортиқча тўланган солиқларнинг қолган суммаси солиқ тўловчининг банкдаги ҳисобварағига пул маблағларини ўтказиш орқали қайтарилиши керак.

Ортиқча тўланган солиқ суммаларини қайтариш давлат солиқ хизмати органи қайтариш учун солиқ тўловчининг ёзма аризаси асосида ҳулоса тақдим этган тақдирда, қайтариш тўғрисидаги ариза топширилган санадан эътиборан ўттиз иш куни ичида тегишли молия органлари томонидан амалга оширилади.

58-модда. Бошқа мажбурий тўловларнинг ортиқча тўланган суммаларини ҳисобга олиш ва қайтариш

Бошқа мажбурий тўловларнинг тўланган ва тўлаш учун ҳисобланган суммаси ўртасидаги ижобий фарқ бошқа мажбурий тўловларнинг ортиқча тўланган суммаси деб эътироф этилади.

Бошқа мажбурий тўловларни ҳисобга олиш ҳамда қайтариш ушбу Кодексда ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган тартибда тегишли ваколатли органлар томонидан амалга оширилади.

Божхона тўловларининг ортиқча тўланган суммаларини ҳисобга олиш ва қайтариш божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда божхона органлари томонидан амалга оширилади.

Ортиқча тўланган бошқа мажбурий тўловлар суммаларини қайтариш ортиқча тўланган сумма қайси бюджет ёки давлат мақсадли жамғармасига ўтказилган бўлса, ўша бюджет ёки давлат мақсадли жамғармаси маблағларидан уларни ундириб олиш мажбурияти зиммасига юклатилган органлар томонидан амалга оширилади.

11-БОБ. СОЛИҚЛАР ВА БОШҚА МАЖБУРИЙ ТЎЛОВЛАРНИ ТЎЛАШ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ БАЖАРИШ

59-модда. Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича бажарилмаган мажбуриятлари бўлган солиқ тўловчи ўзининг банк ҳисобварағида пул маблағлари мавжуд бўлишидан қатъи назар, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ушбу Кодексда белгиланган тўлаш муддатидан кечиктирмай уларни хизмат кўрсатаётган банкка тўлаш учун тўлов топшириқномасини тақдим этиши шарт.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурият-

лари бажарилишини таъминлаш чоралари жумласига солиқ тўловчига давлат солиқ хизмати органи томонидан унинг мажбуриятини бажариш зарурлиги ҳамда солиқ қарзини мажбурий ундириш юзасидан кўриладиган чоралар тўғрисида юборилган талабномаси киради.

60-модда. Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома
Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома ёзма шаклда расмийлаштирилади ва унда қуйидагилар кўрсатилиши керак:

1) солиқ тўловчининг фамилияси, исми, отасининг исми ёки тўлиқ номи;

2) солиқ тўловчининг идентификация рақами;

3) талабнома тузилган сана;

4) талабномани юбориш вақтида ҳисобланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар, пеня, жарималар бўйича қарз суммаси;

5) талабнома олинганидан сўнг солиқ мажбурияти бажарилмаган тақдирда қўлланиладиган мажбурий ундириш чоралари ва муддатлари;

6) дебиторлар билан ўзаро ҳисоб-китоблар солиштирма далолатномасини тақдим этиш тўғрисидаги кўрсатма.

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома солиқ тўловчига ёки унинг вакилига бу талабномани солиқ тўловчи олганлигини ва талабнома олинган санани тасдиқловчи усулда топширилиши лозим.

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома почта орқали буюртма хат билан юборилган тақдирда, у буюртма хат топширилганлиги тўғрисидаги квитанцияда кўрсатилган санада олинган деб ҳисобланади.

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабноманинг шакли Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланади.

61-модда. Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабномани бажариш муддатлари

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома солиқ тўловчи томонидан олинган кундан эътиборан беш кун ичида солиқ қарзи узилмаган тақдирда, давлат солиқ хизмати органлари уни ушбу Кодекснинг 63-моддасида белгиланган тартибда солиқ тўловчининг банк ҳисобварақларидан сўзсиз ундириш чораларини қўллайди.

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома юридик шахс томонидан олинган кундан эътиборан ўн кун ичида юридик шахс солиқ қарзини узмаган тақдирда ва ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган чораларни қўллаш натижасида солиқ қарзи узилмай қолаверса, давлат солиқ хизмати органлари ундирувни ушбу Кодекснинг 64-моддасида белгиланган тартибда солиқ тўловчига унинг дебиторлари ўтказиши лозим бўлган суммаларга қаратади.

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома юридик шахс томонидан олинган кундан эътиборан ўттиз кун ичида юридик шахс солиқ қарзини узмаган тақдирда ва, агар ушбу модданинг биринчи ҳамда иккинчи қисмларида назарда тутилган чораларни қўллаш натижасида солиқ қарзи узилмай қолаверса, давлат солиқ хизмати органлари ундирувни ушбу Кодекснинг 65-моддасида белгиланган тартибда солиқ тўловчининг мол-мулкига қаратади.

Солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома олинган кундан бошлаб ўн кун ичида жисмоний шахс томонидан бажарилмаган тақдирда, давлат солиқ хизмати органлари солиқ қарзини жисмоний шахсдан ундириш тўғрисидаги ариза билан белгиланган тартибда судга мурожаат қилади.

62-модда. Солиқ қарзини мажбурий ундириш чоралари

Солиқ қарзини мажбурий ундириш чораларига қуйидагилар киради:

солиқ қарзини солиқ тўловчининг банкдаги ҳисобварақларидан сўзсиз ундириш;

ундирувни солиқ тўловчига унинг дебиторлари ўтказиши лозим бўлган суммаларга қаратиш;

ундирувни солиқ тўловчининг мол-мулкига қаратиш.

Солиқ тўловчи солиқ қарзини ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган барча чоралар кўрилганидан кейин узмаган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи уни банкрот деб топиш тўғрисидаги ариза билан судга мурожаат этади.

Солиқ қарзини мажбурий ундириш чоралари жисмоний шахсларга нисбатан фақат суд тартибида қўлланилади ва уларга ушбу Кодекс 63 — 65-моддаларининг қоидалари татбиқ этилмайди.

Солиқ текшируви натижалари бўйича қўшимча ҳисобланган солиқ қарзи суммаларини мажбурий ундириш чоралари солиқ тўловчи томонидан унинг натижалари бўйича берилган шикоят даврига ушбу Кодекснинг 18-бобига мувофиқ тўхтатиб турилади.

63-модда. Солиқ тўловчининг банкдаги ҳисобварақларидан солиқ қарзини сўзсиз ундириш

Солиқ тўловчининг банкдаги ҳисобварақларидан солиқ қар-

зини сўзсиз ундириш, агар ушбу Кодекс 62-моддасининг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, солиқ тўловчининг талаб қилиб олинганча сақланадиган депозит ҳисобварағига хизмат кўрсатаётган банкка давлат солиқ хизмати органининг солиқ қарзи суммасини тегишли бюджетга ёки давлат мақсадли жамғармасига ўтказиш тўғрисидаги инкассо топшириқномасини тақдим этиш орқали амалга оширилади.

Хизмат кўрсатувчи банк белгиси қўйилган тўлов топшириқномасининг нусхаси солиқ тўловчи томонидан тақдим этилмаган тақдирда, солиқ қарзи суммасини ўтказиш тўғрисидаги инкассо топшириқномалари солиқ қарзи суммасини узиш тўғрисидаги талабномани бажаришнинг белгиланган муддати ўтган кундан эътиборан уч иш куни ичида давлат солиқ хизмати органлари томонидан тақдим этилади.

Солиқ тўловчининг ҳисобварағида пул маблағлари бўлмаганлиги ёки етарли бўлмаганлиги туфайли давлат солиқ хизмати органининг инкассо топшириқномаси тўлиқ ёки қисман бажарилмаган тақдирда, инкассо топшириқномаси олинган кундан эътиборан уч кунлик муддатда унинг нусхаси банкнинг белгиси қўйилиб, давлат солиқ хизмати органига ва солиқ тўловчига юборилади. Агар инкассо топшириқномасини тақдим этиш пайтида солиқ тўловчи солиқ қарзининг суммасини ўтказиш учун тўлов топшириқномасини банкка топширган бўлса, банк тақдим этилган инкассо топшириқномасини солиқ тўловчининг тўлов топшириқномаси нусхасини илова қилган ҳолда давлат солиқ хизмати органига қайтаради.

Солиқ қарзи суммасини ундириш солиқ тўловчининг барча банк ҳисобварақларида турган пул маблағларидан амалга оширилади, қонун ҳужжатларига мувофиқ ундирув қаратиш мумкин бўлмаган ҳисобварақлар бундан мустасно.

64-модда. Ундирувни солиқ тўловчига унинг дебиторларидан ўтказилиши лозим бўлган суммаларга қаратиш

Солиқ тўловчи дебитор билан ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасини тақдим этган тақдирда, давлат солиқ хизмати органлари ундирувни солиқ тўловчига унинг дебиторларидан ўтказилиши лозим бўлган суммага қаратади.

Дебиторлар ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаларига имзо қўйишни асоссиз рад этган тақдирда, солиқ тўловчи бир томонлама имзоланган солиштирма далолатномаларни дебиторлик қарзи мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда давлат солиқ хизмати органларига тақдим этиш ҳуқуқига эга.

Солиқ тўловчи бир томонлама имзоланган ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасини тақдим этган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи солиқ тўловчининг дебиторига унинг кредиторлик қарзи борлиги ҳақида имзолаш учун солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган солиштирма далолатномани ва кредиторлик қарзи мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхаларини илова қилган ҳолда ёзма билдириш юборади.

Солиқ тўловчининг дебитори ёзма билдириш олинган кундан эътиборан уч кунлик муддатда ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасини имзолаш ёки солиштирма далолатномада кўрсатилган қарзнинг мавжуд эмаслигини асослаган ҳолда рад жавобини тақдим этиши шарт. Агар солиқ тўловчининг дебитори томонидан тан олинган қарз суммаси солиштирма далолатномада кўрсатилганидан фарқ қилса, дебитор худди шу муддатда давлат солиқ хизмати органига ўзи тан олган суммани кўрсатган ҳолда солиштирма далолатномани тақдим этиши шарт.

Солиқ тўловчининг дебитори томонидан имзоланган ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси кредиторнинг имзоси мавжуд бўлишидан қатъи назар, унинг кредитори солиқ қарзини ундирувни унга қаратиши учун асос бўлади.

Солиқ тўловчи билан унинг дебитори ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномасида қуйидаги маълумотлар кўрсатилган бўлиши керак:

солиқ тўловчи ва унинг дебиторининг номи, уларнинг идентификация рақами;

солиқ тўловчи ва унинг дебитори солиқ ҳисобида турган жойдаги давлат солиқ хизмати органининг номи;

солиқ тўловчи ва унинг дебиторининг банкдаги ҳисобварақлари реквизитлари;

дебиторнинг солиқ тўловчи олдидаги қарз суммаси;

солиқ тўловчи ва унинг дебиторининг тарафлар муҳри билан тасдиқланган имзолари, ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно;

солиқ тўловчи ва унинг дебитори ўртасида ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси тузилган сана.

Солиқ тўловчи ва унинг дебитори ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси солиқ қарзини узиш тўғрисидаги талабнома давлат солиқ хизмати органи томонидан юборилган санадан кейин келадиган санада тузилган бўлиши лозим.

Давлат солиқ хизмати органи ўзаро ҳисоб-китобларнинг солиштирма далолатномаси асосида дебиторларнинг банк ҳисобварақларига солиқ тўловчининг солиқ қарзи суммасини солиқ тўловчи олдидаги қарзидан ошмайдиган миқдорда ундириш тўғрисидаги инкассо топшириқномасини тақдим этади.

Давлат солиқ хизмати органининг ушбу моддага мувофиқ тақдим этилган инкассо топшириқномасини бажариш ушбу Кодекснинг 63-моддасида белгиланган тартибда амалга оширилади.

65-модда. Ундирувни солиқ тўловчининг мол-мулкига қаратиш

Ундирувни солиқ тўловчининг мол-мулкига қаратиш давлат солиқ хизмати органининг даъво аризаси асосида суд тартибидан амалга оширилади.

Ундирувни солиқ тўловчининг мол-мулкига қаратиш тўғрисидаги даъво аризаси солиқ тўловчи солиқ ҳисобига қўйилган жойдаги давлат солиқ хизмати органининг раҳбари ёки раҳбар ўринбосари томонидан имзоланади. Даъво аризасига қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

солиқ қарзи борлиги тўғрисида солиқ тўловчининг мавжуд шахсий карточкаларидан кўчирма;

солиқ тўловчининг банк ҳисобварақларида пул маблағлари йўқлиги тўғрисидаги банк маълумотномаси;

солиқ текшируви натижалари бўйича (бундай текширув ўтказилган тақдирда) солиқ қарзи тўғрисидаги маълумотнома;

солиқ тўловчининг охириги ҳисобот даврига доир бухгалтерия балансининг кўчирма нусхаси, бундан молиявий ҳисоботни тақдим этиш муддати ҳали келмаган, янги ташкил этилган юридик шахслар мустасно.

Ундирувни суд қарори асосида солиқ тўловчининг мол-мулкига қаратиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда суд ижрочилари томонидан амалга оширилади.

66-модда. Умидсиз солиқ қарзини ҳисобдан чиқариш

Умидсиз солиқ қарзини ҳисобдан чиқариш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

III БЎЛИМ. СОЛИҚ НАЗОРАТИ

12-БОБ. СОЛИҚ НАЗОРАТИНИНГ АСОСЛАРИ

67-модда. Солиқ назоратининг шакллари

Солиқ назорати қуйидаги шаклларда амалга оширилади:

солиқ тўловчиларни ҳисобга олиш;

солиқ солиш объектларини ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни ҳисобга олиш;

бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига тушаётган тушумларни ҳисобга олиш;

камерал назорат;

нақд пул тушумлари келиб тушишининг хронометражи;

солиқ текширувлари;

фискал хотирали назорат-касса машиналарини қўллаш;

акциз тўланадиган айрим турдаги товарларни маркалаш, шунингдек айрим корхоналарда молия инспектори лавозимини жорий этиш;

давлат даромадига қаратилган мол-мулкни реализация қилишдан тушадиган пул маблағлари давлат даромадига ўз вақтида ва тўлиқ тушишини назорат қилиш;

бошқа мажбурий тўловларни ундириш вазифасини амалга оширадиган давлат органлари ва ташкилотлар устидан назорат қилиш.

Божхона органлари товарларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан олиб ўтилиши муносабати билан тўланиши лозим бўлган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш бўйича солиқ назоратини ўз ваколатлари доирасида ушбу Кодексга ва божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширади.

Солиқ назорати амалга оширилаётганда ушбу Кодекс ва бошқа қонун ҳужжатларининг қоидаларини бузган ҳолда солиқ тўловчи тўғрисида ахборот тўплаш, сақлаш, ундан фойдаланиш ва уни тарқатишга, шунингдек солиқ сирини ошкор қилишга йўл қўйилмайди.

Қонун ҳужжатларининг талабларини бузган ҳолда олинган солиқ тўловчи тўғрисидаги ҳужжатлар ёки бошқа ахборот солиқ тўловчини солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарликка тортишга асос бўла олмайди.

68-модда. Солиқ солиш объектларини ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни ҳисобга олиш

Солиқ солиш объектларини ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни ҳисобга олиш давлат солиқ хизмати органи томонидан ҳар бир солиқ тўловчи бўйича ҳамда у тўлаётган барча солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича, солиқ солиш объектлари ҳамда солиқ солиш билан боғлиқ объектлар тўғрисидаги маълумотлар базасини шакллантириш ва юритиш, шу жумладан электрон шаклда шакллантириш ва юритиш орқали амалга оширилади.

Солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ

объектлар тўғрисидаги маълумотлар базаси солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган молиявий ва солиқ ҳисоботларининг маълумотлари, ушбу Кодекснинг 84-моддасида назарда тутилган органлар, ташкилотлар томонидан тақдим этиладиган маълумотлар, шунингдек давлат солиқ хизмати органлари бошқа манбалардан тўплаган, шу жумладан солиқ текширувлари вақтида тўплаган ахборотлар асосида шакллантирилади.

Солиқ солиш объектлари ҳамда солиқ солиш билан боғлиқ объектлар тўғрисидаги маълумотлар базасини шакллантириш ва юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланади.

Ушбу модданинг қоидалари товарларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегараси орқали олиб ўтилиши муносабати билан тўланиши лозим бўлган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларга, шунингдек ундирилиши тегишли давлат органлари ва ташкилотлари томонидан амалга ошириладиган бошқа мажбурий тўловларга татбиқ этилмайди.

69-модда. Бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига тушумларни ҳисобга олиш

Давлат солиқ хизмати органлари, божхона органлари ҳамда зиммасига солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш вазифаси юклатилган бошқа давлат органлари ҳамда ташкилотлари бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига тушумлар ҳисобини юритиши керак.

Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тушумини ҳисобга олиш бюджет классификациясига мувофиқ юритилади.

Давлат солиқ хизмати органлари бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига тушумлар ҳисобини солиқ тўловчининг шахсий карточкасида солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг, шунингдек пеня ва жарималарнинг ҳисобланган ҳамда тўланган суммаларини акс эттириш орқали юритади.

Солиқ тўловчининг шахсий карточкаси солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ҳар бир тури бўйича очилади.

Солиқ тўловчининг шахсий карточкасини юритиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланади.

Божхона органлари товарларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегараси орқали олиб ўтилиши муносабати билан тўланиши лозим бўлган бошқа мажбурий тўловлар бўйича бюджетга ҳамда давлат мақсадли жамғармаларига тушумлар ҳисобини Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси томонидан белгиланган тартибда юритади.

Ундирилиши бошқа давлат органлари ва ташкилотлари томонидан амалга ошириладиган айрим турдаги бошқа мажбурий тўловлар бўйича бюджетга тушумларни ҳисобга олиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланади.

70-модда. Камерал назорат

Камерал назорат солиқ тўловчи томонидан белгиланган тартибда тақдим этилган молиявий ва солиқ ҳисоботини, шунингдек солиқ тўловчининг фаолияти тўғрисида давлат солиқ хизмати органидаги мавжуд бошқа ҳужжатларни ўрганиш ҳамда таҳлил этиш асосида амалга ошириладиган назоратдир.

Камерал назорат солиқ тўловчининг ҳузурига бормасдан давлат солиқ хизмати органи жойлашган ерда амалга оширилади.

Агар давлат солиқ хизмати органи томонидан камерал назорат жараёнида солиқ ҳисоботини тўлдиришда хатоликларга йўл қўйилганлиги ёки тақдим этилган солиқ ҳисоботидаги ва давлат солиқ хизмати органларидаги маълумотлар ўртасида зиддиятлар борлиги аниқланса, бу ҳақда солиқ тўловчига тегишли тузатишлар киритиш талаб қилинган ҳолда ёзма шаклда хабар қилинади.

Солиқ тўловчи аниқлаштирилган солиқ ҳисоботини тақдим этиш учун назарда тутилган тартибда тегишли солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича тузатилган солиқ ҳисоботини ёхуд аниқланган тафовутларнинг асосини талабнома олинган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда тақдим этиши шарт.

71-модда. Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражи

Солиқ тўловчининг нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражи хронометраж ўтказилган даврда ҳақиқатда келиб тушган нақд пул тушумини аниқлаш мақсадида ўтказилади.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражи нақд ҳисоб-китоб асосида товарлар реализация қиладиган ёки хизматлар кўрсатадиган солиқ тўловчи ҳузурида бевосита товарлар реализация қилинадиган, хизматлар кўрсатиладиган жойда давлат солиқ хизмати органи томонидан ўтказилади.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражини ўтказиш тўғрисидаги буйруқ солиқ солиш объектларини ва солиқ солиш билан боғлиқ объектларни ҳисобга олиш жараёнида солиқ тўловчи томонидан тушум миқдори камайтирилганлигини

тахмин қилиш имконини берадиган тафовутлар аниқланган тақдирда, давлат солиқ хизмати органининг раҳбари ёки раҳбар ўринбосари томонидан қабул қилинади.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражини ўтказиш тўғрисидаги буйруқда хронометраж ўтказиладиган солиқ тўловчи, хронометражни ўтказиш жойи ва муддати, хронометраж ўтказиладиган давр, хронометраж ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинишига сабаб бўлган тафовут, шунингдек давлат солиқ хизмати органининг хронометраж ўтказадиган мансабдор шахслари албатта кўрсатилади.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражи келиб тушаётган пул тушумини давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахслари томонидан кузатиш ва қайд этиш орқали ўтказилади. Хронометражни ўтказишга бошқа шахсларни, шу жумладан экспертларни жалб этишга йўл қўйилмайди.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражини амалга ошириш жараёнида текширув ўтказишга, солиқ тўловчидан бирон бир ахборот ёки тушунтиришлар талаб қилишга, солиқ тўловчига нисбатан талаблар тақдим этишга ёки унинг фаолиятига бошқача тарзда аралаштишга йўл қўйилмайди, бундан фискал хотирали назорат-касса машинасида сақланаётган хронометраж ўтказиладиган вақтга доир маълумотларни олиш мустасно.

Давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражи натижалари юзасидан маълумотнома тузади. Маълумотноманинг кўчирма нусхаси солиқ тўловчига топширилади.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражи натижаларидан фақат тақдим этилаётган солиқ ҳисоботи тўғрилигини таҳлил этиш учун, шунингдек солиқ солиш объектлари ва солиқ солиш билан боғлиқ объектлар тўғрисидаги маълумотлар базасини юритиш учун фойдаланилади. Хронометраж натижаси солиқ тўловчини жавобгарликка тортиш учун асос бўла олмайди.

Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражини ўтказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланади.

72-модда. Фискал хотирали назорат-касса машиналарининг қўлланилиши

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида нақд пулда ҳисоб-китоб қилиш билан товарларни реализация қилиш, ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш Назорат-касса машиналарининг давлат реестрига киритилган фискал хотирали назорат-касса машиналари мажбурий қўлланилган ҳолда амалга оширилади, бундан нақд пул билан ҳисоб-китоб қилишни, фаолиятининг ўзига хос хусусияти сабабли назорат-касса машиналарини қўлламасдан амалга ошириши мумкин бўлган айрим тоифадаги юридик ва жисмоний шахслар мустасно.

Фаолиятининг ўзига хос хусусияти сабабли нақд пул билан ҳисоб-китоб қилишни назорат-касса машиналарини қўлламасдан амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган айрим тоифадаги юридик ва жисмоний шахсларнинг рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фойдаланишга рухсат этилган Назорат-касса машиналарининг давлат реестри Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган тартибда шакллантирилади.

Фискал хотирали назорат-касса машинаси техник жиҳатдан вақтинча носоз бўлган ёки электр энергияси бўлмаган тақдирда нақд пул билан ҳисоб-китоб қилишни харидорларга қвитанциялар, чипталар, талонлар ёки чекка тенглаштирилган, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тасдиқланадиган шаклдаги қатъий ҳисобдаги бошқа ҳужжатларни бериш орқали амалга оширишга йўл қўйилади.

Фискал хотирали назорат-касса машиналарини қўллашда қуйидагилар мажбурий ҳисобланади:

1) фискал хотирали назорат-касса машинасини фаолият амалга ошириладиган жойдаги давлат солиқ хизмати органларида фискал хотирали назорат-касса машинасининг рўйхатдан ўтказиш карточкаси берилган ҳолда рўйхатдан ўтказиш;

2) фискал хотирали назорат-касса машиналарига техник хизмат кўрсатишни йўлга қўйиш;

3) фискал хотирали назорат-касса машиналарининг чекини истеъмолчига бериш;

4) давлат солиқ хизмати органлари мансабдор шахсларининг фискал хотирали назорат-касса машинасини текширишига рухсат этиш.

Фискал хотирали назорат-касса машиналарининг қўлланилиш тартибига риоя этилиши устидан назорат давлат солиқ хизмати органлари томонидан амалга оширилади.

Солиқ текширувлари ўтказиладиганда давлат солиқ хизмати органлари фискал хотирали назорат-касса машиналарида сақланаётган маълумотлардан фойдаланишга ҳақли.

Фискал хотирали назорат-касса машиналарининг қўллани-

лиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

73-модда. Акциз тўланадиган айрим турдаги товарларни тамғалаш. Молия инспектори лавозимини жорий этиш

Тамаки ва алкогольли маҳсулотлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган тартибда ҳамда шартларда акциз маркаси билан тамғаланиши керак, пиво бундан мустасно.

Акциз тўланадиган товарларни ишлаб чиқарувчилар ва импорт қилувчилар ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган акциз тўланадиган товарларни акциз маркаси билан тамғалаш учун масъулдир.

Акциз тўланадиган айрим турдаги товарларни тамғалаш қоидаларига риоя этилиши устидан назоратни давлат солиқ хизмати органлари ва давлат божхона хизмати органлари амалга оширади.

Акциз солиғини тўловчи корхоналарда ва бошқа айрим корхоналарда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг молия инспектори лавозими жорий этилиши мумкин. Молия инспектори лавозими жорий этиладиган корхоналар рўйхати ва унинг фаолиятини амалга ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

74-модда. Давлат даромадига қаратилган мол-мулкни реализация қилишдан тушадиган пул маблағларининг давлат даромадига ўз вақтида ва тўлиқ тушишини назорат қилиш

Давлат солиқ хизмати органлари давлат даромадига қаратилган мол-мулкни реализация қилишдан тушадиган пул маблағларининг давлат даромадига ўз вақтида ва тўлиқ тушиши устидан назоратни амалга оширади.

75-модда. Бошқа мажбурий тўловларни ундириш вазифасини амалга ошираётган давлат органлари ва ташкилотлари устидан назорат қилиш

Давлат солиқ хизмати органлари бошқа мажбурий тўловларни ундириш вазифасини амалга ошираётган давлат органлари ва ташкилотлари устидан бошқа мажбурий тўловларнинг тўғри ҳисоблаб чиқарилиши, тўлиқ ундириб олиниши ҳамда бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига ўз вақтида ўтказилиши бўйича назоратни амалга оширади.

76-модда. Солиқ сири

Давлат солиқ хизмати органи томонидан солиқ тўловчи тўғрисида олинган ҳар қандай маълумот солиқ сирини ташкил этади, қуйидаги маълумотлар бундан мустасно:

- 1) солиқ тўловчининг ўзи ошкор этган ёки унинг ёзма розилиги билан ошкор этилган маълумотлар;
- 2) солиқ тўловчининг номи ва идентификация рақами тўғрисидаги маълумотлар;
- 3) юридик шахснинг устав фонди (устав капитали) тўғрисидаги маълумотлар;
- 4) солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилганлиги ва бу қонунбузарлик учун қўлланилган жавобгарлик чоралари тўғрисидаги маълумотлар;
- 5) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларига мувофиқ бошқа давлатларнинг солиқ ёки тегишли бошқа органларига тақдим этиладиган маълумотлар (ушбу органларга тақдим этилган маълумотларга доир қисми).

Солиқ сири ошкор этилмайди, қонунда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Солиқ сирини ошкор этишга, хусусан, солиқ тўловчининг давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахсига, жалб этилган экспертга ёки таржимонга улар ўз вазифаларини бажараётганда маълум бўлиб қолган ишлаб чиқариш ёки тижорат сиридан фойдаланиш ёхуд уни бошқа шахсга бериш киради.

Давлат солиқ хизмати органларига келиб тушган, солиқ сирини ташкил этувчи маълумотлар сақлаш ва фойдаланишнинг махсус режимида эга бўлади.

Давлат солиқ хизмати органларининг Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланадиган рўйхатдаги мансабдор шахслари солиқ сирини ташкил этувчи маълумотлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Солиқ сирини ташкил этувчи маълумотлари бўлган ҳужжатларнинг йўқотилганлиги ёки бундай маълумотларнинг ошкор этилганлиги қонунда назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлади.

13-БОБ. СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАРНИ ҲИСОБГА ҚЎЙИШ

77-модда. Солиқ тўловчиларни ҳисобга қўйишнинг умумий қоидалари

Давлат солиқ хизмати органлари солиқ тўловчиларнинг ҳисобини юритади. Солиқ тўловчиларнинг ҳисобини юритиш уларни ҳисобга қўйиш ва улар тўғрисидаги ҳисоб маълумотларини юритиш орқали амалга оширилади.

Солиқ тўловчи ҳисобга қўйилаётганда унга солиқ тўловчининг идентификация рақами берилади ҳамда солиқ тўловчи тўғрисидаги ҳисобга қўйиш маълумотлари Ўзбекистон Респуб-

ликаси солиқ тўловчиларининг ягона реестрига киритилади.

Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестри Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан юритилади.

Давлат солиқ хизмати органи томонидан солиқ тўловчига берилган идентификация рақами берилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки солиқ тўловчи бир вақтнинг ўзида давлат солиқ хизмати органларида ва давлат статистикаси органларида ҳисобга қўйилган ҳолда давлат рўйхатидан ўтказилган тақдирда, давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома солиқ тўловчининг ҳисобга қўйилганлигини тасдиқловчи ҳужжатдир.

78-модда. Солиқ тўловчининг идентификация рақами

Солиқ тўловчининг идентификация рақами муайян солиқ тўловчи ҳисобга қўйилганда унга бериладиган рақамдир.

Солиқ тўловчининг идентификация рақами муайян солиқ тўловчига бир марта берилади. Солиқ тўловчининг идентификация рақами ўзгармайди ва бекор қилинганидан кейин бошқа солиқ тўловчига берилмайди.

Ушбу Кодекс 35-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган юридик шахснинг алоҳида бўлинмаларига мазкур алоҳида бўлинмани ташкил этган юридик шахснинг — солиқ тўловчининг идентификация рақами назорат белгилари қўшилган ҳолда берилади.

Солиқ тўловчининг идентификация рақами қуйидагиларда албатта ёзиб қўйилиши керак:

юридик ва жисмоний шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳномада, рўйхатдан ўтказиш давлат солиқ хизмати органларида ва давлат статистикаси органларида уларни ҳисобга қўйиш билан бир вақтда амалга оширилади;

фаолиятнинг айрим турлари билан шуғулланишга доир лицензиясида;

чеклардан ташқари, пул билан ҳисоб-китоб қилинадиган тўлов ҳужжатларида, шунингдек уларнинг электрон шаклида; давлат солиқ хизмати органларига тақдим этиладиган молиявий ва солиқ ҳисоботи ҳужжатларида;

юридик ва жисмоний шахслар томонидан тузиладиган ҳужжалик, фуқаролик-ҳуқуқий ҳамда меҳнат шартномаларида;

юридик шахслар ва яқка тартибдаги тадбиркорлар битимлар тузганлигини белгиловчи ёки тасдиқловчи ҳужжатларда, шу жумладан ҳисобварақ-фактуралар ҳамда транспорт ҳужжатларида;

юридик шахслар ва яқка тартибдаги тадбиркорларда қиймат ифодасига эга бўлган молиявий, мулкӣ ҳамда бошқа мажбуриятлар юзага келганлигини, шунингдек уларнинг бажарилишини белгиловчи ёки тасдиқловчи ҳужжатларда.

79-модда. Солиқ тўловчини ҳисобга қўйиш

Солиқ тўловчи сифатида қуйидагилар ҳисобга қўйилади:

юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари ўзлари жойлашган ердаги (почта манзилидаги) давлат солиқ хизмати органида;

юридик шахснинг солиқ мажбуриятини ушбу Кодекс 35-моддасининг иккинчи қисми асосида мустақил равишда бажарадиган алоҳида бўлинмалари — алоҳида бўлинманинг жойлашган еридаги ёки фаолиятни амалга ошираётган жойидаги давлат солиқ хизмати органида;

жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари жисмоний шахснинг яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органида;

юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари — доимий муассасанинг жойлашган еридаги ва (ёки) фаолиятни амалга ошираётган жойидаги давлат солиқ хизмати органида;

ушбу Кодексга мувофиқ мол-мулк солиғи ва ер солиғи тўловчилар бўлган юридик ва жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари — солиқ солиш объекти жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органида.

Солиқ тўловчида у ҳисобга қўйилганидан кейин ер солиғи ёки сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ (жисмоний шахслар учун эса мол-мулк солиғи ҳам) тўлаш бўйича солиқ мажбурияти ҳисобга қўйилган жойдан ташқарида вужудга келган тақдирда, солиқ тўловчи ушбу Кодекснинг 81-моддасига мувофиқ солиқ солиш объекти жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органида объект бўйича ҳисобга қўйилиши керак.

80-модда. Солиқ тўловчини ҳисобга қўйиш тартиби

Бир вақтнинг ўзида давлат солиқ хизмати органларида ва давлат статистикаси органларида ҳисобга қўйилган ҳолда давлат рўйхатидан ўтказиладиган юридик ва жисмоний шахслар давлат рўйхатидан ўтказилган жойда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳисобга қўйилиши керак.

Юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари, ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилганлар бундан мустасно, давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан

ўн кун ичида давлат солиқ хизмати органига ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани тақдим этиши шарт. Аризага юридик шахс давлат рўйхатидан ўтказилганлигини тасдиқловчи ҳужжатнинг кўчирма нусхаси илова қилинади.

Ушбу Кодекс 35-моддасининг иккинчи қисми асосида солиқ мажбуриятларини мустақил равишда бажарадиган алоҳида бўлинмани ҳисобга қўйиш учун мазкур алоҳида бўлинмани ташкил этган юридик шахс уни ташкил этиш тўғрисида ва (ёки) мустақил балансга ажратиш ҳақида қарор қабул қилинган кундан эътиборан ўн кун ичида давлат солиқ хизмати органига ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани тақдим этиши шарт. Аризада мазкур алоҳида бўлинмани ташкил этган юридик шахсининг — солиқ тўловчининг идентификация рақами албатта кўрсатилади. Аризага юридик шахсининг алоҳида бўлинмани ташкил этиш тўғрисидаги қарори, шунингдек унинг раҳбарига берилган ишончнома илова қилинади.

Жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари, мазкур Кодекс ушбу моддасининг биринчи қисмида кўрсатилганлар бундан мустасно, солиқ солиш объекти вужудга келган кундан эътиборан ўн кун ичида ушбу Кодексга мувофиқ давлат солиқ хизмати органига ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани тақдим этиши шарт.

Юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари мазкур фаолиятни амалга ошириш бошланган кундан эътиборан бир юз саксон уч кундан кечиктирмасдан давлат солиқ хизмати органига доимий муассаса сифатида ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани тақдим этиши шарт. Доимий муассаса орқали фаолиятни амалга ошираётган юридик шахсининг — Ўзбекистон Республикаси норезидентининг ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризасига шартнома ёки юридик шахс — Ўзбекистон Республикасининг норезиденти номидан Ўзбекистон Республикасида иш юритиш учун берилган ишончнома, шунингдек мажбуриятларининг бажарилиши доимий муассаса ташкил топишига олиб келадиган шартнома мавжуд бўлса, шу шартнома илова қилинади.

Ушбу Кодексга мувофиқ ер солиғи, шунингдек кўчмас мулкка тааллуқли қисмида мол-мулк солиғи тўловчилари бўлган юридик ва жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси норезидентлари ер участкасига, кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ўн кун ичида давлат солиқ хизмати органига ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани тақдим этиши шарт. Аризага унда кўрсатилган маълумотларни тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилинади.

Транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ тўловчилар бўлган юридик шахслар ёқилғи қуйиш станциясига бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ўн кун ичида давлат солиқ хизмати органига транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ тўловчи сифатида ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани тақдим этиши шарт. Аризага унда кўрсатилган маълумотларни тасдиқловчи ҳужжатлар илова қилинади.

Давлат солиқ хизмати органи ҳисобга қўйиш тўғрисидаги ариза ва унга илова қилинган ҳужжатлар асосида солиқ тўловчига солиқ тўловчининг идентификация рақамини беради, солиқ тўловчи ҳақидаги ҳисобга қўйиш маълумотларини Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестрига киритади ва тегишли ариза берилган кундан эътиборан уч кундан кечиктирмай солиқ тўловчи ҳисобга қўйилганлиги тўғрисида гувоҳнома беради.

Солиқ тўловчини ҳисобга қўйиш тўғрисидаги ариза ва гувоҳноманинг шакли Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланади.

Агар юридик шахс — Ўзбекистон Республикасининг резиденти ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган алоҳида бўлинмалардан бир нечасига эга бўлса, ҳисобга қўйиш ҳар бир алоҳида бўлинма бўйича тегишли давлат солиқ хизмати органларида амалга оширилади.

Агар юридик шахс — Ўзбекистон Республикасининг норезиденти Ўзбекистон Республикасида бир неча доимий муассасага эга бўлса, у ҳар бир доимий муассаса бўйича тегишли давлат солиқ хизмати органларида ҳисобга туриши шарт. Битта юридик шахсининг — Ўзбекистон Республикаси норезидентининг бир неча доимий муассаса бўйича солиқ ҳисоботини жамлашга йўл қўйилмайди.

81-модда. Солиқ тўловчини объектлар бўйича ҳисобга қўйиш

Солиқ тўловчини объектлар бўйича ҳисобга қўйиш солиқ солиш объекти жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органлари томонидан амалга оширилади.

Солиқ тўловчини объектлар бўйича ҳисобга қўйиш у ушбу Кодекснинг 80-моддасида белгиланган тартибда ҳисобга қўйилганидан кейин, агар ушбу Кодексга мувофиқ солиқ тўлов-

чида солиқ тўловчи сифатида ҳисобга қўйилмаган жойдаги ер солиғи ёки сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ тўлаш мажбурияти юзага келган бўлса, амалга оширилади.

Ҳисобга қўйилмаган жойдаги ер солиғини ёки сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни, жисмоний шахслар учун эса мол-мулк солиғини ҳам тўлаш мажбурияти юзага келган солиқ тўловчи тегишли ер участкасига (ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқ билан бирга тегишли кўчмас мулк объектига) бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ёхуд сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ солиш объекти вужудга келган кундан эътиборан ўн кун ичида солиқ солиш объектларини улар жойлашган ерда ҳисобга қўйиш учун давлат солиқ хизмати органларига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда мурожаат этиши керак.

Давлат солиқ хизмати органи солиқ тўловчининг илгари берилган идентификация рақамига мувофиқ солиқ тўловчи мурожаат этган кундан уч кундан кечиктирмай уни объектлар бўйича ҳисобга қўяди.

82-модда. Солиқ тўловчи тўғрисидаги ҳисоб маълумотлари

Юридик шахс — солиқ тўловчи тўғрисидаги асосий ҳисоб маълумотлари қуйидагилардан иборат:

- солиқ тўловчининг идентификация рақами;
- номи (тўлиқ ва қисқартирилган номи);
- жойлашган ери (почта манзили).

Юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари учун ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган асосий ҳисоб маълумотларига қўшимча равишда қуйидагилар ҳам ҳисоб маълумотлари ҳисобланади:

- ташкилий-ҳуқуқий шакли;

ушбу Кодекс 35-моддасининг иккинчи қисми асосида солиқ мажбуриятларини мустақил равишда бажарадиган алоҳида бўлинмалар, шунингдек хўжалик бошқаруви органларининг таркибига кирувчи юридик шахслар учун — солиқ тўловчи қайси ташкилотнинг таркибига кирса, шу ташкилот;

давлат рўйхатидан ўтказилган сана, жой ва тартиб рақами; тижорат ташкилотлари учун — устав фондининг (устав капиталининг) миқдори;

тижорат ташкилотлари учун, акциядорлик жамиятлари бундан мустасно, муассисларнинг — Ўзбекистон Республикасининг резидентларининг солиқ тўловчи тариқасидаги идентификация рақамини ҳамда ҳар бир муассиснинг устав фондидаги (устав капиталдаги) улушини ҳам кўрсатган ҳолда муассисларнинг тўлиқ таркиби.

Жисмоний шахс — солиқ тўловчи тўғрисидаги ҳисоб маълумотлари қуйидагилардан иборат:

- солиқ тўловчининг идентификация рақами;
- фамилияси, исми ва отасининг исми;
- фуқаролиги;

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари учун — фуқаронинг идентификация рақами (шахсий коди); паспортининг серияси ва рақами, берилган санаси ва жойи; яшаш жойи (манзили).

Якка тартибдаги тадбиркорлар учун қуйидагилар ҳам солиқ тўловчи тўғрисидаги ҳисоб маълумотларидир:

- давлат рўйхатидан ўтказилган сана, жой ва тартиб рақами;
- фаолият тури;
- фаолият амалга ошириладиган жой.

83-модда. Солиқ тўловчилар тўғрисидаги ҳисоб маълумотларини юритиш

Солиқ тўловчилар тўғрисидаги ҳисоб маълумотларини юритиш солиқ тўловчилар ҳамда ушбу Кодекснинг 84-моддасида назарда тутилган органлар ва ташкилотлар томонидан, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда бошқа органлар томонидан тақдим этиладиган маълумотлар асосида солиқ тўловчи тўғрисидаги ҳисоб маълумотларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш орқали амалга оширилади.

Давлат солиқ хизмати органларида ҳисобда турмаган солиқ тўловчилар аниқланган тақдирда, давлат солиқ хизмати органлари уларга белгиланган тартибда ҳисобга туриш тўғрисида талабнома тақдим этади. Бундай талабнома олинганлиги шахсни қонунда белгиланган жавобгарликдан озод этмайди.

Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестрига киритилган юридик ва жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикаси норезидентлари ҳисобга қўйилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига ҳисоб маълумотларидаги ҳар қандай ўзгаришлар ҳақида бундай ўзгаришлар юзага келган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда маълум қилишлари шарт.

Жисмоний шахсининг доимий яшаш жойи ўзгарган тақдирда давлат солиқ хизмати органи мазкур солиқ тўловчига тааллуқли барча материалларни унинг янги яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органига топшириши шарт. Бундай материалларни топшириш-қабул қилиб олиш тартиби Ўзбекистон Республика-

си Давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланади.

Солиқ тўловчининг талаби бўйича давлат солиқ хизмати органи мазкур солиқ тўловчи ҳисобга қўйилганлигини тасдиқловчи маълумотномани, шу жумладан ўзгаришлар киритилган ҳисоб маълумотларини ҳам кўрсатган ҳолда бериши шарт.

Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестридан чиқариш қуйидагича амалга оширилади:

жисмоний шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари — улар вафот этганидан кейин, башарти солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти уларнинг меросхўрлари томонидан тўлиқ узилган ёки солиқ қарзи белгиланган тартибда ҳисобдан чиқарилган бўлса;

юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари — улар тугатилганидан кейин, башарти солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти тўлиқ узилган ёки солиқ қарзи белгиланган тартибда ҳисобдан чиқарилган бўлса;

Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари — уларнинг Ўзбекистон Республикаси солиқ тўловчиларининг ягона реестрига киритилишини белгиланган ҳолатлар бекор бўлган, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти тўлиқ узилган тақдирда.

84-модда. Солиқ тўловчиларнинг мажбуриятлари юзага келганлиги тўғрисида ахборот тақдим этадиган органлар ва ташкилотлар ҳамда уларнинг мажбуриятлари

Юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар, ушбу Кодекс 80-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилганлар бундан мустасно, рўйхатдан ўтказилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига ушбу юридик шахслар давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ўн кундан кечиктирмай тегишли юридик шахсларнинг давлат реестридан кўчирма топшириши шарт. Мазкур органлар давлат солиқ хизмати органига тегишли юридик шахсларга тааллуқли давлат реестрига киритилган ҳар қандай ўзгаришлар тўғрисида ҳам бундай ўзгаришлар киритилган кундан эътиборан ўн кундан кечиктирмай маълум қилиши шарт.

Лицензия ва (ёки) бошқа рухсат этувчи ҳужжатлар берадиган органлар бундай ҳужжатлар берилган шахслар жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига шундай ҳужжатлар берилганлиги ҳоллари ҳақида маълум қилиши, шунингдек мазкур ҳужжатлар бекор қилинганлиги, уларнинг амал қилиши тўхтаиб турилганлиги ёки тугатилганлиги тўғрисида маълумот бериши шарт.

Ички ишлар органлари ўзлари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига паспортлар берилганлиги, шу жумладан йўқотилган ёки амал қилиш муддати ўтган паспортлар ўрнига паспортлар берилганлиги фактлари ҳақида, бекор қилинган паспортлар тўғрисида ҳар ойда маълум қилиши шарт.

Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар ўзлари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига тегишли ҳудудда жойлашган кўчмас мулк ва унинг мулкдорлари (эгалари) тўғрисида мазкур кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ўн кун ичида маълум қилиши шарт.

Сув ресурсларини ҳисобга олувчи органлар сувдан фойдаланиш жойидаги давлат солиқ хизмати органларига 1 февралдан кечиктирмасдан ўтган йил якунлари бўйича ўлчов асбобларисиз фойдаланилган сув ҳажмлари тўғрисида хабар қилиши шарт.

Давлат нотариал идоралари ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар идоралари тегишинча кўчмас мулк ижараси шартномаси тасдиқланганлиги ва ижара ҳақи миқдори, шунингдек мерос қилиб олиш ёки ҳадя тарзида фуқароларнинг мулкига ўтаётган мол-мулк қиймати тўғрисида кўрсатилган нотариал ҳаракатлар амалга оширилган кундан эътиборан ўн кундан кечиктирмай ўзлари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига маълум қилиши шарт.

Ер ресурсларини ҳисобга олувчи ва (ёки) баҳоловчи органлар ер участкасига нисбатан ҳуқуқи юзага келган (тугатилган) шахсларни кўрсатган ҳолда ер участкасига нисбатан ҳуқуқ берилганлиги (тугатилганлиги) ҳамда қишлоқ хўжалиги ерларининг норматив қиймати тўғрисида ер участкаси жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига маълум қилиши шарт.

Фойдаланишга берилган ер қабри участкаларининг давлат ҳисоби юритилишини амалга оширувчи ва (ёки) ер қабри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқларини давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар ўзлари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига ер қабри участкаси жойлашган ер ҳамда мазкур ер қабри участкасидан фойдаланиш ҳуқуқи берилган шахс тўғрисидаги ахборотни ер қабри участкасидан фойдаланиш ҳуқуқи рўйхатдан ўтказилган (ҳисобга олинган) кундан эътиборан ўн кун ичида маълум қилиши шарт.

Банклар юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорларга фақат улар давлат солиқ хизматининг тегишли органида ҳисобга қўйилганлигини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатган тақ-

дирда банк ҳисобварақлари очиши мумкин ва ҳисобварақлар очилганлиги тўғрисида ўша органга кейинги кундан кечиктирмай маълум қилиши шарт. Қонунда назарда тутилган ҳолларда банклар давлат солиқ хизмати органларига бошқа маълумотларни ҳам тақдим этади.

Божхона органлари ҳар ойда экспорт-импорт операциялари, шунингдек товарлар ҳаракати ҳақидаги маълумотни давлат солиқ хизмати органларига маълум қилиши шарт.

14-БОБ. СОЛИҚ ТЕКШИРУВЛАРИ

85-модда. Солиқ текшируви тушунчаси ва шакллари

Солиқ текшируви давлат солиқ хизмати органлари томонидан, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда эса, прокуратура органлари томонидан амалга ошириладиган солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бажарилишини текширишдир.

Солиқ текшируви солиқ тўловчининг молия-хўжалик фаолияти текшируви (тафтиши) ва қисқа муддатли текширув шаклида амалга оширилади.

Солиқ тўловчининг молия-хўжалик фаолияти текшируви (тафтиши) солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назоратни амалга ошириш мақсадида солиқ тўловчининг бухгалтерия, молия, статистика, банк ҳужжатлари ҳамда бошқа ҳужжатларини ўрганиш ва таққослашдир.

Қисқа муддатли текширув солиқ тўловчининг молия-хўжалик фаолиятини текшириш билан боғлиқ бўлмаган, унинг айрим операцияларининг солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқлиги текширувидир.

86-модда. Солиқ текширувларининг турлари

Солиқ текширувлари қуйидаги турларга бўлинади:

режали солиқ текшируви;

режадан ташқари солиқ текшируви;

муқобил текширув.

Солиқ тўловчи молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текшируви (тафтиши) — текширувларни амалга оширишнинг назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган томонидан тасдиқланган мувофиқлаштириш режаси асосида ўтказиладиган текширувдир.

Солиқ тўловчи молия-хўжалик фаолиятининг режадан ташқари солиқ текшируви (тафтиши) қуйидаги ҳолларда ўтказиладиган текширувдир:

юридик шахс тугатилаётганда;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёки Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорларидан келиб чиқувчи текширувларни ўтказиш зарур бўлганда;

давлат солиқ хизмати органига солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари солиқ тўловчи томонидан бузилганлиги ҳоллари ҳақида қўшимча маълумотлар тушганда.

Муқобил текширув — операциялар бирлиги туфайли ўзаро боғланган ва турли солиқ тўловчиларда бўлган ҳужжатларни таққослашдан иборат текширувдир.

Муқобил текширув учинчи шахсларга нисбатан, агар солиқ текширувлари ўтказилаётганда давлат солиқ хизмати органида мазкур шахслар билан боғлиқ бўлган, солиқ тўловчи ўтказган операциялар солиқ бўйича ҳисобга олишда тўғри акс эттирилганлиги ҳақида қўшимча маълумот олиш зарурияти келиб чиқса, ўтказилади.

Қисқа муддатли текширувлар режадан ташқари солиқ текшируви тарзида ўтказилади.

87-модда. Солиқ текширувларининг иштирокчилари

Давлат солиқ хизмати органларининг мансабдор шахслари ва солиқ тўловчи солиқ текширувларининг иштирокчиларидир. Солиқ текширувларида солиқ тўловчининг вакили иштирок этиши мумкин.

Ушбу Кодексда назарда тутилган ҳолларда солиқ текширувида солиқ текшируви натижасидан манфаатдор бўлмаган эксперт, таржимон ва холислар жалб этилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатасининг аъзоси бўлган солиқ тўловчиларнинг солиқ текширувида унинг вакиллари иштирок этишга ҳақли.

88-модда. Солиқ текширувини ўтказиш учун асос

Режали солиқ текширувини ўтказиш учун қуйидагилар асос бўлади:

текширувларни амалга оширишнинг мувофиқлаштириш режасидан олинган, назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган ёки унинг тегишли ҳудудий бўлинмаси томонидан берилган кўчирма. Бунда кўчирма унинг аслига тўғри эканлиги кўрсатилган ҳолда тегишли имзо ва муҳр билан тасдиқланган бўлиши лозим;

текширувларни амалга оширишнинг мувофиқлаштириш режаси асосида давлат солиқ хизмати органининг текширувини мақсадлари, текширувчи мансабдор шахслар таркиби, текшириладиган давр ва текширув ўтказиш муддатлари кўрсатилган буйруғи.

Ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолларни истисно этганда, режадан ташқари солиқ текширувини ўтказиш учун қуйидагилар асос бўлади:

назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли органнинг текшириладиган объектнинг номи, текширувнинг мақсадлари, текшириладиган давр (тафтиш учун), текширув ўтказиш муддатлари ва уни асословчи сабаблар кўрсатилган текширув ўтказиш тўғрисидаги қарори;

давлат солиқ хизмати органининг нazorат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган қарори асосида чиқарган текширувни ўтказиш мақсадлари, муддатлари ва текширувчи мансабдор шахслар таркиби, текшириладиган давр кўрсатилган ҳолдаги буйруғи.

Муқобил текширув ўтказиш учун қуйидагилар асос бўлади:

назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли органнинг текшириладиган объектнинг номи, текширув ўтказиш мақсадлари, муддатлари, шунингдек ўзаро муносабатларнинг текширилиши лозим бўлган предмети кўрсатилган ҳолдаги муқобил текширув ўтказиш тўғрисидаги қарори;

давлат солиқ хизмати органининг нazorат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган қарори асосида чиқарган текширувни ўтказиш мақсадлари, муддатлари ва текширувчи мансабдор шахслар таркиби кўрсатилган ҳолдаги буйруғи.

Тугатилаётган юридик шахсни режадан ташқари солиқ текширувидан ўтказиш учун қуйидагилар асос бўлади:

тугатилаётган юридик шахснинг аризаси ёки юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказишни амалга оширувчи органнинг юридик шахснинг тугатилиши тўғрисидаги билдириши;

давлат солиқ хизмати органининг текширув мақсадлари, текширув ўтказиладиган муддатлар ва текширувчи мансабдор шахслар таркиби кўрсатилган буйруғи.

89-модда. Солиқ текширувларини ўтказиш муддатлари

Солиқ текширувини ўтказиш муддати ўттиз календарь кунидан ошмаслиги керак. Алоҳида ҳолларда бу муддат нazorат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли органнинг қарори билан узайтирилиши мумкин.

Солиқ текшируви муддатларини узайтириш давлат солиқ хизмати органининг қўшимча буйруғи билан расмийлаштирилиб, унда олдинги буйруқнинг рўйхатдан ўтказиш рақами ҳамда санаси, текширув ўтказишга илгари жалб қилинган мансабдор шахсларнинг фамилияси, исми, отасининг исми кўрсатилади.

Қисқа муддатли текширув ўтказиш муддати бир иш кунидан ошмаслиги керак.

Қисқа муддатли текширув ўтказиш муддатини узайтиришга йўл қўйилмайди.

90-модда. Солиқ текширувларини ўтказиш даврийлиги

Солиқ тўловчилар молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текширувлари (тафтишлари) бир йилда кўпи билан бир марта, белгиланган нормалар ва қоидаларга ўз вақтида ҳамда тўлиқ ҳажмда риоя этаётган солиқ тўловчилар молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текширувлари эса, икки йилда кўпи билан бир марта амалга оширилади, ушбу модданинг иккинчи ва учинчи қисмларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжаликлари молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текширувлари (тафтишлари) тўрт йилда кўпи билан бир марта, бошқа тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текширувлари (тафтишлари) эса, уч йилда кўпи билан бир марта амалга оширилади.

Янги ташкил этилган микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжаликларининг молия-хўжалик фаолияти улар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан дастлабки икки йилда режали солиқ текширувларидан ўтказилмайди.

91-модда. Солиқ текширувларини ўтказишга доир қўшимча шартлар

Солиқ текширувлари фақат ушбу Кодекснинг 88-моддасида кўрсатилган асослар мавжуд бўлган тақдирда ўтказилади.

Солиқ текшируви ўтказилиши солиқ тўловчининг фаолиятини тўхтатиб қўймаслиги керак, қонун ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

Давлат солиқ хизмати органлари томонидан бошқа туманларда (шаҳарларда) давлат рўйхатидан ўтган тадбиркорлик субъектларида солиқ текширувлари ўтказиш, уларнинг ишлаб чиқариш бинолари, савдо нуқталари ва хизматлар кўрсатиш (ишлар бажариш) жойи қаерда жойлашганлигидан қатъи назар, тақрорлашга йўл қўйилмаган ҳолда, тадбиркорлик субъекти давлат рўйхатидан ўтказилган жойдаги тегишли давлат солиқ хизмати органлари билан бир вақтда амалга оширилади.

Солиқ текшируви давлат солиқ хизмати органи раҳбари ёки раҳбар ўринбосари томонидан тасдиқланган солиқ текшируви ўтказиш дастурига мувофиқ амалга оширилади.

Солиқ текширувини ўтказиш дастурида қуйидагилар кўрсатилиши керак:

солиқ текшируви ўтказилаётганда ўрганиладиган масала ёки масалалар доираси;

солиқ текшируви солиқ тўғрисидаги қайси қонун ҳужжатларига риоя этилишини ўрганиш учун ўтказиладиган бўлса, шу қонун ҳужжатларининг рўйхати;

текширув туридан келиб чиққан ҳолда бошқа маълумотлар.

Солиқ текширувини ўтказиш дастурини тузиш қоидалари нazorат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли орган билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланади.

Муқобил текширув текширилаётган солиқ тўловчи билан фақат ўзаро муносабатларга тааллуқли қисм юзасидан амалга оширилиши мумкин.

Муқобил текширувлар ўтказилаётганда солиқ тўловчиларнинг ҳузурига кириш ва улардан текширув предмети тааллуқли бўлмаган молия-бухгалтерия ҳужжатларини ёки бошқа ҳужжатларни талаб қилиб олиш тақиқланади.

Солиқ текшируви солиқ тўловчининг текширув ўтказилаётган йилдан бевосита олдинги кўпи билан беш календарь йилдаги фаолиятини қамраб олиши мумкин.

Солиқ текширувлари ўтказилаётганда давлат солиқ хизмати органлари ушбу Кодексда белгиланган тартибда солиқ тўловчининг ҳудуди ва жойларини текширишга, мол-мулкни инвентаризация қилишга, ҳужжатларни талаб қилиб олишга, ҳужжатлар ва предметларни олиб қўйишга, солиқ тўловчидан, шунингдек солиқ тўловчининг раҳбарлик вазифаларини ёки бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқарувини амалга ошираётган шахслардан, бошқа моддий жавобгар ходимларидан тушунтиришлар олишга, банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш чораларини кўришга, экспертни жалб этиш ва экспертиза тайинлашга, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг аниқланган бузилишлари бартараф этилишини талаб қилишга, ушбу Кодексда ва бошқа қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳаракатларни амалга оширишга ҳақлидир.

Солиқ текширувлари ўтказилаётган даврда текширилаётган даврнинг солиқ ҳисоботида солиқ тўловчи томонидан ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилишига йўл қўйилмайди.

15-БОБ. СОЛИҚ ТЕКШИРУВЛАРИНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

92-модда. Солиқ текширувини ўтказишнинг бошланиши.

Давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсларининг солиқ текшируви ўтказиладиган ҳудудга ва жойга кириши

Давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси солиқ текширувини ўтказишни бошлашдан олдин, нақд пул тушумларига тааллуқли масалалар юзасидан қисқа муддатли текширув ўтказилаётганда эса солиқ текшируви тугаллангунига қадар:

солиқ тўловчини солиқ текширувининг мақсади билан таништириши;

ўз хизмат гувоҳномасини кўрсатиши;

қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда текширишларни қайд этиш дафтарини тўлдириши;

солиқ тўловчига хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текширишларни амалга оширишнинг мувофиқлаштириш режасидан кўчирма нусхасини ёки нazorат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли органнинг режадан ташқари солиқ текшируви ёки муқобил текширув (ушбу Кодекс 88-моддасининг тўртинчи қисмида кўрсатилган асосларга кўра режадан ташқари ўтказиладиган текширув бундан мустасно) ўтказиш тўғрисидаги қарори кўчирма нусхасини, шунингдек давлат солиқ хизмати органининг тегишли солиқ текшируви тайинланганлиги тўғрисидаги буйруғининг ҳамда солиқ текширувини ўтказиш дастурининг кўчирма нусхаларини топшириб, тилхат олиши шарт.

Ушбу модда биринчи қисмининг бешинчи хатбошисида кўрсатилган ҳужжатлар солиқ тўловчига топширилган пайт солиқ текширувини ўтказиш бошланган пайт деб ҳисобланади. Солиқ тўловчининг мазкур ҳужжатларни олишдан бош тортган; лиги солиқ текширувини бекор қилиш учун асос бўлмайди. Солиқ тўловчи мазкур ҳужжатларни олишдан бош тортган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахси томонидан унинг ўзи ва солиқ тўловчи имзолайдиган далолатнома тузилади. Солиқ тўловчи ушбу далолатномани имзолашдан бош тортган тақдирда, бу ҳақда далолатномага тегишли ёзув киритилади. Бундай ҳолда далолатнома имзоланган пайт солиқ текширувини ўтказишнинг бошланиши ҳисобланади.

Солиқ тўловчи давлат солиқ хизмати органининг солиқ текширувини ўтказиладиган мансабдор шахсларини солиқ текширувини ўтказиш учун ҳудудга ва жойларга қўйиши шарт, ушбу модданинг тўртинчи ва саккизинчи қисмларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Солиқ тўловчи давлат солиқ хизмати органининг мансабдор

шахсларини қуйидаги ҳолларда солиқ текширувини ўтказиш учун ҳудудга ва жойларга қўймасликка ҳақли, агар:

ушбу модда биринчи қисмининг бешинчи хатбошисида кўрсатилган ҳужжатлар топширилмаган ёки белгиланган тартибда расмийлаштирилмаган бўлса, солиқ тўловчи уларни олишдан бош тортган ҳоллар бундан мустасно;

текширувчи мансабдор шахс текширувини тайинлаш тўғрисидаги буйруқда кўрсатилмаган бўлса ва (ёки) ўз хизмат гувоҳномасини кўрсатмаган бўлса;

солиқ текширувини ўтказишнинг буйруқда кўрсатилган муддатлари бошланмаган ёки ўтиб кетган бўлса;

текширувчи мансабдор шахс текширувларни қайд этиш дафтарини тўлдиришдан бош тортса.

Солиқ текширувини ўтказувчи давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахсига солиқ текширувини ўтказиш учун ҳудудга ва жойларга киришига тўсқинлик қилинганда, унинг ўзи ва солиқ тўловчи томонидан имзоланадиган далолатнома тузилади. Солиқ тўловчи мазкур далолатномани имзолашдан бош тортганда далолатномага тегишли ёзув киритилади.

Давлат солиқ хизмати органининг солиқ текширувини ўтказиётган мансабдор шахсларига солиқ тўловчининг ҳудудига ва жойига (турар жой бинолари бундан мустасно) киришига тўсқинлик қилганлик, худди шунингдек давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсларининг ўз хизмат вазифаларини бажаришига тўсқинлик қилганлик қонунда назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлади.

Давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсларининг ўз хизмат вазифаларини бажаришига тўсқинлик қилганлик учун жавобгарликка тортилганлик солиқ текширувини бекор қилиш учун асос бўлмайди.

Солиқ текширувини ўтказиётган давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсларининг қонунда белгиланган ҳоллардан ёки суд қарори асосида амалга ошириладиган ҳоллардан бошқа ҳолларда турар жойларга уларда яшовчи жисмоний шахсларнинг хохиш-иродасидан ташқари ёки унга қарши тарзда киришига йўл қўйилмайди.

93-модда. Ҳудудлар ва жойларни кўздан кечириш. Мол-мулкни инвентаризациядан ўтказиш

Солиқ текширувини ўтказиётган давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахслари, зарурат бўлганда, солиқ тўловчи томонидан даромадлар олиш учун фойдаланилаётган ёки солиқ солиш объектлари билан боғлиқ ҳудудларни, ишлаб чиқариш, омборхона, савдо биноларини ҳамда бошқа бинолар, шу жумладан жойларни кўздан кечириши, шунингдек солиқ тўловчининг мол-мулкни инвентаризациядан ўтказиши мумкин. Кўздан кечириш ўтказилаётганда солиқ текшируви қайси шахсга нисбатан амалга оширилаётган бўлса, ўша шахс ёки унинг вакили қатнашишга ҳақли. Кўздан кечириш ўтказилаётганда зарур ҳолларда фото ва киносуратга олиниши, видеоёзувга туширилиши, ҳужжатлардан кўчирма нусхалар олиниши мумкин, бу ҳақда баённомада кўрсатилади. Кўздан кечириш натижалари бўйича ушбу Кодекснинг 100-моддасида назарда тутилган талабларга риоя этилган ҳолда баённома тузилади.

Солиқ текширувларини ўтказиш вақтида мол-мулкни инвентаризациядан ўтказиш бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

94-модда. Ҳужжатларни талаб қилиб олиш

Давлат солиқ хизмати органининг солиқ текширувини ўтказиётган мансабдор шахслари текшириладиган солиқ тўловчидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқиш ҳамда тўлаш билан боғлиқ ҳужжатларни талаб қилиб олишга ҳақли.

Солиқ тўловчи талаб этилган ҳужжатларни тақдим этишдан бош тортган тақдирда, солиқ текширувини ўтказиётган давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси ушбу Кодекснинг 95-моддасида назарда тутилган тартибда зарур ҳужжатларни олиб қўйишни амалга оширади.

95-модда. Ҳужжатларни ва предметларни олиб қўйиш

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилганлигидан далолат берувчи ҳужжатлар ва ҳуқуқбузарлик предметлари солиқ текширувини ўтказиётган давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсининг асослантилган қарори асосида олиб қўйилиши мумкин, ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳужжатлар ва предметлар бундан мустасно.

Солиқ тўловчининг фаолиятини тўхтатиб қўйишга олиб келадиган ҳужжатлар ва предметларни олиб қўйиш фақат суд қарори асосида амалга оширилади.

Ҳужжатлар ва предметларни тунги вақтда — соат 23-00 дан 6-00 гача — олиб қўйиш ман этилади.

Солиқ текширувига тааллуқли бўлмаган ҳужжатлар ва предметларни олиб қўйиш ман этилади.

Давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси ҳужжатлар ва предметларни олиб қўйиш бошлангунига қадар олиб қўйиш амалга ошириладиган шахсга ҳужжатларни ва предметларни олиб қўйиш тўғрисидаги қарорни тақдим этади ҳамда иштирок этаётган шахсларга уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари-

ни тушунтиради.

Давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси ҳужжатлари ва предметлари олиб қўйиладиган шахсга уларни ихтиёрий равишда топширишни таклиф этади, у бош тортган тақдирда эса мажбуран олиб қўйиш чораларини кўради.

Ҳужжатларни ва предметларни олиб қўйиш солиқ тўловчи иштирокида амалга оширилади.

Ҳужжатларни ва предметларни мажбуран олиб қўйиш ҳолислар ҳамда солиқ тўловчи иштирокида амалга оширилади. Бунда олиб қўйиладиган барча ҳужжатлар ва предметлар ҳолисларга ҳамда олиб қўйишда иштирок этаётган бошқа шахсларга кўрсатилади.

Ҳужжатлар асл нусха ёки солиқ тўловчининг имзоси ва муҳри билан тасдиқланган кўчирма нусхалар кўринишида олиб қўйилади.

Солиқ тўловчи ҳужжатлари кўчирма нусхаларининг олиб қўйилиши солиқ назоратини амалга ошириш учун етарли бўлмаган ҳолларда ҳамда давлат солиқ хизмати органларида ҳужжатларнинг асл нусхалари йўқ қилиниши, яширилиши, тузатилиши ёки алмаштирилишига етарли асослар бўлган ҳолларда давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси ҳужжатларнинг асл нусхасини олиб қўйишга ҳақли. Ҳужжатларнинг асл нусхалари олиб қўйиладиганда улардан кўчирма нусхалар тайёрланади, бу нусхалар давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси томонидан имзоланади ва кимдан олиб қўйилган бўлса, ўша шахсга берилади. Ҳужжатларни олиб қўйиш билан бир вақтнинг ўзида улардан кўчирма нусха тайёрлаш ёки тайёрланган кўчирма нусхаларни бериш имконияти бўлмаган тақдирда, давлат солиқ хизмати органи уларни ҳужжатлари олиб қўйилган шахсга олиб қўйилган кундан эътиборан беш кун ичида беради. Қолган ҳолларда солиқ тўловчининг имзоси ва муҳри билан тасдиқланган ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари олиб қўйилади.

Ҳужжатлар ва предметларни олиб қўйиш ушбу Кодекснинг 100-моддасида назарда тутилган талабларга риоя этилган ҳолда баённома билан расмийлаштирилади. Баённомада ёки унга илова қилинадиган рўйхатларда ҳужжатлар ва предметларнинг номи, миқдори ҳамда алоҳида белгилари, имкони бўлганда эса предметларнинг қиймати кўрсатилган ҳолда санаб ўтилиши ва тавсифланиши лозим.

Ҳужжатлар ва предметларни олиб қўйиш тўғрисидаги баённома икки нусхада тузилади, улардан бири ҳужжатлар ва предметлар кимдан олиб қўйилган бўлса, ўша шахсга топширилиб, тилхат олинади. Баённомани қабул қилишдан бош тортган тақдирда, давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси бу ҳақда баённомага тегишли ёзув киритади. Бундай ҳолда баённоманинг бир нусхаси ҳужжатлари ва предметлари олиб қўйилган шахсга почта орқали буюртма хат билан юборилади ҳамда у жўнатилган кундан эътиборан уч кун ўтганидан сўнг топширилган ҳисобланади.

96-модда. Солиқ тўловчининг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш

Солиқ тўловчининг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш фақат суд қарори асосида амалга оширилади, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштириш аниқланган ҳоллар бундан мустасно.

Солиқ текширувини ўтказишга солиқ тўловчи томонидан тўсқинлик қилинган ёхуд давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсларининг солиқ тўловчи томонидан даромадлар олиш учун фойдаланилаётган ёки солиқ солиш объектини сақлаш билан боғлиқ ҳудудлар, бинолар, шу жумладан жойларни кўздан кечириш учун кириши рад этилган, шунингдек солиқ ҳисоботи тақдим этилмаган ҳолларда давлат солиқ хизмати органи солиқ тўловчининг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги ариза билан судга мурожаат қилишга ҳақли.

97-модда. Экспертиза

Зарур ҳолларда, солиқ текширувларини ўтказишда иштирок этиш учун эксперт жалб этилиши ва экспертиза тайинланиши мумкин.

Юзага келган масалаларни тушунтириш учун фан, санъат, техника ва бошқа соҳалар бўйича махсус билим талаб этилган тақдирда экспертиза тайинланади.

Экспертиза тайинлаш тўғрисидаги қарор текширув ўтказиётган мансабдор шахсининг илтимосномаси асосида давлат солиқ хизмати органининг раҳбари томонидан қабул қилинади. Қарорда экспертизани тайинлаш учун асослар, экспертиза ўтказиши керак бўлган ташкилотнинг номи ёки экспертнинг фамилияси, исми, отасининг исми, эксперт олдига қўйилган масалалар ва эксперт ихтиёрига бериладиган материаллар кўрсатилади.

Шахсни эксперт сифатида жалб этиш давлат солиқ хизмати органи ва эксперт ўртасида экспертиза ўтказиш тўғрисида

шартнома тузиш асосида амалга оширилади.

Эксперт экспертиза предметида тааллуқли солиқ текшируви материаллари билан танишишга, ўзига қўшимча материаллар тақдим этилиши тўғрисида илтимосномалар беришга ҳақли.

Эксперт, агар унга берилган материаллар етарли бўлмаса, хулоса беришни рад этиши мумкин.

Эксперт хулосани ўз номидан ёзма шаклда беради. Эксперт хулосасида унинг ўзи ўтказган текширишлар, шу текширишлар натижасида қилинган хулосалар ҳамда ўртага қўйилган масалаларга асосланган жавоблар баён этилади.

Экспертнинг хулосаси ёки унинг хулоса бериш имконияти йўқлиги тўғрисидаги хабари текшириладиган шахсга тақдим этилади, мазкур шахс ўз тушунтиришларини бериш ва эътирозлар билдириш, шунингдек экспертнинг олдида қўшимча масалалар қўйиш ва қўшимча ёки такрорий экспертиза тайинлашни сўраш ҳуқуқига эга.

Қўшимча экспертиза хулоса етарлича аниқ ёки тўлиқ бўлмаган тақдирда тайинланади ва ўша экспертнинг ўзига ёки бошқасига топширилади.

Такрорий экспертиза экспертнинг хулосаси асосланмаган ёки унинг тўғрилигига шубҳа бўлган тақдирда тайинланади ва бошқа экспертга топширилади.

Қўшимча ва такрорий экспертиза ушбу моддада назарда тутилган талабларга риоя этилган ҳолда тайинланади.

98-модда. Таржимоннинг иштироки

Зарур ҳолларда солиқ текширувида иштирок этиш учун таржимон жалб этилиши мумкин.

Ишнинг натижасидан манфаатдор бўлмаган, таржима қилиш учун зарур даражада тил биладиган ёхуд қар ёки соқов жисмоний шахснинг имо-ишораларини тушунадиган шахс таржимондир.

Таржимон уни таржимонликка тайинлаган давлат солиқ хизмати органи мансабдор шахсининг қақурувида биноан ҳозир бўлиши ва ўзига топширилган таржимани аниқ бажариши шарт.

Таржимонни жалб этиш давлат солиқ хизмати органи ва таржимон ўртасида шартнома тузиш асосида амалга оширилади.

99-модда. Холислар иштироки

Солиқ текшируви доирасидаги ҳаракатлар амалга ошириладиганда ушбу Кодекста назарда тутилган ҳолларда холислар жалб этилади.

Солиқ текширувининг натижасидан манфаатдор бўлмаган ҳар қандай вояга етган жисмоний шахслар холислар сифатида жалб этилиши мумкин.

Давлат солиқ хизмати органлари ходимларининг холислар сифатида иштирок этишига йўл қўйилмайди.

Холислар ўз иштирокида амалга оширилган ҳаракатларнинг ҳолати, мазмуни ва натижаларини баённомада тасдиқлашлари шарт. Улар содир этилган ҳаракатлар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини баён этишга ҳақли, бу фикр-мулоҳаза баённомага киритиб қўйилиши керак.

100-модда. Солиқ текширувини ўтказиш доирасида ҳаракатлар амалга оширилганда тузиладиган баённомага қўйиладиган талаблар

Ушбу Кодекста назарда тутилган ҳолларда, солиқ текшируви доирасида ҳаракатлар амалга оширилганда баённома тузилади. Баённомада қуйидагилар кўрсатилади:

- 1) текшириладиган шахснинг номи (фамилияси, исми, отасининг исми);
- 2) текширувни ўтказиш асослари, тури ва даври;
- 3) муайян ҳаракат бажарилган сана ва жой;
- 4) ҳаракат бошланган ва тугалланган вақт;
- 5) баённомани тузган шахснинг лавозими, фамилияси, исми, отасининг исми;
- 6) ҳаракатларни амалга оширишда иштирок этган ва (ёки) ҳозир бўлган ҳар бир шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми, зарур ҳолларда эса унинг манзили;
- 7) ҳаракатнинг мазмун-моҳияти, уни ўтказиш изчиллиги;
- 8) солиқ текшируви пайтида аниқланган фактлар ва ҳолатлар.

Ҳаракатларнинг амалга оширилишида иштирок этган ва (ёки) ҳозир бўлган барча шахслар баённомани ўқиб чиқадилад. Мазкур шахслар ўз фикр-мулоҳазаларини баён этишга ҳақли ва бу фикр-мулоҳазалар баённомага киритилиши ёки солиқ текшируви материалларига қўшиб қўйилиши лозим. Баённома

давлат солиқ хизмати органининг баённомани тузган мансабдор шахси, шунингдек ҳаракатларни амалга оширишда иштирок этган ва (ёки) ҳозир бўлган шахслар томонидан имзоланади. Баённомага фотосуратлар ва негативлар, киноленталар, видеоёзувлар ҳамда ҳаракатлар амалга оширилганда бажарилган бошқа материаллар илова қилиниши мумкин.

101-модда. Солиқ текшируви натижаларини расмийлаштириш

Давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахслари томонидан солиқ текшируви натижалари бўйича қуйидагилар кўрсатилган ҳолда солиқ текшируви далолатномаси тузилиши керак:

- 1) текширув ўтказилган жой, далолатнома тузилган сана;
- 2) текширув ўтказиш учун асос;
- 3) текширув тури ва уни ўтказиш даври;
- 4) давлат солиқ хизмати органининг текширувни ўтказган мансабдор шахсларининг фамилияси, исми, отасининг исми;
- 5) яқка тартибдаги тадбиркорнинг фамилияси, исми, отасининг исми;
- 6) юридик шахснинг тўлиқ номи, текширув даврида раҳбарлик вазифаларини ёки бухгалтерия ҳисоби юритиш вазифаларини амалга оширган мансабдор шахсларнинг фамилияси, исми, отасининг исми;
- 7) солиқ тўловчининг жойлашган ери (почта манзили), банк реквизитлари, шунингдек унинг идентификация рақами;
- 8) илгариги текширув тўғрисидаги маълумотлар;
- 9) текшириладиган солиқ даври ва текширув ўтказиш учун солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган ҳужжатлар тўғрисидаги умумий маълумотлар;
- 10) солиқ соҳасидаги ҳуқуқбузарликнинг (у мавжуд бўлганда) солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг тегишли нормасига ҳавола этилган ҳолдаги муфассал тавсифи;
- 11) текширув натижалари бўйича фикрлар ва хулосалар.

Агар солиқ текшируви тугалланганда солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилганлиги аниқланган бўлмаса, бу ҳақда солиқ текшируви далолатномасида қайд этилади.

Солиқ текшируви далолатномаси камида уч нусхада тузилади.

Солиқ текшируви далолатномасининг барча нусхалари давлат солиқ хизмати органларининг солиқ текширувини ўтказадиган мансабдор шахслари томонидан имзоланади. Солиқ текшируви далолатномасининг бир нусхаси солиқ тўловчига топширилади. Солиқ тўловчи солиқ текшируви далолатномасини олганда далолатноманинг барча нусхаларига уни олган санани кўрсатган ҳолда имзо қўйиши шарт. Солиқ текшируви далолатномасининг давлат солиқ хизмати органида қолган нусхалари солиқ текшируви материалларига қўшиб қўйилади.

Солиқ тўловчининг солиқ текшируви далолатномасидаги имзоси унинг солиқ текшируви натижаларидан рози эканлигини англатмайди.

Солиқ тўловчи солиқ текшируви далолатномасини олишдан бош тортган тақдирда давлат солиқ хизмати органининг мансабдор шахси бу ҳақда солиқ текшируви далолатномасига тегишли ёзув киритади. Мазкур ҳолда солиқ текшируви далолатномасининг бир нусхаси солиқ тўловчига почта орқали буюртма хат билан юборилади ва у жўнатилган кундан эътиборан уч кун ўтгач, солиқ тўловчига топширилган ҳисобланади.

Солиқ текшируви далолатномаси солиқ тўловчига топширилган кун солиқ текшируви тугалланган кун ҳисобланади.

Солиқ текширувини ўтказиш учун асос бўлган, ушбу Кодексининг 88-моддасида кўрсатилган ҳужжатларнинг нусхалари, солиқ текшируви доирасида содир этилган ҳаракатлар тўғрисидаги баённомалар, инвентаризация далолатномалари, экспертларнинг хулосаси, солиқ текшируви ўтказиш пайтида олинган материаллар, шунингдек солиқ текшируви доирасида ҳаракатлар содир этилганлигини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар солиқ текшируви далолатномасига қўшиб қўйилиши лозим.

Солиқ текшируви материаллари Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси белгиланган тартибга биноан солиқ тўловчи давлат рўйхатидан ўтказилган жойдаги давлат солиқ хизмати органида солиқ текшируви тугалланган кундан эътиборан кейинги иш кунидан кечиктирмасдан рўйхатдан ўтказилиши лозим.

Давоми бор.

«NORMA» нашриёти

тадбиркорлар, бухгалтерлар, аудиторлар ва юристларга

ҚУЙИДАГИ РАСМИЙ НАШРЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

1	Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 52 (I)-сон, 2007 й. - «ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОЛИҚ КОДЕКСИ» (Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 25 декабрдаги ЎРҚ-136-сон Қонуни билан тасдиқланган)
2	Собрание законодательства Республики Узбекистан, № 52 (II), 2007 г.- «НАЛОГОВЫЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН» (утвержден Законом Республики Узбекистан от 25 декабря 2007 г. N ЗРУ-136)

Ўзбекистон Республикасининг барча минтақаларига етказиб берилади!

Харид қилиш учун оммавий офертадан – шу сонда босилаётган таклифимиздан фойдаланинг.

ОММАВИЙ ОФЕРТА

1. «NORMA» МЧЖ (бундан кейин – **Нашриёт**) мазкур таклиф билан Ўзбекистон Республикасида жойлашган (истиқомат қиладиган) ва ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширадиган, мазкур оммавий оферта босилган кундан бошлаб 30 кун ичида қуйида таклиф қилинаётган шартларни тўлалигича ва сўзсиз қабул қилишини билдирадиган субъект (бундан кейин – **Харидор**) билан босма нашр (бундан кейин – **Нашр**) босма нашрни етказиб бериш билан сотув шартномасини (бундан кейин – **Шартнома**) тузишга тайёрлигини билдиради. Нашриёт ва Харидор биргаликда Тарафлар деб номланади.

2. Харидор, мазкур Шартнома шартлари қабул қилинган тақдирда мазкур оммавий офертанинг ажралмас қисми ҳисобланган, мазкур Шартнома иловасига биноан шакл бўйича тўлдирилган буюртманома-акцептни (бундан кейин – **Акцепт**) юбориш йўли билан мазкур оммавий оферта шартлари бўйича харид қилишга розилиги тўғрисида Нашриётни хабардор қилади.

Акцептнинг барча устунлари тўлиқ, қисқартиришларсиз, аниқ-равшан, босма ҳарфлар билан тўлдирилиши лозим. Акцепт **144-44-29, 132-18-80** факслари бўйича юборилиши ёки **Тошкент ш., 100011, Абай кўч., 4-уй, «NORMA» МЧЖ** манзилига почта орқали етказиб берилиши мумкин.

Факсимил ёзишма юридик кучга эга.

3. Шартнома Нашриёт томонидан Акцепт олинган пайтдан бошлаб тузилган деб топилади ва кучга киради ҳамда Тарафлар томонидан унинг шартлари бажарилиши пайтига қадар амал қилади.

4. Шартноманинг умумий қиймати Харидор Акцептда танлаб олган нашрларнинг нархи билан белгиланади.

5. Харидор нашрларнинг қийматини 100% миқдорида Акцепт Нашриётга юборилган пайтдан бошлаб 3 (уч) банк кунидан кечиктирмай тўлаши шарт.

6. Нашриёт Шартнома бўйича ўз мажбуриятларини бажаришга, унинг ҳисоб-китоб рақамига пул маблағлари келиб тушганидан кейин, Акцепт мавжуд бўлганида, киришади.

7. Нашриёт тегишли ҳудудий почта бўлинмалари орқали (ёки бошқа усуллар орқали) ўз маблағлари ҳисобига Харидорга Харидор томонидан Акцептда қайд этилган нашрларни унда кўрсатилган манзил бўйича етказиб беришни ташкил этади.

8. Етказиб бериш муддати Нашриётнинг ҳисоб-китоб рақамига пул маблағлари келиб тушганидан кейин 20 (йигирма) иш кунидан иборат.

Харидорнинг хоҳишига кўра бевосита Нашриётнинг

офисида олган тақдирда Харидорнинг вакили унинг номига белгиланган шаклда расмийлаштирилган ишончномани тақдим этади ва ўзининг паспортини тақдим этади.

9. Шартномани бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун Тарафлар ЎзР Фуқаролик кодекси, ЎзРнинг 1998 йил 29 августдаги 670-I-сон «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартнома-ҳуқуқий базаси тўғрисида»ги Қонуни ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қоидаларига мувофиқ жавобгар бўладилар.

10. Акцептда Харидор томонидан манзил нотўғри кўрсатилгудек бўлса, шу сабабли Шартнома шартлари бажарилмаганлиги учун Нашриёт Харидор олдида жавобгар бўлмайди.

11. Харидор мазкур Шартноманинг 5-бандида кўрсатилган тўлов шартларига амал қилмаганда Нашриёт нашрларнинг баҳосини уни Харидор билан келишмасдан туриб ўзгартиришга ҳақлидир.

12. Тарафлар олдиндан кўра олмаган, оқилона чоралар билан олдини ололмаган фавқулодда тусдаги ҳодисалар натижасида юз берган киши ихтиёридан ташқаридаги ҳолатлар (форс-мажор) бошланиши оқибатида Тарафлар Шартнома шартларини бажармаса ёки лозим даражада бажаролмай қолса, улар жавобгар бўлмайдилар.

13. Тарафлар форс-мажор ҳолатларининг бошланганлиги тўғрисида бир-бирларини улар бошланган пайтдан бошлаб 7 (етти) кун мобайнида хабардор қилишлари керак.

14. Шартнома шартларини бажариш пайтида вужудга келиши мумкин бўлган барча низолар ва келишмовчиликларни Тарафлар музокаралар ўтказиш ва келишиш таомиллари йўли билан ҳал қиладилар. Келишувга эришилмаган ҳолатда низо кўриб чиқиш учун хўжалик ёки ҳакамлик судига (Тарафларнинг келишувига кўра) топширилиши керак.

15. Мазкур оммавий офертада тилга олинмаган шартлар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ белгиланади.

16. НАШРИЁТНИНГ РЕКВИЗИТЛАРИ:

«NORMA» МЧЖ

СТИР 201589186;

Манзил: 100011, Тошкент ш., Абай кўч., 4-уй;

Тошкент шаҳридаги ЎзҚДБ банкдаги

ҳисобрақам: 2020 8000 3044 2432 2001

МФО 00842, СТИР 205697778

ХХТУТ 87100

Тел. (371) 144-89-17; Факс: 144-44-29, 132-18-80.

Баҳодир Қаямов,

«NORMA» МЧЖ директори.

БУЮРТМАНОМА-АКЦЕПТ

2008 й. «__» _____

1. _____ НОМИДАН

Харидорнинг таъсис ҳужжатлари ёки давлат рўйхатидан ўтганлик гувоҳномасига мувофиқ ташкилий-ҳуқуқий шакли кўрсатилган тўлиқ номи

ҳужжат (таъсис шартномаси, устав, низом ва б., ишончнома)

асосида амал қилувчи _____

Харидор ваколатли вакилининг Ф.И.Ш. (тўлиқ), унинг лавозими

“Норма маслаҳатчи” газетасининг 2008 йил 11 январдаги 1 (130)-сонида эълон қилинган оммавий оферта шар-
тларини тўлиқ ва сўзсиз қабул қилиши тўғрисида маълум қилади ва Нашриёт чиқарган қуйидаги нашрларни сотиб
олади:

№ т/р	Нашр номи	1 нусхасининг баҳоси етказиб бериш билан, сўм	Нусхалар сони, дона	Умумий сум- маси, сўм
1	Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 52 (I)-сон, 2007 й. – «ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОЛИҚ КОДЕКСИ»	4900		
2	Собрание законодательства Республики Узбекистан, № 52 (II), 2007 г. – «НАЛОГОВЫЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН»	4950		
ЖАМИ (ҚҚСсиз)				

2. Тўланиши лозим бўлган умумий сумма _____ сўмни ташкил этади.

(рақамлар ва сўз билан кўрсатинг)

3. Етказиб бериш учун манзил: (босма ҳарфлар билан, тушунарли тарзда):

почта индекси					

_____ (вилоят, минтақа)

_____ (туман, шаҳар)

_____ (кўча, даҳа, мавзе, уй, кв., х..)

Алоқа боғлаш телефони (минтақа коди билан): _____

Харидор реквизитлари:

СТИР _____, ХХТУТ _____

Юридик манзили _____

Телефон _____

Факс _____

Х/к рақами _____

Хизмат кўрсатувчи банк _____

Банк коди _____

_____
(Ваколатли мансабдор шахснинг фамилияси тўлиқ, исми,
отаси исмининг бош ҳарфлари ёзилади)

М.Ў.

ЯНГИ СОЛИҚ КОДЕКСИ АМАЛДА

Ўтказилиши ва уларни ўтказиш муддати ўттиз календарь кунидан ошмаслиги, алоҳида ҳолларда бу муддат назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи махсус ваколатли органнинг қарори билангина уайтирилиши мумкинлиги ҳуқуқий жиҳатдан мустақамлаб қўйилди.

Шунингдек, янги қабул қилинган Солиқ кодексда **солиқ текширувларининг даврийлиги** ҳам назарда тутилган. Хусусан, микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжаликлари молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текширувлари (тафтишлари) тўрт йилда кўпи билан бир марта, бошқа тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятининг режали солиқ текширувлари (тафтишлари) эса, уч йилда кўпи билан бир марта амалга оширилиши лозимлиги кўзда тутилди. Янги ташкил этилган микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжаликлари молия-хўжалик фаолияти эса улар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан дастлабки икки йилда режали солиқ текширувларидан ўтказилмаслиги белгиланди.

Махсус қисм солиқ солиш тизимини соддалаштиришни, солиқ юкини пайсантиришни, солиқ имтиёзларини тартибга солишни, солиқ тўлашдан бўйин товлаш имкониятларини қисқартиришни назарда тутувчи талаблар асосида, шунингдек 2006-2008 йиллар учун Солиқ концепциясида назарда тутилган солиқ қонунчилигини такомиллаштириш борасидаги чора-тадбирларни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган бўлиб, солиқлар ва мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартибини белгилайди.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, Махсус қисмда **«Солиқ солишнинг соддалаштирилган тартиби»**га алоҳида бўлим бағишланган бўлиб, унинг қоидаларига кўра, мазкур тартиб қуйидаги тўловларни ўз ичига олиши назарда тутилган:

биринчидан, солиқ тўловчиларнинг айрим тоифалари – микрофирма ва кичик корхоналар қисми солиғи тўланадиган маҳсулот ишлаб қилувчи ва ер қабридан фойдаланганлик учун солиқ солинадиган фойдали қазилмаларни қазиб олишни амалга оширувчи микрофирма ва кичик корхоналар; ягона ер солиғи ва қатъий белгиланган солиқ тўлаш назарда тутилган фаолият доирасидаги микрофирмалар ва кичик корхоналар; маҳсулот тақсимолига оид битимлар иштирокчиси бўлган микрофирма ва кичик корхонадан бундан мустасно), савдо ва умумий оқатланиш корхоналари, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар, лотереялар ташкил қилиш бўйича фаолиятни амалга ошириш доирасидаги юридик шахслар учун ягона солиқ тўлови; иккинчидан, қишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб

чиқарувчилар ҳамда қишлоқ хўжалиги йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларининг тажриба-экспериментал хўжаликлари ва таълим муассасаларининг ўқув-тажриба хўжаликлари учун ягона ер солиғи;

учинчидан, фаолиятнинг айрим турларини тавсифловчи физик кўрсаткичлардан келиб чиққан ҳолда солиқ солинадиган айрим фаолият турларини амалга оширувчи юридик шахслар ва яқка тартибдаги тадбиркорлар учун қатъий белгиланган солиқ.

Бундан ташқари, **«Солиқ тўловчиларнинг айрим тоифаларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари»** алоҳида бўлимда ўз аксини топган бўлиб, унда мазкур тоифадаги солиқ тўловчиларга қуйидагилар кириши белгиланди:

- тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни жалб қилувчи ва қонун ҳужжатларида тасдиқланган рўйхат бўйича маҳсулот ишлаб чиқаришга ихтисослашган юридик шахслар;
- оддий ширкат шартномаси бўйича биргаликдаги фаолият кўрсатувчи солиқ тўловчилар;
- деҳқон хўжаликлари;
- бозорлар.

Шунингдек, **Солиқ кодексининг тўғридан-тўғри амал қилишни таъминлаш ва бюджетга тўловларни тартибга солиб турувчи барча норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ўзида мужассамлаштириш мақсадида**, Махсус қисмда давлат божини тўлаш тартиби ва давлат мақсади жамғармаларига (ижтимоий жамғармаларга, республика йўл жамғармасига) мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш ҳамда тўлаш тартибини белгилувчи янги бўлимлар киритилди.

Солиқ кодексда айрим турдаги солиқлар бўйича асосий ўзгаришлар қуйидагиларда ўз ифодасини топган:

1. Фойда солиғи бўйича:

а) қегириб ташланадиган харажатлар рўйхатининг (меҳнатга ҳақ тўлаш харажатлари, амортизация харажатлари, келгусида солиқ солинадиган фойдадан қегириб ташланадиган ҳисобот давридаги харажатлар ҳамда Кодекснинг 145-моддасида белгиланган бошқа харажатлар) кенгайтирилиши;

б) солиқ солинадиган даромадларнинг аниқлаштирилганлиги, шунингдек солиқ тўловчи томонидан олинадиган, аммо солиқ солиш мақсадида, даромад сифатида қаралмайдиган маблағларнинг белгиланиши;

в) кредит ташкилотлари, суғурта ташкилотлари, қимматли қозғалар бозорининг профессионал иштирокчилари учун солиқ солиш базасини (даромадлар ва қегириб ташланадиган харажатларни) аниқлашнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олувчи қўшимча моддаларнинг киритилганлиги;

г) доимий муассаса орқали ёки тўлов манбаида солиққа тортиладиган даромадларнинг аниқ белгиланганлиги, шунингдек тўлов манбаида солиққа тортиладиган даромад турларининг кенгайтиши ҳисобига норезидентларнинг республика мида худудда оладиган даромадларига солиқ солиш тартибининг такомиллаштирилганлиги.

2. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи бўйича:

а) солиқ солинадиган даромадларнинг аниқ рўйхати, шунингдек солиқ тўловчи томонидан олинадиган, лекин солиқ солиш мақсадида даромад сифатида қаралмайдиган маблағларнинг белгиланганлиги;

б) декларация асосида солиқ солинадиган даромадлар, шунингдек декларацияни тақдим этиш ва у бўйича солиқ тўлаш тартибини белгилувчи махсус бобнинг киритилганлиги;

в) норезидентларнинг даромадларига солиқ солишнинг аниқ қоидалари ўз ифодасини топганлиги.

3. Қўшилган қиймат солиғи бўйича:

а) республика мида солиқ солинадиган оборотларни белгилаш мақсадида, товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилиш жойи тушунчасининг киритилганлиги;

б) солиқ солинадиган базани белгилаш бўйича аниқ қоидаларнинг киритилганлиги боис, солиқ ҳисоб-китоб механизмининг соддалаштирилганлиги;

в) қўшилган қиймат солиғидан озод этиладиган реализация қилиш оборотларининг (товарлар, ишлар, хизматлар) аниқ белгилаб қўйилганлиги;

г) норезидентлардан олинадиган ишлар ва хизматларга солиқ солиш қоидаларининг ўз ифодасини топганлиги.

4. Ер қабридан фойдаланувчилар учун солиқлар ва махсус тўловлар бўйича:

а) ер қабридан фойдаланувчининг тегишли лицензия асосида фойдали қазилмаларни аниқлаш, қидириш ва қавлаб олиш бўйича фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқи учун бир марталик қатъий белгиланган тўловлар (бонуслар)нинг киритилганлиги;

б) маҳсулот тақсимолига оид битим доирасида амалга ошириладиган фаолиятга солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятларини белгилувчи махсус бобнинг киритилганлиги.

5. Бошқа ресурс солиқлари (ер солиғи, мол-мулк солиғи) бўйича:

а) солиқ солиш базасини аниқлаштириш ва ҳисоблаб чиқаришни соддалаштириш ҳисобига мазкур солиқ турларини ҳисоблаб чиқариш тартибининг такомиллаштирилганлиги;

б) норезидентларга қарашли мол-мулк ва ер участкаларини солиқ солиш объектига киритиш ҳисобига ушбу солиқлар бўйича солиқ солиш

базасининг кенгайтирилганлиги.

Бундан ташқари, мазкур Солиқ кодексда имтиёзлар тизимлаштирилди.

Албатта, солиқларни унификация қилиш, солиқ юкини енгиллаштириш, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш ва эркинлаштиришни назарда тутадиган янги тахирдаги Солиқ кодексининг қабул қилиниши ўз навбатида, тегишли қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топишни тақозо қилади. Бинобарин, **«Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни орқали бир қатор қонунлар (хусусан «Давлат божи тўғрисида»ги, «Патта тўлови тўғрисида»ги, «Муддатда тўланмаган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириб олиш тўғрисида»ги каби) ўз кучини йўқотди ҳамда 14 та қонунга тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритилди.

Шу билан бирга, **«Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексини тасдиқлаш тўғрисида»**ги Қонунга асосан, Вазирлар Маҳкамаси 2008 ва 2009 йиллар мобайнида мазкур Кодекс нормаларининг амал қилиши ва самарадорлиги мунтазам равишда ҳамда ҳар томонлама мониторинг ва таҳлил қилинишини таъминлашлари, зарур бўлган ҳолларда, Кодекснинг айрим нормаларини янада такомиллаштиришга қаратилган таклифларни белгиланган тартибда киритиши белгиланди.

Хулоса ўрнида алоҳида таъкидлаш жоизки, амалиётда синалган тамойиллар, солиққа тортиш ёндашувлари, бошқа давлатларнинг илғор тажрибасидан фойдаланиш асосида тайёрланган ҳамда жорий йилнинг 1 январидан Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг ижтимоий-иқтисодий ҳаётга татбиқ этилиши, ўз навбатида, солиқ тизимининг такомиллашувига ҳамда мамлакатимиз иқтисодиётининг келгуси ривожига солиқларнинг рағбатлантирувчи ролининг ошишига олиб келади.

Нуриддин НАРМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги
Амалдаги қонун ҳужжатлари
мониторинги институти
Ижтимоий-иқтисодий соҳадаги қонун
ҳужжатлари мониторинги
гуруҳи раҳбари,
юридик фанлари номзоди, доцент.

Эксперт юридик хизмати маслаҳат беради

ИШ БЕРУВЧИНИНГ ТАШВИШЛАРИ

? Корхонамиз ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти бўлиб, ягона солиқ тўловини тўлайди. Ҳозирги вақтда биз мушкул молиявий аҳволда: ходимларга иш ҳақи тўлашга қурбимиз етмаяпти. 2007 йилнинг январидан уларнинг ҳаммаси иш ҳақи сақланмаган таътилга чиқарилган.

1. Болани икки ёшга тўлгунча парвариш қилиш бўйича нафақа олувчилар масаласи қандай бўлади? Бизнинг мазкур нафақани тўламасликка ҳақимиз борми?

2. Юқорида айтиб ўтилган ҳолатлар боис ходимларга касаллик варақалари учун ҳақ тўламасликка ҳақимизми? Агар ҳақли бўлмасак, уларга қандай асос билан тўлашимиз керак бўлади? Ташкилот бухгалтери.

– 1. Ишлаётган* оналарга болани икки ёшга тўлгунча парвариш қилиш бўйича ҳар ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида низом (МАИМКВ ва МВнинг АВ томонидан 2002 йил 14 мартда 1113-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган) 13-бандининг учинчи хатбошисида кўра бюджетдан ташқари ташкилотларда болани парвариш нафақасини тўлаш уларнинг ўз маблағлари ҳисобидан амалга оширилади. Уни тайинлаш учун асос бўлиб маъмуриятнинг қарори ҳисобланади. Бироқ Меҳнат кодекси 234-моддаси биринчи қисмининг маъносидан келиб чиқиб, кўрсатилган

нафақани тўлаш иш берувчи учун мажбурий ҳисобланади, яъни қонун унга нафақани тўламаслик ҳуқуқини бермайди.

Корхона маъмуриятининг нафақа тўлаш тўғрисидаги қарори фақат расмий асос, яъни унга мувофиқ тўлов амалга ошириладиган ҳужжат ҳисобланади. Шу тариқа, сиз қонунга мувофиқ ушбу нафақани уни олиш ҳуқуқига эга бўлган ўз ходимларингизга тўлашни давом эттиришингиз керак. Уни тўламаслик корхона раҳбарияти (директор ёки унинг ўринбосари) учун Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 49-моддасига кўра меҳнат қонунчилигини бузганлик учун

маъмурий жавобгарликка олиб келиши мумкин эди. Бироқ корхонада пул маблағлари йўқлиги туфайли тўлов амалга оширилмаётганлиги боис кўрсатилган жавобгарлик чоралари қўлланмаслиги керак.

Аммо нафақа тўламасликдан ҳодим иш берувчига нисбатан даъво билан фуқаролик ишлари бўйича тегишли туманлараро (туман) судга мурожаат қила олади. Бу ҳолда иш берувчи фуқаролик-ҳуқуқий жавобгар бўлади. Агар суд ҳодимнинг баён қилинган талабларини қаноатлантирса, корхонада пул маблағлари бўлмаса-да, у нафақалар бўйича тўловни амалга ошириши шарт. Нафақа тўланмаган тақдирда ижро ишини юритиш бошлаб юборилиши мумкин. Суд ижрочилари иш берувчининг мол-мулкни (унинг ижтимоий тўловларни тўлаш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун зарур бўлган қисмини) хатлайди-лар ва уни ходимларнинг талабларини қондириш учун сотади-лар.

– 2. Давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида низом (меҳнат ва аҳолини ижтимоий му-

ҳофаза қилиш вазирининг АВ томонидан 2002 йил 8 майда 1136-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган, бундан кейин – 1136-сон Низом) 10-бандининг биринчи хатбошисида кўра вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик варақалари (касаллик варақалари) вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик учун нафақа тайинлаш учун асос ҳисобланади. Уни тўлаш тартиби ана шу меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатнинг иккинчи параграфи билан белгиланган. Унинг 22-бандига мувофиқ вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик учун нафақа **иш ҳақи сақланмаган таътил даврида берилмайди**. Ташкилотингиз ҳодимлари иш ҳақи сақланмаган таътилга чиқарилганлиги боис сиз уларнинг касаллик варақаларига ҳақ тўламаслик ҳуқуқига эгасиз. Бироқ агар улардан бирортаси уни иш ҳақи сақланмаган таътилга чиқаришга қадар касаллик варақаси олган бўлса, иш берувчи унга тегишли нафақани меҳнатга қобилиятсизлик варақасида кўрсатилган бутун давр учун тўлаши шарт (1136-сон Низом 22-банди иккинчи хатбошисининг мазмунидан келиб чиққанда). Вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик учун нафақа **тўлашга** асос бўлиб, худди биринчи ҳолда бўлганидек, корхона маъмуриятининг қарори ҳисобланади.

Сизда юзага келган вазиятдан қонунга мувофиқ, хусусан, қуйидаги тарзда чиқишга уриниб кўриш мумкин:

- мол-мулкни гаровга қўйиб ёки бошқа таъминот билан банкдан пул маблағларини олиш;
- мол-мулк бир қисмини (бинолар, иншоотлар, транспорт воситалари ва бошқа) ижарага бериш;
- сизга тегишли бўлган мол-мулк (кўчар, кўчмас) бир қисмини сотиш ва олинган маблағлар асосида ходимлар билан нафақалар бўйича ҳисоб-китоблар қилиш.

Сизга юзага келган ҳолатларда қоникарли молиявий аҳволни тиклашга доир шошилиш чоралар кўриш зарур. Ақс ҳолда корхонангизни банкрот деб топиш ва тугатиш ишини очиш учун асослар мавжуддир. Агар шундай қилинса, ходимларнинг нафақаларни тўлаш билан боғлиқ талаблари тугатиш ишини юритиш доирасида амалга оширилган, корхона мол-мулкни сотишдан келиб тушган пул маблағлари ҳисобидан қондирилади. Бундай талаблар биринчи навбатда қондирилади (1998 йил 28 август-даги ЎРҚ-668-1-сон «Банкротлик тўғрисида»ги Қонун 83-моддасининг иккинчи қисми).

«Норма маслаҳатчи»
газетасининг
эксперт-юристи
Артём АДЕЕВ тайёрлади.

* Ишламайдиган оналарга кўрсатилган нафақани тўлаш маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан фуқароларнинг ўзини ўзи боқариш органларидан Ишламайдиган оналарга бола икки ёшга етгунча қадар уни парвариш қилганлиги учун ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида низомга мувофиқ (МАИМКВ, МВ, «Маҳалла» РЖ ва МВнинг АВ томонидан 2002 йил 14 мартда 1112-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган) амалга оширилади.

ҚАЙТА БАҲОЛАШНИ БОШЛАЙМИЗ

Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 31 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2002 йилги асосий макроиктисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида» 490-сон қарорининг 12-бандига мувофиқ Давлат статистика қўмитаси томонидан 1 январь ҳолати бўйича асосий фондларни ҳар йили қайта баҳолашни ўтказиш тартиби тўғрисида низом (1192-сон, 2002 йил 4 декабрь)нинг 7-бандини ижро этиш мақ-

садида 2008 йил 1 январь ҳолати бўйича асосий фондларни қайта баҳолашни ўтказиш индекслари ишлаб чиқилди.

Мазкур индекслар асосий фондларни навбатдаги қайта баҳолашнинг эҳтимолий усулларида бири сифатида корхона ва ташкилотлар учун маълумот тарзида чоп қилинмоқда.

Б. Тўраев,
Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари.

2008 ЙИЛ 1 ЯНВАРЬ ҲОЛАТИ БЎЙИЧА АСОСИЙ ФОНДЛАР, ЎРНАТИЛАДИГАН УСКУНАЛАР ВА ҚУРИЛИШ ТУГАЛЛАНМАГАН ОБЪЕКТЛАРНИ (УЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШ, ТАЙЁРЛАШ, ҚУРИШ ДАВРЛАРИ БЎЙИЧА) ҚАЙТА БАҲОЛАШ ИНДЕКСЛАРИ

Асосий фондларнинг гуруҳлари ва кодлари	1990 йилгача (1990 йил ҳам кирди)	1991-2000 й.й	2001-2005 й.й.	2006 й.	2007 й.			
					1-чорак	2-чорак	3-чорак	4-чорак
1. Ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш бинолари (10000-10018)								
М-1 гуруҳи	1,061	1,119	1,155	1,178	1,162	1,114	1,058	1,008
М-2 гуруҳи	1,050	1,108	1,143	1,167	1,151	1,103	1,047	1,008
М-3 гуруҳи	1,039	1,097	1,132	1,155	1,139	1,092	1,037	1,008
М-4 гуруҳи	1,029	1,086	1,121	1,143	1,128	1,081	1,026	1,008
М-5 гуруҳи	1,019	1,075	1,109	1,132	1,116	1,070	1,016	1,008
2. Иншоотлар (20000-20382)								
М-1 гуруҳи	1,061	1,119	1,155	1,178	1,162	1,114	1,058	1,008
М-2 гуруҳи	1,050	1,108	1,143	1,167	1,151	1,103	1,047	1,008
М-3 гуруҳи	1,039	1,097	1,132	1,155	1,139	1,092	1,037	1,008
М-4 гуруҳи	1,029	1,086	1,121	1,143	1,128	1,081	1,026	1,008
М-5 гуруҳи	1,019	1,075	1,109	1,132	1,116	1,070	1,016	1,008
3. Узатиш қурилмалари (30000-30124)	1,000	1,027	1,059	1,081	1,071	1,076	1,021	1,005

Давоми 17-бетда

РЕКЛАМА

KINEK МАСЛАҲАТЛАР БЕПУЛ

АСОСИЙ ВОСИТАЛАРНИ ҚАЙТА БАҲОЛАШ БИЗНЕС-РЕЖАЛАР ВА ТИА ИШЛАБ ЧИҚИШ

Тошкент ш., Шаҳрисабз кўч., 85, Б блоки, 101-офис
E-mail: info@kinek.uz, web: kinek.uz

Тел.: 132-00-24, 175-74-62

Konservis

муствақил баҳолаш компанияси
малакали баҳолаш
хизматлари кўрсатади

- асосий воситаларни ҳар йили қайта баҳолаш
- устав фондида киритиш учун
- гаров таъминоти учун
- инвестиция лойиҳалари учун
- корхоналарни тугатишда
- корхоналар бизнесини баҳолаш
- ускуналар, автотранспорт, бинолар, иншоотлар ва тугалланмаган қурилишни баҳолаш

Тошкент ш., Ўзбекистон шох кўчаси, 55 (ЎзР Давлат мулки қўмитаси биноси)
Тел./факс: 139-22-13, 139-44-71, 342-10-02
E-mail: konservis@rambler.ru

Хизматлар лицензияланган ва сертификатланган

LIDER KONSALT SERVIS

муствақил баҳолаш компанияси

Мол-мулкни баҳолаш ва консалтинг хизматлари

- 2008 йил 1 январь ҳолати бўйича мулкчиликнинг барча шаклларидаги корхоналар асосий фондларини ҳар йили қайта баҳолаш
- Бинолар ва иншоотлар, хусусий турар жой уйлари ва квартиралар, машина ва ускуналар, автотранспорт воситалари, қимматли қўғозлар ва акцияларни баҳолаш
- Бизнес-режалар ва ТИА ишлаб чиқиш
- Жорий нархларда лойиҳа-смета ҳужжатларини тузиш

Тошкент ш., А.Қаҳҳор кўч., 46, 2-қават. E-mail: lks.lks71@mail.ru
Тел./факс 281-52-97. Уяли: 187 01 56, 186 21 84

УЙДАН ЧИҚМАЙ ТУРИБ
РЕСТОРАН ТАНЛАНГ
www.restoran.uz

“ELIF HISOB” МЧЖ

БАҲОЛАШ КОМПАНИЯСИ

малакали баҳолаш хизматлари кўрсатади

- асосий воситаларни ҳар йили қайта баҳолаш
- устав фондида киритиш учун гаров таъминоти учун
- корхоналарни тугатишда
- корхоналар бизнесини баҳолаш
- ускуналар, автотранспорт, бинолар, иншоотлар ва тугалланмаган қурилишни баҳолаш
- жойига чиқиш билан ТИА ва бизнес-режалар тузиш

Тел.: 181-06-55, 444-59-60, 279-08-04

Манзил: Тошкент ш., Наққошлик кўч., 24

“MOLIYA VA BAXOLASH” МЧЖ куйидаги баҳолаш хизматларини кўрсатади:

- Асосий фондларни ҳар йили қайта баҳолаш
- Кўчмас мулк, ускуналар, автотранспорт, тугалланмаган қурилишни баҳолаш
- Корхона (бизнес)ни баҳолаш
- Гаров таъминоти учун баҳолаш
- Корхонани тугатишда баҳолаш
- Устав фондида киритиш учун баҳолаш

Хизматлар лицензияланган

Тошкент ш., Ўзбекистон шох кўчаси, 55 (ЎзР Давлат мулки қўмитаси биноси), тел/факс 139-21-69, 139-15-59, 334-05-92, e-mail: baxolash@rambler.ru

Ekspert-Baho МУСТАҚИЛ БАҲОЛАШ ФИРМАСИ

Хизматлар лицензияланган

Барча турдаги баҳолаш хизматлари

АСОСИЙ ФОНДЛАРНИ ҚАЙТА БАҲОЛАШ
БАҲОЛАШ:

- кўчмас мулкни
- машина ва ускуналарни
- автотранспорт ва махсус техникани
- банклар учун гаров ашёларини
- устав фондида киритиш учун

Тел./факс: 153-25-40, 171-42-55, 172-42-63

Манзил: Тошкент ш., Шота Руставели кўч., 12
“PARIZOD” МЧЖ биноси, 2-қават
Мўлжал: Grand Mir Hotel (собиқ “Россия” меҳмонхонаси)
e-mail: ekspertbaho@sarkor.uz www. Ekspertbaho.narod.ru

siant «SIANT» МЧЖ

барча турдаги мол-мулкни баҳолаш,
қайта баҳолаш хизматларини
таклиф этади

Мақбул
нархлар

Янги йил чегирмалари амал қилмоқда!!!

Тел.: 255-66-45, 281-38-56

Хизматлар лицензияланган E-mail: siant@mail.ru

Osiyo EKSPERT

“Osiyo Ekspert” МЧЖга “РОССИЙСКАЯ ОЦЕНКА” ЁАЖ (Москва ш.) иштирокида 1998 йилда асос солинган

Хизматлар лицензияланган

ҚУЙИДАГИЛАРНИ БАҲОЛАЙМИЗ:

- кўчмас мулк объектларни
- машина ва ускуналарни
- автотранспортни
- интеллектуал мулкни
- бизнес, қимматли қўғозлар пакетларини
- етказилган моддий зарар қопламини
- банклар ва лизинг компаниялари учун гаров ашёларини
- сотиш, харид қилиш, суғурталаш, мол-мулкни тақсимлаш, ижарага бериш учун қийматни белгилаш мақсадида

Муваффақият
калит!

Пушкин кўч., 75, 603-офис (“Инконель” бизнес-маркази)
E-mail: osiyo-ekspert@mail.ru Http://www. osiyo-ekspert.fmc.uz
Тел.: 133-07-99, 133-12-99, 186-46-75, 188-75-47

Хизматлар лицензияланган

"WIND OF TIME" МЧЖ
баҳолаш компанияси

ҚАЙТА БАҲОЛАШ

БАҲОЛАШ

- асосий воситалар
- кўчмас мулк
- машина ва ускуналар
- гаров таъминотини

ТЕЗ ВА ИШОНЧЛИ
жойига чиқиш билан

Тошкент ш., Охунбобоев кўч., 34,
"Ўздонмахсулот" рўпарасида
Тел.: 132-28-45, 128-35-64, 441-41-54, 319-28-82

Хизматлар лицензияланган

BAHO

Кўчмас мулк, автотранспорт воситалари, машина ва ускуналарни баҳолаш хизматлари

Асосий фондларни қайта баҳолаш

Манзил: Тошкент ш., Боровский кўч., 2,
"Ўзбеккосмос" агентлиги биноси
Тел.: 133 97 25, 332 71 95, 330 97 25
E-mail: baho@sarkor.uz

ВК

BAHO-KONSALT
муствақил баҳолаш компанияси

Хизматлар лицензияланган, САР ва СІРА сертификатлари

Био ва иншоотлар, машина ва ускуналар, автотранспорт воситалари, интеллектуал мулк объектлари, қимматли қозғалар (акциялар) ва улушли пайларни баҳолаш

2008 йил 1 январь ҳолати бўйича асосий фондларни қайта баҳолаш

Бизнес қиймати ва активларни самарали бошқаришга доир маслаҳатлар, бизнесни режалаштириш

100011, Тошкент ш., А.Навоий кўч., 7, 4-қават, 417-хона.
Тел.: (99871) 234-99-14, 155-45-81; тел./факс 142-14-08
E-mail: bahokonsalt@mail.ru

CIAR group

"Tsiar-Ekspert" МЧЖ

БУ ҚАНЧА ТУРИШИНИ БИЗ АЙТАМИЗ

Хизматлар лицензияланган

Тел.: 133-53-39, 133-82-18, факс 133-93-34
Манзил: Тошкент ш., Шаҳрисабз кўч., 85, e-mail: reseption@ciargroup.net

РЕКЛАМА

Бизнес

144 02 01
144 02 40

**2008 йил 1 январь ҳолати бўйича асосий фондлар,
ўрнатиладиган ускуналар ва қурилиши тугалланмаган
объектларни (уларни харид қилиш, тайёрлаш,
қуриш даврлари бўйича)
ҚАЙТА БАҲОЛАШ ИНДЕКСЛАРИ**

Боши 16-бетда

Асосий фондларнинг гуруҳлари ва кодлари	1990 йилгача (1990 йил ҳам қиради)	1991- 2000 й.й	2001- 2005 й.й.	2006 й.	2007 й.			
					1-чорак	2-чорак	3-чорак	4-чорак
4. Машиналар ва ускуналар								
4.1. Куч машиналари ва ускуналар (40000- 40719)	1,000	1,018	1,051	1,072	1,063	1,037	1,022	1,012
4.2. Ишчи машиналар ва ускуналар (41000- 46119)	1,000	1,018	1,051	1,072	1,063	1,037	1,022	1,012
4.3. Ўлчов ва бошқарув асбоб ва қурилмалари, лаборатория жиҳозлари (47000-47066)	1,000	1,018	1,051	1,072	1,063	1,037	1,022	1,012
4.4. Ҳисоблаш техникаси (48000-48010)	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
4.5. Бошқа машина ва ускуналар (49000-49303)	1,000	1,018	1,051	1,072	1,063	1,037	1,022	1,012
5. Транспорт воситалари (50000-50709)								
Енгил автомобиллар	1,000	1,000	1,005	1,025	1,024	1,021	1,015	1,003
Бошқа транспорт воситалари	1,000	1,000	1,017	1,038	1,035	1,026	1,017	1,006
6. Асбоб-ускуналар (60000-60002)	1,000	1,000	1,016	1,037	1,034	1,025	1,016	1,006
7. Ишлаб чиқариш ва ҳўжалик анжомлари, мебелсиз (70000- 70002, 70005-70012)	1,000	1,000	1,016	1,037	1,034	1,025	1,016	1,006
8. Мебель (70003-70004)	1,000	1,045	1,078	1,100	1,080	1,042	1,029	1,004
9. Ишчи ва маҳсулдор моллар (80000)	1,000	1,048	1,107	1,165	1,096	1,030	1,047	1,023

Давоми 18-бетда.

РЕКЛАМА

«VALKON MANAGEMENT»
баҳолаш компанияси

БАҲОЛАШ:

- кўчмас мулк объектларини
- машина ва ускуналар, транспорт воситалари ва авиация техникасини
- корхоналар акциялари пакетларини

ҚАЙТА БАҲОЛАШ корхоналар асосий фондларини

ИШЛАБ ЧИҚИШ бизнес ва инвестиция лойиҳаларини

товар-хон ашё биржасида

БРОКЕРЛИК хизматлари

139 2220, 139 4537,
157 5089, 406 9167.

BMX «Banklararo Maslahat Xizmati» МЧЖ

Малакали баҳолаш хизматлари кўрсатади

- 2008 йил 1 январь ҳолати бўйича асосий воситаларни ҳар йили қайта баҳолаш
- Бионолар, иншоотлар, автотранспорт, машина ва ускуналарни баҳолаш
- Корхоналар бизнесини баҳолаш
- Интеллектуал мулк объектларини баҳолаш
- Қимматли қозғалар (акциялар) ва улушли пайларни баҳолаш

Шунингдан ТИА ва бизнес-режаларни ишлаб чиқиш хизматларини кўрсатади

Малакали маслаҳатлар.

Тошкент ш., А.Хўжаев кўч., 1 (мўлжал Халқлар дўстлиги майд.)
Тел./факс: 138-69-86, 352-70-68, 126-60-70
E-mail: mks-bmx@mail.ru

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва тақлиф

appraisal

масъулияти чекланган жамияти
МОЛ-МУЛКНИ БАҲОЛАЙДИ

- КОРХОНАЛАР
- КЎЧМАС МУЛК
- ТУГАЛЛАНМАГАН ҚУРИЛИШ
- АВТОТРАНСПОРТ
- УСКУНАЛАР
- АСОСИЙ ВОСИТАЛАРНИ ҚАЙТА БАҲОЛАШ

Хизматлар лицензияланган

(+99871) 133 1640, (+99890) 189 7547, 189 7548

Тошкент, Бухоро кўч., 10, Республика биржа маркази, 3-қават, 14-офис (ички 241)

**2008 йил 1 январь ҳолати бўйича асосий фондлар,
ўрнатиладиган ускуналар ва қурилиши тугалланмаган
объектларни (уларни харид қилиш, тайёрлаш,
қуриш даврлари бўйича)
қайта баҳолаш индекслари**

Боши 17-бетда

Асосий фондларнинг гуруҳлари ва кодлари	1990 йилгача (1990 йил ҳам қиради)	1991- 2000 й.й	2001- 2005 й.й.	2006 й.	2007 й.			
					1-чорак	2-чорак	3-чорак	4-чорак
10. Кўп йиллик қўчатлар (90000-90021)	1,000	1,045	1,077	1,099	1,090	1,067	1,049	1,022
11. Кутубхона фондлари	1,000	1,029	1,061	1,083	1,073	1,050	1,029	1,006
12. Бошқа асосий фондлар	1,000	1,040	1,073	1,095	1,091	1,066	1,025	1,012
13. Қурилиш туғалланмаган объектлар	1,028	1,085	1,119	1,142	1,128	1,088	1,046	1,009
14. Ўрнатилмаган ускуналар	1,000	1,018	1,051	1,072	1,063	1,037	1,022	1,012

Изоҳ: Асосий фондлар кодлари 1990 йилги Амортизация ажратмаларининг ягона меъёрларига мувофиқлаштирилган.

Ташкилот балансидаги турар жой фонди объектлари, уларни қайта баҳолашга доир бошқа меъёрий ҳужжат бўлмаса, 1,0 коэффициенти билан қайта баҳоланади.

Минтақалар гуруҳлари
М-1 гуруҳи Тошкент ш.

М-2 гуруҳи Фарғона вилояти, Тошкент вилояти, Навоий вилояти

М-3 гуруҳи Андижон вилояти, Самарқанд вилояти, Бухоро вилояти, Қашқадарё вилояти

М-4 гуруҳи Сурхондарё вилояти, Наманган вилояти, Хоразм вилояти

М-5 гуруҳи Қорақалпоғистон Республикаси, Сирдарё вилояти, Жиззах вилояти

РЕКЛАМА

Бўлғуси такдимот
маросимлари,
қўлгазмалар,
матбуот анжуманлари
ҳақидаги
матбуот-релизларни,
хабарнома-
таклифномаларни
«СБХ» таҳририятига
144-44-45
телефон-факси орқали
жўнатишингиз мумкин.

**МОЛ-МУЛКНИ
МУСТАҚИЛ
БАҲОЛАШ**

Хизматлар лицензияланган

БАҲОЛАШ КОМПАНИЯСИ

RelMon - MIR

Тел.: (371) 133-97-66,
185-11-36, 188-98-11
relmon-mir@mail.ru www.relmon.uz

“ERFANT APPRAISERS GROUP” МЧЖ
мустақил баҳолаш компанияси

2008 йил 1 январь ҳолати бўйича
асосий фондларни **қайта баҳолаш**
Бино ва иншоотлар, машина ва ускуналар,
автотранспорт воситалари, номоддий
активлар, бизнесни **БАҲОЛАШ**

100047, Тошкент ш., Хоразм кўч., 51. E-mail: erfant_a_g@mail.ru
Тел.: (+99871) 132-25-11, 132-25-73. Моб.: 331-56-33, 307-97-03, 101-43-83

“СПЕКТР КОММЕКС” КТКФ

ҚУЙИДАГИЛАРНИ ЎТКАЗАДИ:

- ✓ мол-мулкни мустақил баҳолаш
- ✓ бухгалтерия ҳисоби бўйича консалтинг хизматлари
- ✓ асосий воситаларни қайта баҳолаш
- ✓ АФни инвентаризациялаш

БАҲОЛОВЧИЛАРНИ доимий ишга таклиф этамиз

Тел.: 108-94-46, 173-32-21, 173-61-20

“NOLIS KONSALT” консалтинг компанияси
БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

Хизматлар лицензияланган

**АСОСИЙ ФОНДЛАРНИ
ҲАР ЙИЛИ ҚАЙТА БАҲОЛАШ
БАҲОЛАШ:**

- қўчмас мулк, бино ва иншоотлар,
- тугалланмаган қурилишни
- машина, ускуналар, автотранспорт
ва қишлоқ хўжалиги техникасини
- банкнинг гаров таъминотини
- бизнесни

* Муайян объектларни устав фондига улуш сифатида бериш ва расмийлаштириш

*ЎЗ ИМКОНияТЛАРИНИГИЗНИ БАҲОЛАНГИ!

Тошкент ш., Носиров кўч., 4-тор кўча, 16 (мўлжал: “Radisson Sas” меҳмонхонаси орқасида)
Тел./факс 237-46-94. Тел.: 235-52-79, 341-33-10
E-mail: konsalt2004@list.ru, holiskonsalt@inbox.uz

2007 йилда ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СЎМИГА НИСБАТАН ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАР РАСМИЙ КУРСИ ДИНАМИКАСИ*

Ўзгариш ойи	Ўзгариш санаи	1 Англия фунт стерлинги	1 АКШ доллари	1 евро	1 Туркия лираси	1 Швейцария франки	10 Жанубий Корея вон	10 япон иенаси	1 Россия рубли	1 Украина гривнаси
Январь	2	2433,87	1240,06	1631,55	877,61	1015,44	13,34	104,24	47,09	245,56
	9	2393,71	1241,10	1613,06	860,38	1003,96	13,23	104,80	47,04	245,76
	16	2435,14	1241,85	1606,21	869,03	996,35	13,23	103,30	46,73	245,91
	23	2453,22	1242,20	1611,63	877,57	995,75	13,23	102,41	46,86	245,98
	30	2433,95	1242,51	1603,96	867,37	990,60	13,21	102,05	46,79	246,04
Февраль	6	2441,45	1242,85	1608,00	885,85	994,60	13,28	102,88	46,94	246,11
	13	2427,74	1243,21	1618,41	885,79	996,64	13,28	101,94	47,19	246,18
	20	2429,01	1243,54	1635,75	897,67	1008,14	13,28	104,10	47,40	246,25
	27	2442,57	1243,86	1640,28	900,70	1011,10	13,28	102,91	47,39	246,31
	29	2401,99	1244,23	1635,79	867,97	1024,65	13,09	107,51	47,54	246,38
Март	6	2410,05	1246,15	1633,58	885,99	1009,19	13,20	105,38	47,55	246,76
	13	2422,98	1248,12	1660,50	887,08	1033,47	13,23	106,45	47,92	247,15
	20	2448,51	1250,07	1657,72	903,23	1025,07	13,32	106,00	48,06	247,54
	27	2461,72	1251,13	1670,88	900,09	1029,40	13,33	106,19	48,10	247,75
	30	2460,17	1252,44	1673,13	916,00	1024,24	13,43	104,96	48,31	248,01
Апрель	6	2492,08	1253,31	1699,49	914,82	1033,06	13,49	105,13	48,52	248,18
	13	2513,65	1254,69	1705,00	935,78	1039,25	13,54	105,81	48,78	248,45
	20	2505,68	1255,60	1712,89	914,16	1042,34	13,49	105,06	48,88	248,63
	27	2509,16	1256,78	1709,97	932,33	1038,92	13,61	104,91	48,77	248,87
	30	2495,84	1257,92	1704,23	941,42	1033,71	13,60	104,68	48,64	249,09
Май	6	2486,46	1259,35	1701,89	951,39	1025,78	13,53	103,87	48,72	249,38
	13	2500,75	1260,27	1695,82	947,22	1027,28	13,56	103,62	48,63	249,56
	20	2500,76	1260,91	1695,55	963,41	1025,80	13,58	103,37	48,69	249,69
	27	2481,25	1261,63	1684,28	938,57	1020,41	13,54	103,76	48,56	249,83
	30	2498,65	1263,54	1691,88	966,75	1017,92	13,62	102,31	48,54	250,21
Июнь	6	2513,09	1265,02	1695,38	969,74	1019,44	13,65	102,36	48,71	250,50
	13	2531,36	1265,49	1702,72	959,58	1029,44	13,66	102,67	49,00	250,59
	20	2549,70	1266,05	1721,19	976,29	1040,65	13,75	103,19	49,25	250,70
	27	2561,13	1266,57	1735,20	987,81	1047,10	13,79	103,25	49,42	250,81
	30	2592,05	1267,01	1748,35	999,06	1054,87	13,82	103,95	49,77	250,89
Июль	6	2606,16	1267,96	1747,50	1005,36	1052,07	13,84	105,46	49,88	251,08
	13	2574,07	1269,08	1734,83	987,46	1054,58	13,75	106,94	49,64	251,30
	20	2578,80	1270,03	1748,70	996,49	1064,93	13,74	107,11	49,88	251,30
	27	2538,55	1270,80	1719,39	952,48	1050,68	13,56	107,18	49,69	251,30
	30	2530,85	1271,72	1718,09	945,59	1054,67	13,49	110,40	49,72	251,30
Август	6	2558,49	1272,54	1736,10	965,26	1059,06	13,54	110,10	49,51	251,99
	13	2569,19	1273,45	1735,84	981,99	1055,40	13,58	110,13	49,68	252,17
	20	2583,94	1274,31	1764,05	994,86	1074,61	13,64	111,72	49,99	252,34
	27	2555,16	1275,03	1778,79	1022,72	1078,71	13,78	110,53	50,46	252,48
	30	2574,54	1275,98	1803,34	1045,80	1090,49	13,88	110,91	51,05	252,67
Сентябрь	6	2603,11	1277,16	1807,69	1062,97	1087,41	13,96	110,07	51,23	252,90
	13	2605,42	1278,42	1807,05	1080,29	1081,39	13,96	109,09	51,13	253,15
	20	2609,03	1279,44	1839,00	1061,25	1085,84	13,95	109,75	51,36	253,35
	27	2620,72	1280,65	1828,64	1060,58	1095,23	13,98	111,99	51,52	251,30
	30	2651,08	1281,77	1849,85	1086,06	1104,21	14,16	111,77	51,87	251,30
Октябрь	6	2686,75	1283,01	1871,78	1086,65	1125,84	14,16	112,86	52,17	251,30
	13	2650,69	1284,06	1878,71	1076,51	1143,11	14,03	116,18	52,40	254,27
	20	2649,24	1285,23	1900,47	1079,57	1161,32	13,86	117,59	52,63	251,30
	27	2660,58	1286,30	1906,04	1072,10	1160,82	13,85	117,88	52,89	251,30
	30	2630,01	1287,58	1886,82	1091,45	1142,69	13,96	116,30	52,65	254,97
Ноябрь	6	2629,67	1288,74	1890,97	1099,89	1138,06	13,94	115,45	52,68	255,20
	13	2587,87	1290,00	1856,83	1085,49	1118,24	13,73	113,99	52,28	255,45
	20									
	27									
	30									
Декабрь	6									
	13									
	20									
	27									
	30									

* ЎзР Марказий банки томонидан бухгалтерия ҳисоби, статистика ва валюта операциялари бўйича бошқа ҳисобот юритиш, шунингдек божхона тўловларини ҳисоблаб чиқариш учун белгиланган. Курслар МБнинг мазкур курслар бўйича валюталарни сотиб олиш ёки сотиш мажбуриятларисиз белгиланган.

Бизнес Панорама

РЕКЛАМА & АХБОРОТ

«Норма маслаҳатчи» 1 (130)-сон

2008 йил 11 январь

“Sanar Motors” МЧЖ KIA Motors нинг Ўзбекистондаги расмий дилери

Товар сертификатланган

pt_7-42-04

Optima

Carens

Sportage

Cerato

Автосалон: Тошкент ш., Х.Абдуллаев кўч., 54А, “Буюк Ипак йўли” метро бекати.
Тел.: 323 2566, 140 0061/62, 175 6975. www.kiamotors.com

Бўлғуси такдимот маросимлари, кўргазмалар, матбуот анжуманлари ҳақидаги матбуот-релизларни, хабарнома-таклифномаларни «СБХ» таҳририятига 144-44-45 телефон-факси орқали жўнатишингиз мумкин.

“ART-FLEX” МЧЖ ҲАММАСИ ОФИС УЧУН

○ КЕНГ АССОРТИМЕНТДАГИ ЁЗУВ-ЧИЗУВ КУРОЛЛАРИ ВА МАКТАБ АНЖОМЛАРИ
○ ТУРЛИ ОФИС ҚОҒОЗЛАРИ, БЛОКНОТЛАР
○ ТЕЗТИККИЧЛАР, ЖУРНАЛЛАР ВА БОШҚ.
○ ТЕЛЕФОН АППАРАТЛАРИ, СОАТЛАР, СТОЛ ЛАМПАЛАРИ
○ ЭЛЕКТР ХЎЖАЛИК ТОВАРЛАРИ ВА БОШҚ.
Тел.: 144-0493, 144-3792, 267-9753, 68-7597

Rutrans & Partners

Голландиянинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси

Тел.: (+99871) 250-7951, 250-2086, (+99890) 325-6043

www.rutransenpartners.com

e-mail: by.rutransenpartners@rambler.ru

Ишчи ва махсус кийим

Ишчи ва махсус пойабзал

Ёнғинга қарши ускуналар

Махсус кийим аксессуарлари

Шланглар ва бутловчи қисмлар

Товар сертификатланган

pt_7-50-01

ЭЪЛОНЛАР

ЭЪЛОНЛАР

ЭЪЛОНЛАР

ЭЪЛОНЛАР

КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ

Кўчатхона пул ўтказиш йўли билан манзарали, игнабаргли, япроқли дарахт ва буталар - қарағайлар, арчалар, қора арча, туя дарахтлари, юккалар, каштанлар, толлар, шамшод, бересклет, хинд сирени, Сурия атирлини оотади.

Офис ва кишки боғ учун пальмалар: хурмо, трахикарпус, вашингтония.

Мева берувчи апельсин, мандарин, лимон дарахтлари.

Кўкаламзорлаштириш, ландшафт дизайни.

100187, Тошкент ш., Мирзо Улуғбек тумани, Курбонов кўч., 91.

Автобуслар 16, 89, “Автоўлмеҳ-база” бекати. Мўлжал – мачит.

Тел. 266-88-68.

Уяли тел.: 317-33-45, 387-16-57.

КЎЧМАС МУЛК

Офис учун хоналар ижарага берилади.

Тел.: 191-77-25, 191-26-04.

ИШ

Кўшма корхонага ишлаб чиқаришда камида уч йиллик иш тажрибасига эга, “1С” дастурини биладиган бош бухгалтер керак.

Тел. 234-25-02.

Сертификатланган аудитор, “1С-Бухгалтерия” дастурчиси, тажрибали бухгалтер яхши ҳақ тўланадиган иш кидирмоқда. Аудит. “1С-Бухгалтерия”ни ўрнатиш ва сошлаш. Татбиқ этиш, ўқитиш. Ҳисобни тиклаш. Исталган муаммоларни ҳал қилиш. Минтақаларга чиқиш.

Тел. (+998 90) 176-01-53, (+998 97) 158-01-53.

ХИЗМАТЛАР

Консалтинг фирмасы бухгалтерия хизматлари кўрсатади: юритиш, тиклаш, кузатув. Ҳисоботлар тузиш, тек-

ширувга тайёргарлик. Корхоналарни тугатиш. Малакали. Тезкор. Тўлов исталган шаклда.

Тел.: 268-42-11, 293-41-54.

Сейфларни очиш ва таъмирлаш.

Тел. 133-23-32. Хачиев.

“Umka” МЧЖ молиявий таҳлил ўтказди. Инвестиция лойиҳаларини баҳолаш. Евростандартлар.

Тел.: 319-62-37, 262-62-37 (кечкурун).

Тирноқ ўстириш – 10 500 сўмдан бошлаб. Ўргатиш. Тел. 104-25-32.

Консалтинг фирмасы бухгалтерия хизматлари кўрсатади: юритиш, тиклаш, кузатув. Ҳисоботлар. Текширувга тайёргарлик. Малакали. Тезкор. Тел.: 319-62-37, 262-62-37 (кечкурун).

Логистика, бизнес-режалар тузиш, маркетингни корпоратив ўқитиш.

Тел.: 319-62-37, 262-62-37.

Лойиҳалаш, дизайн, смета, реклама. Хитойдан товар етказиб бериш.

Тел.: 133-95-25, 186-46-43.

Тикувчилик, тўкувчилик, бисер тикиш, бисер қадаш, гул тикиш, макрамени ўргатамиз.

Тел. 445-75-78.

БУХГАЛТЕРИЯ

“Бератор-Гроссбукх” – бухгалтерлар учун янги маълумотнома тизими. “Академпредс” Тел. 142-05-42.

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

Ҳурматли тадбиркорлар! Адвокатлик фирмасы: ҳар қандай мураккабликдаги ҳўжалик низолари, жиноят ишлари, қарзларни ундириш, юридик хизмати кўрсатиш, шартномалар бўйича юридик хулосалар, текширувлар пайтида иштирок этиш, мураккаб юридик масалаларни ҳал қилиш. Ишончли, арзон*. Тел.: 330-45-71, 100-47-33, 242-48-33.

- Registration and advising JVs and reoffices

- Oil and gas contracts

- Business Laws of RU, KZ, RF*. Тел. 142-82-25.

Корхоналарни рўйхатдан ўтказиш ва қайта рўйхатдан ўтказиш*. Тел. 281-52-39.

Юридик хизмат кўрсатиш*. Тел. 343-41-56.

Корхоналарни тугатиш*. Тел. 281-52-39.

Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр*. Тел. 448-74-69.

Дебиторлик қарзини ундириш. Корхоналарга юридик хизмат кўрсатиш*. Адвокат – Шуман Неля Сергеевна. Тел.: 242-33-52, 176-20-99.

ТАРЖИМАЛАР

Мақола, ҳужжатларни рус тилидан ўзбекчага ва ўзбекчадан русчага таржима қиламиз.

Тел. 715-17-19.

СОТИЛАДИ

Қорасув-2 даги 3/4/4 (77-серия) квартира сотилади. Тел. 126-45-52.

Бульварьер болалари сотилади. Тел. 255-85-38.

*Хизматлар лицензияланган.

РЎЙХАТЛАР

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 8 январдаги 10-0721/15919-сонли ҳал қилув қарорига асосан Чилонзор туманидаги “Monument Stroy” МЧЖ банкрот деб эълон қилинди ва тугатишга оид ишлар бошланди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Чилонзор туман ДСИ ходими Т.Хайрутдинов тайинланган. Ушбу корхоналарга алоқадор шахс ва корхоналар 2 ой давомида ўз мувожаатларини Тошкент шаҳар, Халқлар Дўстлиги кўчаси, 51-уй, Чилонзор туман ДСИ биносига билдиришлари мумкин. Тел.: 276-98-22, 276-98-24. Корхонанинг думалоқ ва бурчак шаклидаги муҳр ва штамплари бекор қилинди.

***

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 7 ноябрдаги 10-0716/13490-сонли қарорига асосан Ҳамза туманидаги “ASSOS DEKORASYON INSAAT” ҚҚ (СТИР 201441846) тугатилмоқда. Ушбу корхона Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигидан рўйхатдан ўтган. Мазкур корхонанинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳнома, муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек давлат архивида топширилиши лозим бўлган бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Кредиторлар даъволари эълон босилган кундан бошлаб 2 ой муддат мобайнида куйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Мовароуннаҳр кўчаси, 6-уй. Тел. 132-00-97.

***

“Тошкент шаҳар ҳўжалик суди томонидан 2008 йил 14 январда Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 53-моддасига мувофиқ Тошкент шаҳар Яқкасарой туманидаги куйидаги ҳўжалик юритувчи субъектларни тугатиш тўғрисидаги қарор қабул қилинди ва унга нисбатан тугатиш ҳаракати бошланди:

Корхона номи	Қарор рақами
“MERT MAKINA” МЧЖ	10-0718/16071
“ОФСЕТПЛАСТ” МЧЖ	10-0718/16070
“ESHONXO’JA OTA” ХК	10-0718/16068
“EXTRA RADOST” МЧЖ	10-0718/16066
“KOHINUR	
UNIVERSAL” ХК	10-0718/16067
“MIKAS FARM” МЧЖ	10-0718/16069

Мазкур корхоналарнинг дебитор ва кредиторлик даъволари 2 ой муддат мобайнида Яқкасарой тумани Ҳокимияти тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади. Корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак тамгалари бекор қилинади.

STS LOGISTICS
SOLUTIONS TO SATISFACTION

Хизматлар лицензияланган

МДХ мамлакатлари бўйлаб, Европа, Америка, Япония ва Хитойда

30 дан зиёд офис ва 300 агент

- транспортнинг барча турларида юк ташиш
- юкларни “эшикдан эшиккача” етказиб бериш
- импорт ва экспорт юкларининг божхона расмийлаштируви

Тел.: 132-23-31, 132-24-12. E-mail: ststas@stslogistics.net, www.stslogistics.net

pt_87

Хизматлар лицензияланган ва сурғурталанган
"GLOBAL-AUDIT" АО
БАРЧА ТУРДАГИ
АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ
БЕПУЛ
МАСЛАХАТЛАР
СОАТ 11.00дан 13.00гача
 Манзил: Муқимий кўча, 190,
 Телефонлар: 278-56-12,
 173-64-39, 188-29-34
 E-mail: global-audit@mail.ru
 Самарқанддаги филиал
 тел.: 33-69-66, 31-07-66.

"Impuls-Audit" МЧЖ,
 собиқ "Аломат-Аудит" МЧЖ
 аудиторлик ташкилоти
 барча ҳўжалик юритувчи
 субъектлар учун ҳамма
 турдаги аудиторлик
 хизматларини кўрсатади

ЎЗР АВнинг 22.11.2007 й. даги 253-сон гувоҳномаси
 Ўз.дав.қўлланганимиз: ЎЗР 6000 ЭКНХДн. ортқ.

САР сертификатига эга аудиторлар керак

Тел.: 245-1589, 257-0129, 159-1724. Факс: 144-1921, 199-8763. E-mail: impuls_audit@mail.ru

Хизматлар лицензияланган
 25.02.2003 й. даги 12/681144365-001-сон сурғурта полиси.

«LEKSAN INFO»

АУДИТОРЛИК ФИРМАСИ

- аудиторлик хизматлари
- бухгалтерия ҳисобини тиклаш ва юритиш
- маслаҳатлар
- бизнес-режа тузиш
- Буюртмачи шартларига мослаш

Халқаро сертификатларга эга аудиторлар
 ҳамкорлик қилишга таклиф этилади

Тел.: (3712) 167-94-31, 167-94-32, 173-24-50

ЎЗР САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИНING МАРКАЗИЙ АРХИВИ

ҚУЙДАГИ ХИЗМАТ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

- Сақлаш учун корхоналар ҳужжатларини қабул қилиш
- Ҳужжатларга илмий-техник ишлов бериш (йўқ қилиш)
- Бухгалтерия ҳужжатларини муқовалаш

Бизнинг манзил: Тошкент ш., Бухоро кўча, 6-уй
 Тел.: 132-25-40, 133-26-90 arhivtp@rambler.ru

(мўлжал: Амир Темури хўбони, шаҳар статбошқарма биноси
 орқасида, ЎЗР Савдо-саноат палатасининг 2 қаватли биноси,
 "UNITEL" биноси рўйрасида)

НК "HOLIS KONSALT"
 консалтинг компанияси
 баҳолаш хизматларини таклиф этади
 *асосий фондларни ХАР ЙИЛГИ ҚАЙТА БАҲОЛАШ
 *баҳолаш:
 *қўчмас мулк, бино ва иншоотлар, тугалланмаган
 қурилиш
 *машиналар, ускуналар, автотранспорт
 ва қиллоқ ҳўжалиги техникасини
 *банкнинг гаров таъминотини
 *бизнесини
 *Устав фондига ҳисса сифатида муайян объектларни бериш
 ва расмийлаштириш
 Хизматлар лицензияланган
ЎЗ ИМКОНияТЛАРИНГИЗНИ БАҲОЛАНГ!
 Тошкент ш., Носиров кўча, 4-тор кўча, 16 (мўлжал: "Radisson Sas" меҳмонхонаси орқасида)
 Тел./факс: 137-46-94. Тел.: 135-52-79, 341-33-10
 E-mail: konsalt2004@list.ru, holiskonsalt@inbox.uz

«JUS-LEGIS»
АДВОКАТЛИК ФИРМАСИ
 қуйдагиларда адвокатлик ёрдамини таклиф этади:
 • мулкчиликнинг барча шаклидаги, шу жумладан хорижий инвестициялар
 иштирокидаги корхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш
 • хорижий корхоналар ваколатхоналарини аккредитациялаш
 • фуқаролик, жиноят ва ҳўжалик ишлари бўйича судларда
 манфаатларингизни ҳимоя қилиш
 • мулкчиликнинг барча шаклидаги корхоналарга юридик хизмат кўрсатиш
 • шартномалар лойиҳаларини тайёрлаш
 • ҳуқуқий экспертиза, визалаш ва ҳулосалар бериш
 Тел.: 267-96-72, 268-16-85, 267-37-51, 108-48-54, 168-02-16, 108-63-14
 Манзил: Тошкент ш., Буюк ипак йўли кўча, 42

Ижарага берилади:
 • Тошкент шаҳар, Миробод тумани, Афросиёб кўчаси, 2-уйда
 жойлашган "Бизнес-марказ" биносининг 1-қаватидаги умумий майдони
 530 кв.м ҳажмдаги савдо майдони ва омборхоналари;
 • Чирчиқ шаҳридаги ҳажми 500 тонна бўлган музлатгич.
Сотилади:
 • Тошкент вилояти, Ўрта Чирчиқ тумани, Туя бўғиз кўргони, На-
 воий кўчасида жойлашган, фойдали майдони 180,2 кв.м бўлган савдо
 дўкони. Телефонлар: 152-11-34, 152-11-75.

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 25 декабрдаги қарорларига асосан Собир
 Раҳимов туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Раҳбар исм-шарифи	Манзили	Қарор рақами
"FANSOFT" ХК	202908848	Ш.Мусамухамедов	Уста Ширин кўча, 125	10-0708/15953-т
"EKOPROM-TRADE" МЧЖ	205795394	Б.Файзуллаев	Мойкўрғон кўча, 163	10-0708/15954-т
"SAMANDAR-SERVIS" ХК	205654783	П.Арипов	Ген.Узоқов кўча, 7-14	10-0708/15955-т
"ZAMON NURI" ХФ	203901342	М.Юлдашев	Шоир 1-тор кўча, 82	10-0708/15956-т
"MARV TTM SERVIS" МЧЖ	205853512	Б.Ширғалиев	Қорақамиш 2/3, 25-коттеж, 3	10-0708/15957-т

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр, бурчак тамғаси ҳамда бирламчи таъсис ҳўжатлари ва давлат рўйхатидан
 ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳномалари бекор қилинади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой муддат
 давомида Собир Раҳимов тумани ҳокимияти махсус комиссияси томонидан қабул қилинади. 2 ой мобайни-
 да даъво билан туман махсус тугатиш комиссиясига мурожаат қилинмаган ҳолда корхоналар белгиланган
 тартибда давлат реестридан чиқарилади. Тел.: 227-15-73, 148-07-24, 148-07-54.

Хизматлар лицензияланган
**Бухгалтерлар ва
 аудиторларни ўқитиш
 ва қайта тайёрлаш
 ўқув-ўқувий маркази**

ЎЗР Молия вазирлиги тасдиқлаган
 дастурлар бўйича курслар

АУДИТОРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШ - 200 соат.
 АУДИТОРЛАР МАЛАКАСИНИ
 ОШИРИШ - 60 соат.

Халқаро сертификатлаштириш (САР)
 дастури доирасидаги курслар

МОЛИЯ ҲИСОБИ
 БОШҚАРУВ ҲИСОБИ
 СОЛИКЛАР ВА ҲУҚУҚ
 АУДИТ

"БОШЛОВЧИЛАР УЧУН
 БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ" курслари - 40 соат.

ЎУМнинг барча ўқитувчилари
 САР ҳамда ЎЗР МВ
 сертификатлари соҳибидирлар

Тошкент ш., Ўзбекистон кўча, 49,
 Тошкент давлат иқтисодиёт
 университетининг 10-қавати

132-09-36, 133-86-41

"ХИМОЯ"
АДВОКАТЛИК ФИРМАСИ
ҲУҚУҚИЙ МАРКАЗИ
СОЛИҚ ВА БОЖХОНА
НИЗОЛАРИ
ТУРЛИ
МУРАККАБЛИКДАГИ
ҲЎЖАЛИК
НИЗОЛАРИ
СУД ҲЎЖАТЛАРИНИ
ИЖРО ЭТИШДА
ҲУҚУҚИЙ
ЁРДАМ
НАТИЖАЛАРГА ҚўРА ҲАҚ ТўЛанади
 Тошкент: (371) 133-11-13,
 188-43-13, 175-63-72
 Бухоро: (365) 223-63-72, 223-68-85
 Навоий: (436) 730-99-80
 Қарши: (371) 175-63-72

"Панорама.
 Товарлар
 ва хизматлар"
 руқни "Premier-press"
 реклама агентлиги
 томонидан
 тайёрланди.
 Тел.: 144-02-01,
 144-02-40.

• РЎЙХАТЛАР

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 26 ноябрдаги 10-0714/
 5186-сонли ажримига асосан Юнусобод туманидаги "Микро сервис плюс"
 МЧЖ банкрот деб топилган. Ушбу корхоналарга тегишли бўлган бур-
 чак штамп ва думалоқ муҳри бекор қилинади. Манзил: Тошкент ш., А.Темур
 кўчаси, 95-уй, Юнусобод туман ДСИ биноси, 2-қават, 3-хона.
 Тел. 235-87-76.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 20 декабрдаги 10-0715/
 16159-сонли ажримига асосан Сергели туманидаги "SERA KVADRAT" МЧЖга
 нисбатан кузатув эълон қилинди. Муваққат бошқарувчи этиб Сергели
 туман ДСИ ходими М.Ахмурзаева тайинланди. Кредиторлар эълон чиққан
 кундан бошлаб 1 ой давомида қуйидаги манзилга мурожаат этишлари
 мумкин: Тошкент ш., Сергели тумани, 3-мавзе, Янги Сергели кўчаси,
 6а-уй, Сергели туман ДСИ биноси, 2-хона. Тел. 257-74-51.

Тошкент вилояти ҳўжалик судининг 2006 йил 5 декабрдаги 11-0607/
 11144-сонли ҳал қилув қарорига асосан Чирчиқ шаҳридаги "NT QUVVAT"
 ҚК (юридик манзили: Чирчиқ ш., А.Темур кўчаси, 100-уй, СТИР 203014267)
 Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 ию-
 даги 327-сонли "Молиявий-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган
 ва қонунчиликда белгиланган муддатларда ўзларининг устав жамғар-
 малари шакллантирилмаган корхоналарни тугатиш тартиби тўғрисида"ги
 қарорига асосан тугатиш ишлари ниҳоясига етказилди. Ушбу корхона-
 нинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг асл
 нусхаси, бурчак штамп ва думалоқ муҳри олишнинг иложи бўлмаган-
 лиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 12 ноябрдаги 10-0704/
 13825-т-сонли қарорига асосан Собир Раҳимов туманидаги "STELLOR
 WOOD" ШК (СТИР 201924330) тугатилган. Ушбу корхонага тегишли таъсис
 ҳўжатлари, Давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳномаси, ду-
 малок муҳр ва бурчак штамп ҳамда архивга топширилиши лозим бўлган
 бошқа ҳўжатлари бекор қилинади. Корхона Собир Раҳимов туман ДСИдан
 рўйхатдан ўтган. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб 2 ой мобайнида
 қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Қорасарой кўчаси, 269-
 уй. Тел. 248-68-10.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг ажримларига асосан
 Чилонзор туманидаги банкрот деб топиш бўйича иш очилган
 корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Ажрим рақами	Санаси
"RUSKOM ZIYO" МЧЖ	10-0721/15933	03.12.07
"MUMIN-JAXON" ХК	10-0721/15920	03.12.07
"TAMG'a" ХФ	10-0720/16239	18.12.07
"ФК Восток"	10-0720/16241	18.12.07
"OMADLI BEHZOD" ХК	10-0720/16240	18.12.07
"BIZNES OLAMIDA" ХК	10-0720/16238	18.12.07
"OMADLI CHORVADOR" МЧЖ	10-0720/16557	18.12.07
"SHOMFAYZ-SAVDO" ХФ	10-0720/16558	18.12.07
"INSOF ADOLAT" ХФ	10-0720/16556	18.12.07
"3.Зафар" КК	10-0720/16242	18.12.07
"Easy mobile" ХФ	10-0720/16244	18.12.07
"YIG'UVCHI SIFAT" МЧЖ	10-0720/16243	18.12.07
"JAHONGIR MEDIKAL" МЧЖ	10-0720/16322	25.12.07
"DEKORPOLIGRAF" МЧЖ	10-0720/16323	25.12.07
"VENDIGO" МЧЖ	10-0720/16247	25.12.07
"M-BEK" ХК	10-0720/16248	25.12.07
"VILLA-BEST" МЧЖ	10-0720/16249	25.12.07
"KOMPLEKTGAZAVTOMATIKA" МЧЖ	10-0720/16250	25.12.07

Мазкур корхоналар бўйича тугатув бошқарувчиси этиб Т.Хайрутди-
 нов тайинланган. Ушбу корхоналарга нисбатан талаб ва таклифлар Тошкент
 ш., Х.Дўстлиги кўчаси, 51а-уй манзилига билдирилиши мумкин.
 Тел. 276-98-15.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 11 декабрдаги
 ажримларига асосан Ҳамза туманидаги банкрот деб эълон
 қилинган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Ажрим рақами
"GOOD SHOT BUSINESS" МЧЖ	10-0716/16049
"GILLA JOHNI SERVIS PLUS" МЧЖ	10-0716/16048
"VERBOT SERVIS" МЧЖ	10-0716/16047
"IRMASH-QURILISH-INVEST" ХК	10-0716/16046

Мазкур корхоналар бўйича тугатиш бошқарувчиси этиб Ҳамза туман
 ДСИ ходими Х.Ҳамроев тайинланган. Кредиторлар талаблари 2 ой муддатда
 қабул қилинади. Кредиторлар 1-йиғилиши Тошкент ш., Ҳамза тумани,
 П.Махмуд 2-тор кўчаси, 6-уй, Ҳамза туман ДСИ биноси, 312-хонада
 ўтказилади.

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 14 ноябрдаги
 қарорларига асосан Ҳамза туманидаги фаолияти тугатилаётган
 корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Қарор рақами
"AL MURGONiy-SAVDO" МЧЖ	205707462	10-0716/13783
"MEDIA STORY" МЧЖ	205707462	10-0716/13784
"ALEKS TERMINAL" МЧЖ	200546858	10-0716/13785
"DAVR BARAKAT OSIYO" МЧЖ	201963759	10-0716/13786
"ОВИ" ПКФ	203292002	10-0716/13787
"ТРАНТОР" ХФ	201963759	10-0716/13788
"MOVY DENGIZ SAVDO" ХФ	206047936	10-0716/13790
"LOK BO'YOQ BO'YOQCHI" ШК	203292002	10-0716/13791
"GLADE APPLI" МЧЖ	205757243	10-0716/13792
"GLOBAL SIRIUS IMPEKS" ХФ	206790057	10-0716/13793

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак штамплари бекор
 қилинади. Корхоналарнинг дебитор ва кредиторларининг даъволари 2
 ой муддат мобайнида Тошкент ш., Фарғона йўли кўчаси, 21-уй, Ҳамза
 тумани ҳокимияти биноси, 32-34-хонада қабул қилинади.

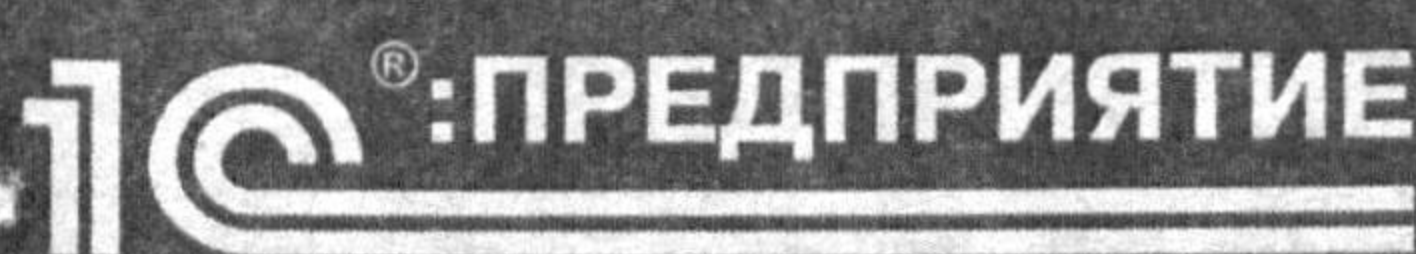
“1C:Предприятие 8” платформасида корхоналарни комплекс автоматлаштириш

- Ўзбекистон учун намунавий конфигурациялар:
  - 1C:Бухгалтерия 8
  - 1C:Иш ҳақи ва Ходимларни бошқариш 8
  - 1C:Савдони бошқариш 8
  - 1C:Ишлаб чиқариш корхонасини бошқариш 8
- Татбиқ этувчи лойиҳаларни малакали бошқариш
- Маслаҳатлар ва фойдаланувчиларни ўқитиш
- Яқка тартибда ёндашув
- Сертификатланган мутахассислар

Тошкент ш., Афросиёб кўч., 12-83,
projects@filosoftika.com
www.filosoftika.uz

Куйидаги телефонлар
орқали бепул такдимотга
буюртма беринг
(+998 71) 1521520, 1530789

1C:ПРЕДПРИЯТИЕ 8

Базавий версиялар
Стандарт ва малака
версиялари
Тармоқ версиялар
SQL учун версиялар

- Корхоналар фаолиятини автоматлаштириш
- 1C фирмаси дастурларини етказиб бериш
- Намунали конфигурацияларни жорий этиш
- Ихтисослаштирилган конфигурацияларни ишлаб чиқиш
- Ўрнатиш, ўқитиш, жойга бориш

- Бухгалтерия
- Иш ҳақи ва кадрлар
- Савдо ва омбор
- Молиявий режалаштириш
- Соликлар ва хисоботлар
- Ишлаб чиқариш ва хизматлар

1C:ФРАНЧАЙЗИНГ «UniSOFT»

Амалий дастурий таъминот бўйича мажмуавий хизмат кўрсатиш
173-95-95, 173-30-18, 186-30-18, 173-97-12, 278-97-41
Манзил: Тошкент ш., Катортал кўч., 60, 705-хона

1C:ПРЕДПРИЯТИЕ

Бюджет ва ҳўжалик ҳисобидаги
корхоналарнинг бухгалтерия,
иш ҳақи ва омбор ҳисобини
тўла автоматлаштириш.

ЎРНАТИШ*КУЗАТИШ*ЎҚИТИШ

Наманган шаҳар, У.Носир кўчаси, 7-уй.
Тел.: (+998 69) 226-15-63, 270-13-13

Бюджет таъминотларнинг бухгалтерия
ҳисобини автоматлаштириш бўйича янги тизим
TS БУХГАЛТЕРИЯ - БЮДЖЕТ
Комплекс бухгалтерия + иш ҳақи
ҳисобини бюджет ва махсус ҳисобварақлар
бўйича юритиш

285-шаҳл - айланмалар қайдномаси;
292-шаҳл - жорий ҳисобварақлар
ва ҳисоб-китоблар дафтери;
294-шаҳл - касса ва ҳақиқий
ҳаражатлар дафтери;
296-шаҳл - товар-моддий бойликларнинг
сонини ва миқдори ҳисобини юритиш дафтери;
308-шаҳл - бош журнал дафтерини,
шунингдек ОХ-1, ОХ-2, РЖ-2 ҳисоб-китобларни
чоп этишни автоматик тайёрлайди.

“TETRASOFT” ИИЧФ

Ҳўжалик ҳисобидаги
корхоналарнинг бухгалтерия
ҳисобини автоматлаштириш
бўйича комплекс дастур
TS БУХГАЛТЕРИЯ

Комплекс бухгалтерия + иш ҳақи
Ишлаб чиқариш
Савдо
Хизматлар

Таъминот техника ва
компьютерларга хизмат
кўрсатиш, картрижларни тўлдириш

Тел./факс (371) 246-91-90
Тел.: 127-29-00, 301-51-64
E-mail: tetrasoft@sarkor.uz

• РЎЙХАТЛАР

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 25 декабрдаги 10-0708/ (12) 2869-сонли ҳал қилув қарорига асосан Шайхонтоҳур туманидаги “JONI-M” МЧЖ банк-рот деб эътироф этилди ва тугатишга оид ишлар бошланди. Мазкур корхона бўйича тугатиш бошқарувчиси этиб Шайхонтоҳур туман ДСИ ходими К.Исмаилов тайинланди. Корхонанинг муҳр ва бурчак штампи бекор қилинди. Ушбу корхонага алоқадор шахс ва корхоналарнинг мурожаатлари 2 ой давомида куйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Шайхонтоҳур туман 100011, А.Навоий кўчаси, 7а-уй, 307-хона.

***

Тошкент вилояти ҳўжалик судининг 2007 йил 17 декабрдаги 11-0617/13081-сонли ҳал қилув қарорига асосан Янгийўл туман ДСИдан солиқ тўловчи сифатида рўйхатдан ўтган “Диёр савдо” ИЧК, 11-0617/13080-сонли ҳал қилув қарорига асосан “Етти боғ импекс” агро саноат шўъба корхонаси ҳамда 11-0617/13082-сонли ҳал қилув қарорига асосан “Исса агро импекс” ШК банк-рот деб топилиб, ҳозирги кунда тугатиш ишлари олиб борилмоқда. Корхоналарга тегишли муҳр ва штамплар бекор қилинади. Ушбу корхоналар бўйича талаб ва тақлифлар куйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент вилояти, Янгийўл туман ДСИ биноси, 8-хона.
Тел.: (код 8-370-58) 6-37-25.

***

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг қарорларига асосан Шайхонтоҳур туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Қарор санаси
“ПОК-Тош” ҚК	201250206	04.03.03
“Kochev” ҚК	201909253	20.11.07

Мазкур корхоналар Адлия вазирлигида рўйхатдан ўтган. Ушбу хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳномалари, муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек давлат архивига топширилиши лозим бўлган бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Кредиторлар даъволари эълон босилган кундан бошлаб 2 ой муддат мобайнида куйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Мовароуннаҳр кўчаси, 6-уй. Тел. 132-00-97.

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

1C:ПРЕДПРИЯТИЕ 8

АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН БОШҚАРУВ ВА ҲИСОБ ТИЗИМЛАРИНИНГ ЯНГИ АВЛОДИ

PR 169.07

ДИККАТ

“TELEPORT” МЧЖ компанияси

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

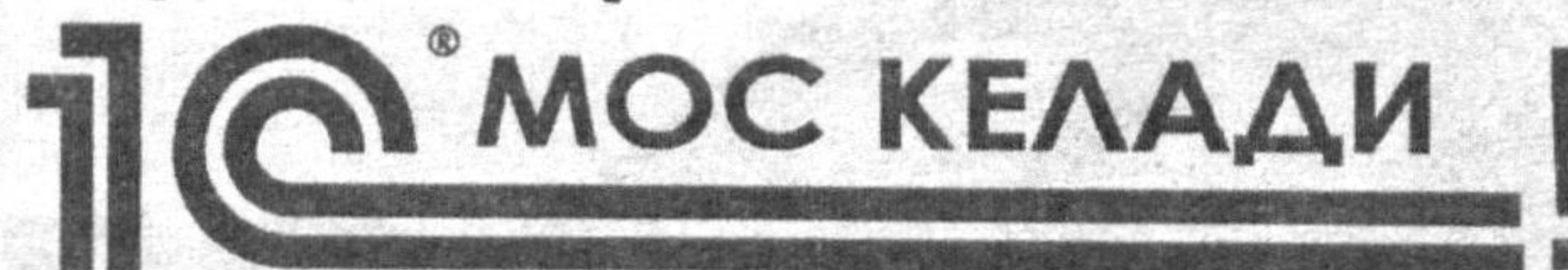
Куйидаги ўқув курслари бўйича “1C” фирмасининг ўқув маркази (АўМ-1C ўз) фаолият кўрсатаётганини
1.Фойдаланувчиларни “1C:Предприятие 7.7 ва 8.0” тизимларининг дастурий маҳсулотлари билан ишлашга ўқитиш
2.“1C:Предприятие 7.7 ва 8.0” тизимларида дастурлаштириш
3.Компьютер саводхонлиги (Windows, Word, Excel ва б.)
4.Статик ва динамик сайтларни ишлаб чиқиш, жорий этиш ва кузатиш
5.Компьютер графикаси, дизайн, анимация
6.Юқори, ўрта ва куйи бошқарув бўғинларининг раҳбарлари учун “бизнес мактаби”
Бугунги кунда реал бошқарувда олим, эксперт бўлишдан кўра унча маълумотли бўлмаса ҳам, ўз хислатлари, иқтидори, тажрибаси, кўникмалари ва соғлом фикрлаши сабабли бошқариш сирлари санъатини эгаллаган раҳбар муҳимроқ ўринда туради.
Курс тугаши билан сертификат ҳимоя қилинади ва топширилади. Батафсилроқ ахборотни www.1c.uz сайтидан оласиз

Ариза ёки юзага келган саволлар билан куйидаги манзилга мурожаат қилинг:
Телефонлар: 137-49-20, 137-49-21, 137-10-91, 137-10-63, 137-11-56. Ёки куйидаги манзилдаги офисимизга ташриф буюринг: Пушкин кўч., 59 (“Хамид Олимжон” метро бекати), “Рангметаллойдха” биноси, ўнг томондаги лифт, 4-қават, 414-хона. E-mail: teleport@1c.uz; teleport@globalnet.uz
Бозорда 14 йил

АМАЛИЙ ДАСТУРИЙ ТАЪМИНОТ БЎЙИЧА КОМПЛЕКС ХИЗМАТ КЎРСАТИШ

1C: Предприятие дастурлар тизими

Корхоналарни автоматлаштириш

Сифат сертификати

Халқлар дўстлиги кўч., 42-уй, 206-хона. Тел. 173-24-37, 127-37-79 E-mail: plusoft@uzpak.uz

1C:Франчайзинг “PLUS SOFT”

plus soft

Alfakom
ўқув маркази

МУВАФФАҚИЯТ САРИ ҚАДАМЛАР
ЗАМОНАВИЙ БУХГАЛТЕР
Бухгалтерияга доир билимлар
Компьютерни базавий билиш
1C: Бухгалтерия 7.7

БЕПУЛ!

1C бўйича дарслик ва ўқув 21-сон БҲИСга мувофиқ намунавий конфигурациялар диск

ДАСТУРЛАШ ВА 1C:ПРЕДПРИЯТИЕ 7.7 га
КОНФИГУРАЦИЯЛАШ

1C ни ўз вазифаларингизга ўзингиз созланг!

ДАСТУРЛАШ ВА 1C:ПРЕДПРИЯТИЕ 8.0 га
КОНФИГУРАЦИЯЛАШ

ЯНГИЛИК! 1C нинг янги имкониятларидан фойдаланинг

Интернет глобал тармоғида ишлаш
Интернет бухгалтерга ёрдамга келади

БЕПУЛ! Buh.uz сайтида
бухгалтерлар учун энг янги ахборот

Манзилимиз: Тошкент ш., Афросиёб кўч., 2, Баракат-марказ, 2-қават
Мўлжал: Қосмонавтлар м.б., “Марварид” дўкони
Телефонлар: 152-25-75, 152-21-65.
* Фақат “Замонавий бухгалтер” курси тингловчилари учун

Ўзбекистон банклари ассоциациясининг “Универсал биржа маркази” МЧЖ 2008 йил 12 февраль куни соат 11.00 да Ўзбекистон банклари ассоциацияси биносида ўтказиладиган очик аукцион савдоларини ўтказди. Очик аукцион савдоларига Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти Тошкент шаҳар ҳудудий бошқармаси томонидан тақдим этилган куйидаги автотранспорт воситаларини қўймоқда.

2007 йил 29 декабрдаги 2179/2-сонли ва 2007 йил 23 апрелдаги 1-69-2007-сонли ижро ҳужжатларига асосан тақдим этилган, Тошкент шаҳар ИИББ Ахборот маркази омборхонасида сақланаётган, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақами 30А09-99 бўлган “ВАЗ-21099” русумли автотранспорт воситаси қўйилади. **Бошланғич баҳоси – 4 058 000 сўм.**

2007 йил 15 декабрдаги 2041/2-сонли ва 2007 йил 19 ноябрдаги 741-2007-сонли ижро ҳужжатларига асосан тақдим этилган, Тошкент шаҳар, С.Раҳимов туманида жойлашган “Сёбзор” автоуловлар сақлаш жарима майдончасида сақланаётган, 1991 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақами Х8390SM бўлган “NISSAN SUNNY” русумли автотранспорт воситаси қўйилади.

Бошланғич баҳоси – 6 000 000 сўм.

Ушбу мулкни суд ижрочилари иштирокида жойга чиқиб кўриш мумкин. Савдода қатнашиш учун харидорлар тўлов ҳужжатида мулк номи, ижро ҳужжат рақами ва санасини кўрсатилган ҳолда объект бошланғич баҳосининг 10 фоиз миқдорида зақалат пулини Ўзбекистон банклари ассоциациясининг “Универсал биржа маркази” МЧЖнинг “Асака” банки “Автотранспорт” филиалининг “Альянс” мини банкидаги, МФО 00417, СТИР 204325773, х/р.20208000804234776001 тўлашлари ва савдодаги мулкларни сотиб олиш учун ариза топширишлари шарт. Савдода иштирок этиш учун топшириладиган аризаларни ва зақалат пулларни қабул қилиш, савдодан бир кун олдин тўхтатилади. Савдода қатнашиш тартиби ва шарт-шароитлари масалалари юзасидан куйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур тумани, А.Хўжаев кўч., 1-уй. Тел.: 138-69-94, 138-69-93.

Лицензия DB001-000010.

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва тақлиф

ISO 9001:2000

10 ҲАФТАДА 10 та АВТОМОБИЛЬ

УЛАНИНГ!

**АКЦИЯ ШАРТЛАРИ БИЛАН ТАНИШИБ,
ИСТАЛГАН БЕЛГИНИ SMS ОРҚАЛИ
1010 РАҚАМИГА ЖЎНАТИНГ**

ёки

**“COSCOM” АБОНЕНТИ БЎЛСАНГИЗ,
ИСТАЛГАН БЕЛГИНИ SMS ОРҚАЛИ
1010 РАҚАМИГА ЖЎНАТИБ,
5\$, 10\$ ёки 20\$ НОМИНАЛИДАГИ
ТЎЛОВ КАРТАСИ БИЛАН ҲИСОБИНГИЗНИ
ТЎЛДИРИНГ ва ЮТУҚЛИ ЎЙИН
ИШТИРОКЧИСИГА АЙЛАНИНГ!**

Тўловингизнинг ҳар 5\$и ютуққа эришиш имкониятингизни янада кўпайтиради.

ШОШИЛИНГ – СОВРИНЛАР СОНИ ЧЕКЛАНГАН!

“10 Ҳафтада 10 та Автомобиль” акциясининг биринчи ва иккинчи ютуқли ўйини ғолибларини табриклаймиз!

2007 йил 5 ва 11 декабрда “10 Ҳафтада 10 та Автомобиль” акцияси иштирокчилари ўртасида Nexia DONC автомобилларининг биринчи ва иккинчи ютуқли ўйини бўлиб ўтди!!!

Хуршид Мақсудов ва Дилноза Сафарова ғолибликни қўлга киритдилар. Тошкент шаҳрида 2007 йил 27 ноябрда уланганлик учун олинган 04238 рақами, Бухоро вилоятида 2007 йил 28 ноябрда уланганлик учун олинган 43698 рақами бахтли рақам бўлиб чиқди. Ютуқли ўйин “Ёшлар” каналида ҳар сешанба, “COSCOM”дан Baxtli O'ntalik” дастурида ўтказилади.

Нархлар ҚҚС билан кўрсатилган.
Тўлов тўлов кундаги ЎзР МБ курси бўйича сўмда амалга оширилади.

Акция 26.11.2007 йилдан бошланган

ЎЗГАРИШЛАР БОШЛАНМОҚДА!
COSCOM

Хизматлар лицензияланган
(ЎзААА берган АА 0001818-сон)

Акция ҳақидаги батафсил маълумотни сотиш жойларида, www.coscom.uz сайтида ва 8000 телефони орқали (“COSCOM” компанияси абонентлари учун) олиш мумкин

Компьютеры HP Compaq dc5700 D945-3.4 4mb/1Gb/80Gb/DVD/XP
Мониторы 17" и 19" Samsung 793DF, 710N, 940N LCD, Philips 170C6FS
Принтеры Canon LBP 2900, HP LJ 1018, P2015d, HP LJ 1600 color
Фотокамеры HP photosmart E337/R837/967. Картриджи
Фотопринтеры HP DJ1460. Сканеры HP SJ2400, 3800 photo
Копиры и многофункц. машины: Canon iR2015J(A3), MF 3228, HP LJ M1005
Факсы Panasonic KX-FT932/934/938CA-B. Картриджи

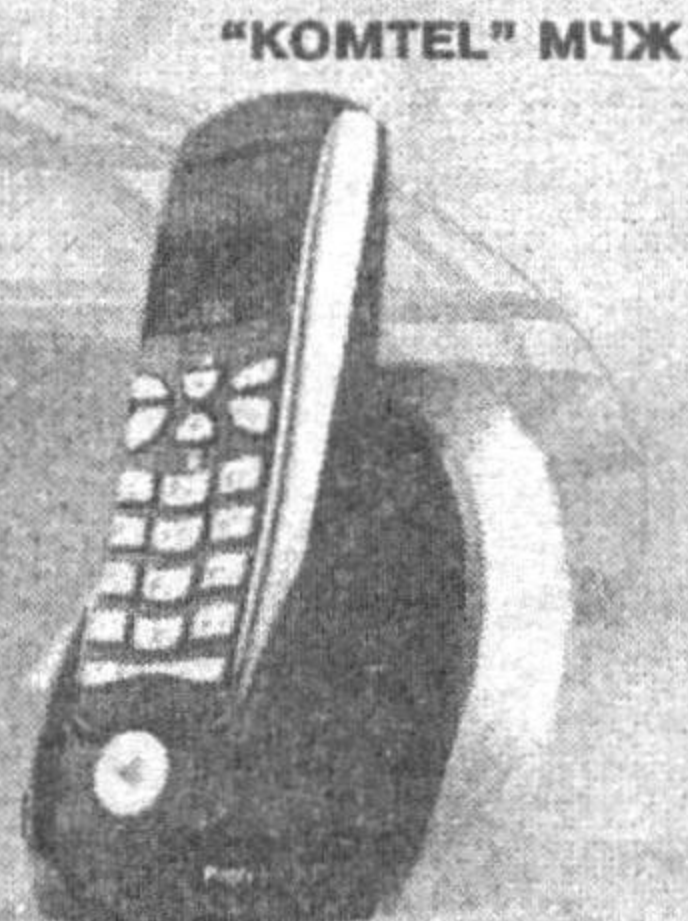
ЧП «KM SUBSYSTEMS» Тел.: 2457176, 2459444, 1449916. Тел./факс 1449916
ул. К.Ярматова, 14, 2-й этаж E-mail: kmj@sarkor.uz

Ўзбекистонда биринчи марта!

TELTA, VOXTEL, TELEFON, TELEX
савдо маркаларининг ягона
дистрибьютори пул ўтказиш йўли
билан ва нақд пулга Россияда ишлаб
чиқарилган симли телефонлар,
радиотелефонлар ва
АОНларни тақдим этади.
Махсулотга 1 йилга кафолат берилади.

Минтақавий ўлғуржи дилерларни
ҳамкорлик қилишга таклиф этамиз.

Тел.: 370-1834, 136-2788, 136-0002. Факс 234-2597

Товар сертификатланган
"KOMTEL" МЧЖ

"INTEGRALASIA"

17" мониторли

P4 компьютерлари

Тошкентдаги омбордан 634000 сўмдан

Пул ўтказиш йўли билан сотилади

Тошкент ш., Фарғона йўли кўч., 13/12
тел. 133-10-46, 120-30-27, 120-30-28
факс 120-30-26

Товар сертификатланган
e-mail: sale@onlineuz.net,
www.integr-asia.com»

• РЎЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг,
2007 йил 24-25 декабрдаги қарорла-
рига асосан Чилонзор туманидаги
туғатилаётган корхоналар
РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами
"ZARGAR-TAOM" МЧЖ	10-0711/15231-т
"KIBER-	
AVTOMATIKA" МЧЖ	10-0711/15232-т
"TELETAYT" ИЧТК МЧЖ	10-0711/15233-т
"KARAT-SERVIS"	
ПБК МЧЖ	10-0714/15235-т
"TOSHSHANAR MAHALLIY	
SANOAT" МЧЖ	10-0714/15236-т
"ABU SAXIY	
LOGISTICS" МЧЖ	10-0714/15237-т
"ELDORADA	
ELEKTRONIKA" МЧЖ	10-0714/15239-т
"GOLD BRIDGE	
PLUS" НШК	10-0714/15240-т
"RISOLAT BONU	
OPTIMA" МЧЖ	10-0714/15241-т
"ERKIN-TEZ	
SAVDO" МЧЖ	10-0714/15242-т
"OBID MUXAMMAD-	
DO'ST" МЧЖ	10-0714/15243-т
"UNIVERSAL	
MONTAJ" МЧЖ	10-0714/15244-т
"STROYPROEKT	
MONTAJ-INYERING" МЧЖ	10-0714/15245-т
"KENT-FARM" МЧЖ	10-0714/15246-т
"POLIAL SINTEZ" МЧЖ	10-0714/15247-т
"SHOIRA-BIZNES" МЧЖ	10-0714/15248-т
"TIMUR MET	
KONS" МЧЖ	10-0714/15249-т
"TEH-KOMPUTER-	
PLUS" ХК	10-0714/15250-т
"ZIYO-MAX-	
BIZNES" МЧЖ	10-0714/15251-т
"QOPLON-TEKS" ХК	10-0714/15252-т
"MAKTAIM" ХК	10-0714/15253-т
"ULGURJI SAVDO"	
УИММ-МЧЖ	10-0714/15254-т
"CHARMOQ	
DAMINBEK" МЧЖ	10-0714/15255-т
"IQTISODIY MEROS"	
УИММ-МЧЖ	10-0714/15257-т
"MOBILE-NET-	
OPTIMA" ХК	10-0714/15258-т
"FERUZ MONTAJ" МЧЖ	10-0714/15259-т
"SALTANAT	
MEDTECH" МЧЖ	10-0714/15260-т
"ENERGO QURILISH	
TA'MIR" МЧЖ	10-0714/15261-т
"QOPLON-TEKS-	
PLYUS" МЧЖ	10-0714/15263-т

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 24 де-
кабрдаги 10-0718/14327-
сонли ҳал қилув қарорига
асосан Яккасарой тумани-
даги "AIL VELLOR" МЧЖ
(СТИР 300026994, юридик
манзили: Абдуллаева кўча-
си, 13-уй) банкрот деб
эълон қилинган. Тугатиш
бошқарувчиси этиб Якка-
сарой туман ДСИ ходими
У.Эргашев тайинланган.
Ушбу корхонага тегишли
думалоқ муҳр ва бурчак та-
мғалари бекор қилинди.
Кредиторлар томонидан
билдирилган талаблар
эълон чиққан кундан бош-
лаб 1 ой давомида қуйи-
даги манзилда қабул қили-
нади: Тошкент ш., Фар-
ход кўчаси, ба-уй, Яккаса-
рой туман ДСИ биноси, 3-
кават, 309-318-хона.
Тел. 250-70-87.

***

Тошкент вилояти ҳўжалик судининг 2007 йил 27 декабрдаги 11-0706/
13405 ва 11-0706/13404-сонли ажримларига асосан Зангиота тумани-
даги "MAFTUNA BIZNES" ва "LAYS-AGRO" хусусий фирмалари соддалаш-
тирилган тартибда банкрот деб эълон қилинган. Тугатиш бошқарувчи-
си этиб Ш.Латипов тайинланган. Ушбу корхонага алоқадор шахслар ва
корхоналар 1 ой давомида ўз муқожаатларини қуйидаги манзилга бил-
диришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар К.Ф.Й., Охунбобоев
кўчаси, 23-уй, Зангиота туман ДСИ биноси. Тел. 170-70-31.

AGATA IMPREX LTD

TOSHIBANING ЎЗБЕКИСТОНДАГИ РАСМИЙ ДИСТРИБЬЮТОРИ

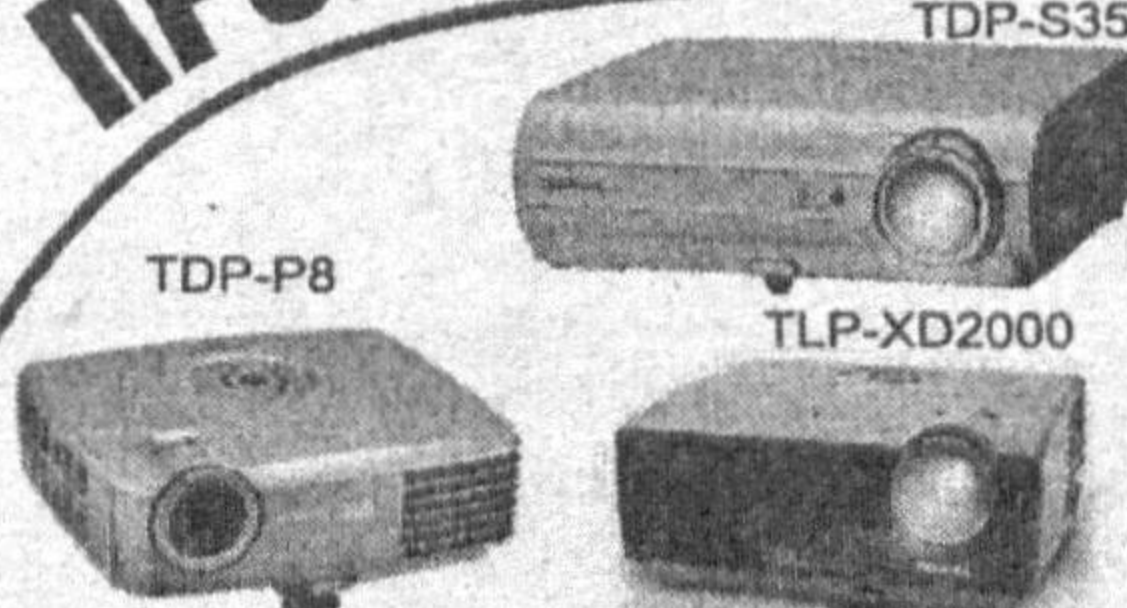
ноутбукларнинг
бутун модель қатори

TOSHIBA
Leading Innovation»

СУМКАЛАР

НОУТБУГИНГИЗНИНГ
ИШОНЧЛИ ҲИМОЯСИ

ПРОЕКТОРЛАР

ЗАМОНАВИЙ ДИЗАЙН
ВА ЎТА ЁРҚИНЛИК

Кафолат

2-3 йил

Руслаштирилган
лицензион Windows XP
дастурий таъминотиToshiba EasyGuard
Certified Mobile Computing
технологиясиз ноутбукни тартиб рақиб

Тошкент ш., 100000,
Шаҳрисабз кўч., М-1"Б"
(мўлжал – собиқ "ТАТА" меҳмонхонаси)

Тел.: 133 0500, 136 0779, 136 0784
Факс 136 7902

E-mail: agata@agatagroup.com
www.agatagroup.com
*Товар сертификатланган

• РЎЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 26 декабрдаги қарорларига асосан
Собир Раҳимов туманидаги туғатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Раҳбар исм-шарифи	Манзили	Қарор рақами
"Xalq Iste'mol buyumlari ishlab chiqarish Fabriklasi va servisi" МЧЖ	204371339	ТТМЭТ 3 ЗАО "ASRA-SANOAT"	Уста Ширин кўч., 120	10-0714/15644-т
"TANHO-QURILISH- RIVOJ" ХК	206616726	Э.Абдуллаев	Қорақамиш 1/2, 46-26	10-0714/15645-т
"ARKADA ELEGANT SISREMS" МЧЖ	300027162	М.Салиев	Фаробий, 2-Чимбой тор кўч., 16	10-0714/15646-т
"ZEBO SEVARA" (АДМ) ХФ	200655421	Ф.Балтабаев	Дуторчи ўтар кўч., 11	10-0714/15647-т
"CHALANDOZ" ХФ	206431714	А.Курбонов	Қорасарой кўч., 170	10-0714/15648-т
"BAXT-FARM" ХК	204930354	А.Физилова	Э.Жуманбулбул кўч., 13	10-0714/15649-т
"SHOXOBOD-SERVIS" МЧЖ	205307596	Харисов Нил	Шифокорлар шаҳ. Г-30, 22-11	10-0714/15658-т

Мазкур корхоналар бўйича даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Собир Раҳимов тумани
ҳокимияти махсус комиссияси томонидан қабул қилинади. Тел.: 227-15-73, 148-07-24, 148-07-54.

2 ой мобайнида даъво билан туман махсус тугатиш комиссиясига муқожаат қилинмаган ҳолда корхона-
лар белгиланган тартибда давлат реестридан чиқарилади. Ушбу корхоналарнинг думалоқ муҳр, бурчак тамғаси
ҳамда бирламчи таъсис ҳужжатлари ва давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳномаси бекор
қилинади.

***

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2007 йил 21 ноябрдаги ҳал қилув қарорларига асосан
Миробод туманидаги туғатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган қарор санаси ва рақами	ХТУТ (ОКРО)	Қарор рақами
"GO'ZAL-SAVDO" ХК	205611092	08.04.05	000893-03	20153198
"POYTAXT TA'MIR" ХК	205594123	05.04.05	000885-03	20151861
"GLADIOLUS KONSTRUKTION"	ХК205215600	06.09.04	000509-03	19742843
"KRISTAL-BIZNES" ХК	204844484	10.02.04	000195-03	19320799
"SAR-MU-MAD" ХФ	204347120	24.01.03	122	18877330
"EASYTEL" МЧЖ	205285049	29.11.04	000671-03	19853337
"INTERSTOKS" МЧЖ	204569589	04.06.03	988 (1032)	18987716
"PARRANDA-INVEST" МЧЖ	203631362	27.01.06	03-000898/	03521739
"SARTORIA FERRUZZI" МЧЖ	205776497	08.08.05	001062-03	20348320
"DAR TRADE BIZNES" МЧЖ	205636780	22.04.05	000913-03	20223216
"BLAGOVEST SERVIS" МЧЖ	206715642	14.07.06	001837-03	21341248
"TASHKENT-KOLHITEK" МЧЖ	205807780	06.09.05	001108-03	20389483
"ROZABEGIM" ХФ	204640873	11.08.03	1275	19204366
"TIKLANISH-AGRO" ХФ	204640865	11.08.03	1276 (1132)	19204372
"WHITENESS" ХФ	204629892	28.07.03	1202	19141789
"YASIK" ХФ	204597602	27.06.03	1077	19139806
"ALEKSA-SAVDOGAR" ХК	205536620	15.03.05	000848-03	20082603

Мазкур корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари, давлат рўйхатидан ўтганлик ҳақидаги гувоҳномалари, думалоқ
муҳр ва бурчак тамплари, шунингдек белгиланган тартибда давлат архивига топширилиши лозим бўлган
бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Кредиторлар 2 ой мобайнида Тошкент ш., Нукус кўчаси, 18-уй, Миробод
тумани ҳокимлигининг махсус комиссиясига муқожаат қилишлари мумкин.

МЕТАЛЛОПРОКАТ

pg_T-47-01

ЛИСТ	ХОЛОДНОКАТАНЫЙ	от 0,5 до 0,8 мм	ст. 08КП
	ГОРЯЧЕКАТАНЫЙ	от 2 до 25 мм	ст. 3сп5, 40Х, 65Г
КРУГ	НЕРЖАВЕЮЩИЙ	от 1 до 6 мм	12Х17, 12Х18Н10Т
		от 16 до 130 мм	12Х18Н10Т
	ЖАРОПРОЧНЫЙ	от 30 до 250 мм	20-30Х13, 23Х18Н10
	КОНСТРУКЦИОННЫЙ	от 13 до 260 мм	ст. 3, 10-45, 20Х-40Х

Тел.: 255-76-74, 281-35-61. Факс 254-94-95

UZBEKTELEKOM

TOSHKENT SHAHAR TELEFON TARMOCI

IP-видеотелефония ва телевидение - IPTV.

IPTV

БАРЧА АБОНЕНТЛАРНИ
ЯНГИ ЙИЛ БИЛАН
КУТЛАЙДИ

«Norma» МЧЖ шуни маълум қиладики, «Норма маслахатчи» газетасининг тахририяти 2007 йил октябрида Ўзбекистон Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондидан «Босма ОАВларнинг медиа-бизнесини юритиш асослари» лойиҳасини амалга оширишга грант олди.

Лойиҳанинг умумий қиймати 8 844 300 сўми ташкил этади. Бундан 4 657 500 сўм Фонд томонидан грант сифатида ажратилди. 4 186 800 сўм микдоридаги қолган қисми «Норма маслахатчи» газетаси тахририятининг маблағлари ҳисобига маблағ билан таъминланади.

Ушбу лойиҳанинг мақсади босма ОАВ бош муҳаррирлари ва ходимларининг иқтисодиёт ва медиа-бизнесни ташкил этиш борасидаги билим даражаларини ошириш ҳисобланади. Бунинг учун журналистлар учун ўқув-услубий қўлланма ишлаб чиқилиб, республика минтақаларида семинарлар ўтказилади. Лойиҳанинг амалга оширилиши босма ОАВларни бизнес сифатида бошқариш, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш асосида фаолият юритишлари, оммавий ахборот воситаларининг рақобатбардошлигини оширишни рағбатлантириши лозим.

Иқтисодий-ҳуқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ
ҲУҚУҚ

ТАЪСИСЧИ «Norma Hamkor» МЧЖ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОВТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100000, Тошкент ш.,
Х.Олимжон майд., 10а.
E-mail: normapress@mail.ruНашр учун масъул:
Нодир Алимов

Курувчи, тадқиқот ва кадастр ташкилотлари диққатига!

СУПЕР АКЦИЯ!
шу йилнинг октябрга
Tribble электрон
тахеометрнинг харид қилинг
ва сиз Tribble лазерли
масофа ўлчагичини совға
сифатида қўлга киритасиз.

- қурилишда ишлатиладиган ўлчов тадқиқот асбоб-ускуналари;
- бузмасдан текшириш ва техник диагностика ўлчов асбоблари;
- 2D ва 3D лазер сканерлар;
- лазер ва GPS системаларини қўллаш асосида машиналарни автоматик бошқарув (тракторлар, экскаваторлар, грейдерлар, бульдозерлар, асфальт ётқизувчи техника, ер текисловчи ва бошқалар);
- оптик, лазерли, рақамли нивелирлар ва теодолитлар;
- лазерли масофа ўлчагичлар, пўлат ва фиброгласс узунлиқни ўлчовчи рулеткалар;
- электрон тахеометрлар, GPS/ГЛОНАСС(GNSS) системалар, шахсий ва автомобиль навигаторлар;
- навигацион системалар ва ҳаракатланувчи объектларни масофадан кузатиш системалари.

Манзил: 100011, Тошкент ш., Навоий кўчаси, 2а. Тел.: 1424631, 1425360 Факс: 1425369
Web site: www.geoinform.uz E-mail: info@geoinform.uz

Маҳсулотлар сертификатланган

Хизматлар лицензияга эга

ОРГАНИЗАЦИЯ РЕАЛИЗУЕТ СО Склада в Ташкенте и на заказ:

КАБЕЛЬ АВВГ 2х2, 5 - 4х240 ААШВ: АСБ, 3х95-3х240

СИЛОВОЙ с изоляцией из сшитого полиэтилена от 10 до 110 кВ

ТЕРМОУСАЖИВАЕМЫЕ МУФТЫ от 1 до 35 кВ - СТп, КВТп, КНТп

ВОЛОКОННО-ОПТИЧЕСКИЙ КАБЕЛИ СВЯЗИ МКСБ, ТЗГ, ТЗАШп, ЗКП

ЛАМПЫ (L18W OSRAM, ЛД 20; 40; 80, ДРЛ 125-700, ДНАТ 250; 400)

СВЕТИЛЬНИКИ (ЛПО, ЛСП, РСП, РКУ, ПЭМ и т.д.)

ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛИ

СЧЕТЧИКИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИИ ОДНО- И ТРЕХФАЗНЫЕ, МНОГОТАРИФНЫЕ

ДИЗЕЛЬ-ЭЛЕКТРОСТАНЦИИ

Тел./факс: 8 (371) 136-01-54, 133-12-84
E-mail: gamma-elektro@yandex.ru

товар сертификатланган

O'ZKABEL

МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ
КАБЕЛЬ-ЎТКАЗГИЧ МАҲСУЛОТИ
ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЭНГ ЙИРИК ЗАВОД

КЕНГ АССОРТИМЕНТ
100% лик СИФАТ КАФОЛАТИ

«Ўзкабель» ОАЖ ҚҚ. Манзил: Ўзбекистон Республикаси,
Тошкент ш., 100041, Ф.Хўжаев кўч., 2
Тел./факс: (+99871) 262 02 86, 262 13 33
marketing@uzkabel.uz www.uzkabel.uz

МДХдаги ЭНГ ЙИРИК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАРДАН БИРИ

АНДИЖОН КАБЕЛЬ ЗАВОДИ

TUV CERT EN ISO 9001

ТОВАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН

РЕАЛ НАРХЛАР БЎЙИЧА СИФАТ ВА КАФОЛАТ

Тошкент ш., М.Жалил кўч., 92. Тел.: 150-11-77 (кўп тармоқли), 150-55-66, 169-00-79 e-mail: tashkent@ak.uz, www.cable.uz